Franka Žužić, 11-godišnjakinja s Krka večeras u finalu šoua »The Voice Kids«

Ovo zanimljivo, nezaboravno iskustvo pamtit ću cijeli život

Str. 34.

DARIO NJAVRO/HRT

ČITAJ NOVI LIST 0-24
SKENIRAJ ZA VIŠE VIJESTI BEZ PRESTANKA!

NOVI LIST

www.novilist.hr

UTEMELJIO FRANO SUPILO 2. SIJEČNJA 1900.

SUBOTA / RIJEKA / 17. SIJEČNJA 2026. / BROJ 25.879 / GODINA LXXX

CIJENA 1,79 EURA

VRIJEME

DHMZ www.meteo.hr

DANAS max. 13 min. 8

SUTRA max. 9 min. 7

KADROLOGIJA

Vlada ima praksu zadržavanja vršitelja dužnosti na nizu važnih funkcija i to na dulji rok

ARHIVA NL

Str. 2. i 3.

Sve direktore državnih tvrtki čeka reizbor po novim pravilima OECD-a

Reakcije na sazivanje izvanredne sjednice Gradskog vijeća Rijeke zbog Thompsonovog koncerta

Koalicija Ive Rinčić: Antifašizam Rijeke se potvrđuje konkretnim politikama, a ne deklaracijama

Str. 8. i 9.

ARHIVA NL

Siniša Hajdaš Dončić, predsjednik SDP-a

DAVOR KOVAČEVIĆ

Sve mi se može reći, ali da SDP danas nema politika - to ne!

Pogled, str. 4. i 5.

Peruanac Alfonso Barco predstavljen na Rujevici

HNK RIJEKA

Dolazak u Rijeku za mene je velika prilika

Str. 39.

Uvodnik

Piše
Tihana TOMIČIĆ

Nova pravila - novi kadrovi

Još krajem studenoga smijenjen je, pa i priveden glavni državni odvjetnik Andrija Mikulić. Uz njega, opozvano je još niz čelnika državnih tvrtki, i u svakoj od njih imenovani su vršitelji dužnosti, u pravilu na šest mjeseci, do provedbe novih natječaja. Taj rok još nije prošao i nema za Vladu nikakve žurbe, ali tvrtke poput HŽ Infrastrukture, ACI-ja, Odašiljača i veza ili Hrvatske pošte i Hrvatske lutrije nisu jedine tvrtke koje imaju popularne v. d.-e. Tu su još od ranije i HEP, pa Hrvatske ceste, Hrvatske šume, Jadrolinija i mnogi drugi.

Za zaključiti je da se premijeru Andreju Plenkoviću ne žuri osobito birati nove ljude u te tvrtke - ono što je jasno jest da je više sklon davati im mandate vršitelja dužnosti, i to na duže staze. Vjerojatno su rekorderi u HEP-u, gdje preko dvije godine imaju privremenu upravu, ali to je i svojevrsni način da Vlada, koja je po dosadašnjim pravilima bila ta koja je »vlastoručno« predlagala i birala te kandidate, na neki način provjeri kako pojedini od njih u tih šest mjeseci (ili iznimno i dvije godine) vode te poslove, kako bi im onda mirne duše dala mandate na dugoročno razdoblje. Kao što je to u životu, tako je i u politici - prvo moraš steći povjerenje šefa da bi mogao preuzeti posao u punini, a ovdje je riječ o tvrtkama koje raspolažu s doslovno milijardama eura.

Idok je dosad premijer možda bio i pomalo nepovjerljiv prema upravama tvrtki, od koje su mnoge pratile afere - pogledati pod HEP, HŠ, HC itd. - sada je pred Vladom i novi zadatak, a to je uklapanje u stroga nova pravila OECD-a, u čije članstvo Hrvatska planira ući ove godine, negdje do ljeta. U skladu s tim donesen je novi zakon, a uskoro će i nova uredba, s potpuno novim pravilima - uloge nadzornih odbora bit će drugačije, na novi način će se birati njihovi sastavi, a uloga same Vlade kao političkog izvršnog tijela bit će manja nego ranije. OECD predviđa depolitizaciju, i profesionalizaciju tih funkcija. Svi znamo kako je dosad to izgledalo - Vladu drži HDZ, HDZ predlaže kadrove, nadzorni odbori s tim se slože, i u upravama su uglavnom pouzdani stranački ljudi.

No sad se to mijenja. Pravila će biti puno stroža, stranačka iskaznica imat će sve manju ulogu, a morat će se voditi računa o svemu i svečemu - čak i o ženskoj kvoti. Ako državna tvrtka ima troćlanu upravu, barem jedna osoba morat će biti podzastupljenog spola - dakle, žena.

Bit će to za Plenkovićevu vlast prilika i da malo pročisti, isfiltrira, strukturu starih HDZ-ovih kadrova još iz vremena Tomislava Karamarka ili ranije. Neki su u upravama i po deset i više godina. Ljudi se opuste, misle da su lokalni ili čak državni šerifi, a zdravo je malo provjetriti, kažu u vrhu HDZ-a i Vlade. Uostalom, nema tu neke velike mudrosti, nakon smjene i uhićenja Mikulića, premijer Plenković je i javno rekao: »Bit će toga još.«

I bit će, i to masovno, jer promijenit će se do ljeta i model izbora tih ljudi u uprave, pa čak i model izbora nadzornih odbora ili skupština, koje donose odluke o šefovima uprava. Htjeli to ili ne, u Vladi to planiraju provesti zbog OECD-a, a moglo bi se reći, gledajući prostim okom, da itekako rado očekuju takve promjene na vrhu. U samim firmama, druga je priča, ali evo zadnjeg primjera: pogledajmo samo Janaf, gdje dva člana uprave vode dvije različite politike, mediji o tome pišu, i sve zajedno čini lošu sliku prema javnosti, a vjerojatno i prema OECD-u.

Znajući to sve, godina 2026. mogla bi postati itekako zanimljiva. Da sad ne citiramo autora: kadrovska politika najvažnija je politika. A sad slijedi cijeli val opoziva, smjena i novih imenovanja. Neće biti lako tijekom ove godine »imaocima« stranačke iskaznice HDZ-a - čak i ako su najodaniji središnjici, to neće značiti puno ukoliko pritom nisu i profesionalci. Ispit je to i za samog premijera, koji može ostati osamljen u prilici da depolitizira javne funkcije, jer stranačka baza je uvijek »gladna« i traži svoje. U svakom slučaju, nakon svake naredne sjednice Vlade, priopćenja sa zatvorenog dijela postat će najzanimljivije štivo, a sve će uslijediti nakon što - vrlo uskoro - na Vladi bude izglasana uredba koja će donijeti nova pravila.

KADROLOGIJA Vlada ima praksu zadržavanja vršitelja dužnos

Sve direktor tvrtki čeka n novim pravi

Nakon serije smjena direktora u državnim tvrtkama sve one već skoro dva mjeseca funkcioniraju s privremenim upravama, ali Vlade premijera Andreja Plenkovića i ranije su bile sklone imenovanju vršitelja dužnosti

Tihana TOMIČIĆ

Već se danima u javnosti nagađa tko bi na mjestu smijenjenog, i potom uhićenog, bivšeg glavnog državnog inspektora Andrije Mikulića mogao preuzeti to mjesto. Govori se o Mladenu Paviću, danas državnom tajniku u Ministarstvu kulture, ranije u resoru poljoprivrede, a prije toga novinaru i glasnogovorniku niza istaknutih HDZ-ovih političara u eri Ive Sanadera i Kolinde Grabar-Kitarović. U igri je i ime sadašnje pomoćnice glavnog državnog inspektora Vedrane Filipović-Grčić, no poanta je da Državni inspektorat trenutno nema čelnu osobu, pa čak ni vršitelja dužnosti već te poslove obavljaju zamjenici i pomoćnici. A Državni inspektorat nije jedina institucija ili državna i javna tvrtka koja nema vodstvo, ili pak ima privremeno vodstvo. Takvih je cijeli niz nakon opoziva šefova uprava krajem studenoga prošle godine, a oni koji su imenovani za vršitelje dužnosti dobili su mandat na šest mjeseci.

Slučaj HEP-a

Sjećamo se, riječ je o nekima od velikih i važnih tvrtki kao što su HŽ Infrastruktura, ACI i druge. Odlukom Vlade od 27. studenoga, umjesto Ivana Čule u Hrvatskoj pošti imenovana je Ivana Mrkonjić za predsjednicu uprave, do imenovanja novog predsjednika uprave putem javnog natječaja, na razdoblje od najduže šest mjeseci. U društvu HŽ Infrastruktura umjesto Ivana Kršića imenovan je Damir Lončarić, također na 6 mjeseci, do natječaja. U ACI-ju je umjesto Kristijana Pavića imenovana Ankica Kruljac s istim uvjetima, u Hrvatskoj lutriji umjesto Ignacija Čuture imenovana je Nikolina Klaić, opet s istim uvjetima, u tvrtki Odašiljači i veze umjesto Mate Botice došao je kao v. d. Denis Nikola Kulišić, a do promjene je došlo i na mjestu ravnatelja Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje - umjesto Luciana Vukelića, kao v. d. je nastupio Hrvoje Šušković.

Svi oni dakle već skoro dva mjeseca funkcioniraju s privremenim upravama, ali Vlade premijera Andreja Plenkovića i ranije su bile sklone imenovanju vršitelja dužnosti, koji su znali ostajati na tim dužnostima i daleko duže od šest mjeseci. Primjera je bezbroj, ali prisjetimo se nekih - na čelu jedne od najvećih državnih tvrtki, Hrvatske elektroprivrede već je mjesecima Vice Oršulić, dok je smijenjeni Frane Barbarić nakon afere s kućom na Hvaru i afere plin za cent i dalje zaposlenik HEP-a, kao savjetnik uprave. Od tada je prošlo preko dvije godine, ali šef HEP-a i dalje ima status privremenog šefa uprave. Slično je bilo i u Jadroliniji, gdje je Robert Blažinović neko vrijeme imao privremeni status, a i u sektoru zračnog prometa, primjerice u Zračnoj luci Split Josip Čorić je imenovan kao privremena uprava, slično kao i cijeli Nadzorni odbor u Zračnoj luci Pula. Isti slučaj je bio i u Hrvatskim cestama nakon odlaska Josipa Škorića, a ni Hrvatske šume nisu daleko, jer ondje je bivša uprava u liku Nediljka Duića prisutna zajedno s novom, u liku Josipa Radanovića.

SANJIN STRUKIĆ/PIXSELL

Od uhićenja Andrije Mikulića prošlo je mjesec i pol dana, a nasljednika nema

Vrijeme priprema

Slično je i u ministarstvima, pa tako u Ministarstvu mora, prometa i infrastrukture nakon lokalnih izbora 2025., kad je državni tajnik Josip Bilaver otišao na izbore i postao župan Zadarske županije, nikad nije popunjeno mjesto državnog tajnika. To je doduše manje bitno jer je riječ o političkom mjestu i takvih tajnika može biti više, a može biti i nula ako nekome od ministara nisu potrebni, no kad je riječ o javnim

U izgradnji geostrateški važnog plinovoda neće sudjelovati nijedna tvrtka iz Bos

Cijeli projekt interkonekcije realizirat će američke tvrtke

Rečeno je vrlo jasno - nema BH Gasa, nema domaćih operatera. Koncesija je američka, investitor je američki - sve je američko, izjavio je Ilija Cvitanović

U projektu izgradnje Južne plinske interkonekcije neće sudjelovati nijedna bosanskohercegovačka tvrtka i cijeli će projekt realizirati i njime upravljati američki partneri, izjavio je predsjednik HDZ-a 1990. Ilija Cvitanović.

- Rečeno je vrlo jasno - nema BH Gasa, nema domaćih operatera. Koncesija je američka, investitor je američki, operater sustava, distribucija i dobava plina – sve je američko, rekao je Cvitanović gostujući u programu Federalne televizije. Cvitanović je jedan od stranačkih čelnika koji sudjeluje u razgovorima s američkim dužnosnicima.

Zakonom o Južnoj plinskoj interkonekciji, koji je usvojen prošle godine pod snažnim pritiskom bivšeg američkog veleposlanika Michaela Murphya, bilo je predviđeno da cijeli posao vodi BH Gas, tvrtka u vlasništvu Federacije BiH i sa sjedištem u Sarajevu. Hrvatske političke stranke u BiH duže vrijeme protivile su se da posao izgradnje i upravljanja plinovodom vodi ta tvrtka u kojoj navodno nije zaposlen nijedan Hrvat, te ima brojne financijske probleme. HDZ BiH je predlagao da se umjesto toga uspostavi posebna kompanija sa sjedištem u Mostaru koja bi upravljala novim plinovodom, a sada je prema Cvitanovićevu tumačenju odbačena i ta mogućnost pa će cijeli posao realizirati

Arhiva NL

MANJE GRAĐEVINSKIH DOZVOLA U STUDENOM

ZAGREB U Hrvatskoj su u studenome 2025. izdane 973 građevinske dozvole, što je za 3,7 posto manje u odnosu na studeni 2024., pokazuju podaci Državnog zavoda za statistiku (DZS). Prema vrstama građevina, 88,7 posto ili 863 dozvola izdano je za zgrade, a 11,3 posto ili 110 dozvola za ostale građevine, kao što su ceste, pruge, cjevovodi, mostovi, sportski tereni itd. Na godišnjoj razini broj građevinskih dozvola za zgrade je manji za 1,4 posto, a za ostale građevine za 18,5 posto. Dozvolama izdanima u studenom lani predviđena je vrijednost radova od 822,1 milijun eura, što je 45,2 posto više u odnosu na studeni 2024. godine. Od toga se na zgrade odnosi 545,1milijun eura, a na ostale građevine gotovo 277 milijuna eura. (Hina/T.P.)

sti na nizu važnih funkcija i to na dulji rok

re državnih reizbor po lima OECD-a

I sjednice Vlade održavaju se na rezervnoj poziciji u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici

PATRIK MACEK/PIXSELL

DEPOLITIZACIJA
Upravo na snagu stupa novi Zakon o pravnim osobama u vlasništvu Republike Hrvatske, koji je donesen u sklopu pristupanja OECD-u, s ciljem depolitizacije i profesionalizacije rada uprava

tvrtkama ili institucijama poput Državnog inspektorata koji objedinjuje ogromni posao svih inspekcija, od sanitarne inspekcije do inspekcije rada, malo je čudno da se takvi problemi hitno ne rješavaju i da nova kadrovska rješenja nisu spremna u trenutku kad kreću opozivi.

Razlog je, naravno, u tome da treba ostaviti vremena za pripremu i provedbu natječaja, i to je logično objašnjenje, a jednako tako upravo na snagu stupa novi Zakon o pravnim osobama u vlasništvu Republike Hrvatske, koji je donesen u sklopu pristupanja OECD-u, s ciljem depolitizacije i profesionalizacije rada uprava. Sad se čeka i donošenje uredbe koja će to i konkretno, praktično primjeniti u praksi, a u prijevodu to znači i novi način biranja nadzornih odbora, a i nova očekivanja od novih uprava.

To znači da će praktički sve uprave u reizbor, a hoće li to značiti da će neki od postojećih šefova tvrtki ostati na dužnostima nije sporno - samo će morati proći potrebne procedure.

Najbolje prakse i preporuke

U zadnjih godinu i pol, znajući da ih to čeka, u Vladi zato i nisu kretali u veći ciklus novih imenovanja, pa tako ni u HEP-u i drugdje, jer su znali da će onda morati ponovo raspisivati natječaje i tražiti nove, depolitizirane kadrove. Zato će se, nakon stupanja nove uredbe na snagu, do ljeta početi raspisivati novi natječaji, i to po novom modelu izbora uprava državnih i javnih tvrtki. Uredba će uskoro ići u javno savjetovanje, »prema najboljim praksama i preporukama OECD-a«, kako stoji u stavu Vlade.

ne i Hercegovine, sve će preuzeti američki partneri

ARHIVA

Plinovod bi se iz BiH povezao s plinskim sustavom Hrvatske kod Zagvozda

američki partneri. Pojasnio je kako projekt ulazi u završnu fazu te da njegovo značenje nadilazi energetsko značenje i postaje geostrateški važno pitanje. On je uvjeren kako bi cijeli posao propao da se nije uključila američka administracija.

Ovaj plinovod bi se iz BiH povezao s plinskim sustavom Hrvatske kod Zagvozda, te koristio ukapljeni zemni plin iz terminala na Krku. Proteklih dana predstavnici američke kompanije AAFS Infrastructure and Energy, čiji su predsjednik Jesse Binnall i potpredsjednik Joe Flynn, osobe bliske Donaldu Trumpu, razgovarali su s dužnosnicima BiH o realizaciji ovog projekta. (Hina)

Djelatnici Hitne službe spremaju nove prosvjedne akcije

MATIJA HABLJAK/PIXSELL

Djelatnici Hitne službe ustrajni u borbi za poboljšanje svojih prava

Hitnjaci u Bruxelles za kraći radni staž

Odlučili smo ići prema Europskoj komisiji. Vlada je potpuno rezervirana prema našim zahtjevima i ne vidimo rješenje, kaže Tomislav Petrušić, iz Udruge Hitna uživo 194

Uporni u traženju beneficiranog radnog staža za koji dosad nisu dobili podršku zdravstvene administracije, djelatnici hitne službe spremaju se na nove akcije kako bi nadležne prisilili na promjenu stava. Kako doznajemo od njihovih predstavnika, priprema se prosvjed hitnjaka u Bruxellesu, pred zgradom Europskog parlamenta, gdje će djelatnici hitne službe europske institucije upozoriti na neodrživi položaj u obavljanju svoje službe u Hrvatskoj.

Zahtjevan posao

Goruće probleme svoje struke i nagomilano nezadovoljstvo radnika iskazali su na prosvjedu u listopadu 2025., koji su organizirali Hrvatski sindikat hitne medicine, Sindikat »Zajedno«, Sindikat zaposlenika u zdravstvu Hrvatske i Udruga Hitna uživo 194, tražeći pravo na beneficirani radni staž za djelatnike izvanbolničke hitne, sanitetskog prijevoza i dispečere u prijavno-dojavnim jedinicama. Poručili su kako se osjećaju nevidljivima jer su jedina hitna služba u Hrvatskoj koja nema tu beneficiju, za razliku od javnih vatrogasnih postrojbi i djelatnka MUP-a.

Nisu postigli ništa, jer je ministrica zdravstva Irena Hrstić dala do znanja da tom zahtjevu ne namjerava udovoljiti, pozivajući se na mišljenje struke da za to nema uvjeta s obzirom na vrstu psihofizičkog opterećenja. Jedino na što hrvatski hitnjaci mogu računati, poručila je, poboljšanje je postojećih uvjeta rada. Pozvala se pritom na analizu stručnjaka medicine rada po kojoj je rad u djelatnosti izvanbolničke i bolničke hitne službe neosporno zahtjevan, ali ipak nema elemenata za dodjelu beneficiranog radnog staža za tu djelatnost.

Veliki problemi na Rebru

Ozbiljnih problema imaju i djelatnici bolničkih hitnih prijema. Zbog neodrživog stanja na OHBP-u na zagrebačkom Rebru, oglasio se jučer i Sindikat KBC-a Zagreb, tvrdeći kako je zbog loše organizacije i preopterećenosti osoblja ugrožena sigurnost pacijenata. Umjesto koordinacije između bolnica, domova zdravlja i hitnih službi, pacijenti se preusmjeravaju stihijski, pri čemu se bolesnici »šetaju« od ustanove do ustanove.
- Takva praksa, u kombinaciji sa zakašnjelim sanitetskim prijevozom, kroničnim manjkom kapaciteta i preopterećenim osobljem, dovodi do toga da se životno ugroženi pacijenti zbrinjavaju u prenapučenim hodnicima, upozorava sindikat.

Kako podrške za svoje zahtjeve nemaju od hrvatskih vlasti, hitnjaci namjeravaju potražiti je od međunarodnih institucija.

- Odlučili smo ići prema Europskoj uniji, odnosno Europskoj komisiji. Vlada je potpuno rezervirana prema našim zahtjevima i ne vidimo rješenje, stoga smo odlučili ići prema van, kaže Tomislav Petrušić, predsjednik Udruge Hitna uživo 194. U prosvjed su, podsjeća, išli kako bi pokazali javnosti da djelatnici hitne službe žele beneficirani radni staž, suprotno izjavama ravnateljice Hrvatskog zavoda za hitnu medicinu Maje Grba Bujević koja je prethodno izjavila da većina djelatnika hitne ne misli da im treba beneficirani radni staž. Pred zgradom Nacionalne i sveučilišne knjižnice u kojoj je zasjedala Vlada okupilo se 16. listopada više stotina hitnjaka iz svih županija.

Usporedba s policijom

- Doista ne znam tko ne bi htio imati 30 posto veću mirovinu kao što je to omogućeno djelatnicima JVP-a i MUP-a, ili u nju otići ranije u slučaju bolesti i nemogućnosti obavljanja posla do 65 odnosno 67 godina života, komentira Petrušić.

Problemi hitne službe, upozoravaju hitnjaci, u budućnosti bi mogli eskalirati jer će u sustavu hitne biti više od 40 posto radnika u dobi od 60 godina s 35 godina radnog staža na poslovima koji traže punu psihofizičku spremu. U toj dobi mnogi neće biti u stanju kvalitetno obavljati svoj posao do prvih uvjeta za starosnu mirovinu, a to će na svojoj koži osjetiti pacijenti.

Usporedo s akcijom u Bruxellesu, hitnjaci ispituju teren za mogućnost provedbe referenduma o beneficiranom radnom stažu i donošenju Zakona o hitnoj medicini. Žele, naime, da se zakonom uredi ova djelatnost kako bi se djelatnicima hitne osigurali jednaki uvjeti rada, a građanima jednako dostupna i kvalitetna hitna medicinska skrb u svim dijelovima Hrvatske. Prijedlog zakona je napisan u vrijeme mandata bivšeg ministra Beroša, ali već godinama leži u ladici Ministarstva zdravstva.

Uvjeti rada hitne službe danas se razlikuju ovisno o županiji pa u nekim županijama hitna funkcionira na visokoj razini, što je rezultat većeg ulaganja u kadar, edukacije, opremu i vozila od strane osnivača, a to odmah utječe i na uvjete rada, svjedoči Petrušić. Upozorava pritom da postoje županijski zavodi u kojima je situacija deleko od zadovoljavajuće, kako za djelatnike tako i za pacijente, što dovodi do općeg nezadovoljstva jednih i drugih.

Ljerka BRATONJA MARTINOVIĆ

ISPLATIVOST Hrvatski građani u bankama drže više od 50 milijardi eura, ali sve više ulaž

Zlato i dalje donosi najveći onima koji žele uložiti »viša

Fizičko zlato i srebro smatraju se tradicionalnom zaštitom vrijednosti od pojava kao što su visoka inflacija te gospodarskih i društvenih kriza, a banke daju zanemarive kamate na štednju, navode stručnjaci

Tomislav PRUSINA

FREEPIK

Cijena zlata u proteklih je 12 mjeseci porasla za više od 43 posto

Od svih mogućnosti hrvatski građani i dalje ušteđevinu najčešće ulažu u bankovne depozite, štednjom na računima ili oročenjem. Prema podacima Hrvatske narodne banke, na kraju trećeg tromjesečja lani ukupna financijska imovina kućanstava iznosila je 118,35 milijardi eura, što je za pet posto više nego na kraju prethodnog tromjesečja, odnosno 11,6 posto ili 12,3 milijardi eura više nego godinu dana prije. Kućanstva su najviše financijske imovine držala u gotovini i depozitima - 50,3 milijarde eura. Slijede osiguranja i mirovine - 30,5 milijardi eura, dok su u vlasnički kapital i dionice investicijskih fondova imali uloženo 28,7 milijardi eura, navodi HNB.

Popularni trezorci

Ekonomski stručnjaci nerado savjetuju gdje je najsigurnije i najunosnije ulagati teško ušteđeni novac jer univerzalno rješenje ne postoji, a ovisi i o brojnim faktorima.

Podatak Eurostata iz 2024. godine da čak 91,1 posto Hrvata živi u vlastitoj nekretnini pokazuje sklonost ulaganja novca u takvu imovinu. Posljednjih godina građani sve više ulažu u mirovinske fondove, u drugi i treći mirovinski stup, što potvrđuje i podatak da je neto imovina obveznih mirovinskih fondova u rujnu prošle godine iznosila približno 25,8 milijardi eura, a dobrovoljnih mirovinskih fondova oko 1,6 milijardi eura u studenom lani. Značajno se ulaže i u investicijske fondove UCITS, čija je ukupna neto imovina u studenom 2025., prema podacima Hanfe, iznosila oko 4 milijarde eura. Trend koji je posebno pojačao posljednjih godina je ulaganje u državne obveznice i »trezorce«.

118,35
milijardi eura iznosila je financijska imovina kućanstava krajem prošle godine

Investiranje ušteđevine u dionice u tržišno orijentiranim razvijenim zemljama daleko je najbolji oblik ulaganja, a s obzirom na to da smo i građani EU-a to znači da možemo ulagati i u dionice u cijeloj Uniji bez ograničenja. Građane koji su zbog brže i veće zarade skloni i riskirati su se okušali ulaganjima u kriptovalute. Takvih je u Hrvatskoj ipak znatno manje jer traži puno veće predznanje, a rizik je veliki. No sve veću popularnost steklo je ulaganje u zlato i srebro.

Ekonomski stručnjaci tvrtke Centar Zlata napravili su analizu u kojoj su usporedili različite oblike ulaganja kako bi otkrili njihove performanse proteklih godinu dana te ih stavili u zajedničku perspektivu s plemenitim metalima poput zlata i srebra. U analizi referentnim uzimaju razdoblje cijele protekle godine i ulaganje hipotetskih 1.000 eura.

- Da ste na početku 2025. godine hipotetskih 1.000 eura ostavili na računu u banci, sada bi to vrijedilo 1.001,70 eura, s tim da bi vam banka uzela naknade za održavanje računa pa je i tih 1,7 eura zarade upitno. Drugim riječima, niti jednu kavu si ne možete priuštiti s kamatom koju bi vam banka dala na 1.000 eura. U slučaju da ste tih tisuću eura na početku godine dugoročno oročili banka vam je u godinu dana prosječno isplatila 9 eura i 40 centi kao kamatu na oročeni depozit. Istovremeno, inflacija u Hrvatskoj, na godišnjoj razini iznosi 4,5 posto što znači da vaš novac gubi 4,5 posto na vrijednosti u godini dana, objašnjava Vedran Topalušić, direktor tvrtke Sky Media.

Ulaganje u trezorske zapise i narodne obveznice smatra se jednim od sigurnijih ulaganja, no stručnjaci Centra Zlata kažu da s uloženih 1.000 eura u državne vrijednosnice poput trezoraca i narodnih obveznica, zarada u protekloj godini bi iznosila oko 25 eura.

- Ako je stopa inflacije 4,5 posto, a ovogodišnji prinos 2, 5 posto, to zapravo znači da smo u minusu dva posto. Takav gubitak se možda ne čini tako velikim, no kad bismo, primjerice, naredna tri desetljeća svake godine gubili toliku vrijednost, na koncu bi naše ulaganje imalo gotovo 50 posto manje kupovne moći nego što je imao inicijalni iznos, izračunali su stručnjaci.

Gubitak na kriptovalutama

Kod ulaganja u indeksne fondove i dionice upozoravaju da treba računati i na zaračunavanje različitih naknada, od ulazne i izlazne naknade od kojih svaka može iznositi od 1 do 2 posto, naknade za upravljanje do 1,2 posto te naknade depozitarnoj banci i regulatoru, obično oko 0,2 posto. Ako se ulaže u dionice preko brokera, potrebno je platiti brokersku proviziju

Najveći turistički sajam u Austriji otvorio vrata posjetiteljima, Hrvatsku predstavlja HTZ i 26 izlagača iz hotelijerskog i

Opsada Beča za udio u turističkom kolaču

Austrijanci žele putovati, a pored glavnog ljetnog godišnjeg odmora veliki interes iskazan je i za putovanja u pred i posezoni, kazao je Branimir Tončinić iz predstavništva HTZ-a u Beču

DINO STANIN/PIXSELL

Austrijanci tradicionalno zainteresirani za odmor u Hrvatskoj

Hrvatska turistička zajednica (HTZ) predstavlja ukupnu ponudu hrvatskog turizma na sajmu Ferien Messe, koji se održava u Beču do 18. siječnja. Riječ je o najvećem i najznačajnijem turističkom sajmu u Austriji na kojem se, uz HTZ kao glavnog izlagača, predstavlja i 26 suizlagača iz hrvatske turističke privrede. Na sajmu je prisutan i Kristjan Staničić, direktor HTZ-a, koji je obišao hrvatski štand te se susreo s partnerima, turoperatorima, agencijama te predstavnicima aviokompanija, javili su iz HTZ-a.

- Naša prisutnost na ovome sajmu iznimno je važna kada znamo da se tržište Austrije tradicionalno nalazi među top tri inozemna tržišta s kojih hrvatski turizam ostvaruje najveći turistički promet. Također, riječ je o sajmu na kojem se predstavlja više od 430 izlagača s pet kontinenata, a ukupno se očekuje više od 70 tisuća posjetitelja kojima ćemo našu zemlju i destinacije predstaviti s onim najboljim što hrvatski turizam nudi, kazao je Staničić navodeći i kako se u ovoj turističkoj godini očekuje nastavak pozitivnih trendova s tržišta Austrije, no, kako ističe, rezultati neće doći sami od sebe pa u tom kontekstu ističem važnost kreiranja ponuda i usluga koje nude kvalitetu, ali i vrijednost za novac.

- Austrijanci jako dobro poznaju hrvatsku turističku ponudu, tradicionalno smo im među omiljenim europskim destinacijama za godišnje odmore te moramo učiniti sve kako bi taj status zadržali i u budućem razdoblju, poručio je direktor HTZ-a, nadodavši kako optimizmu pridonose i prvi podaci TUI Austria, prema kojima je bukiranje putovanja na početku godine vrlo izraženo.

Branimir Tončinić, direktor Predstavništva HTZ-a u Beču naglasio je da je u sklopu sajma predstavljen i godišnji Ruefa Reisekompas za 2026. godinu, odnosno najave turističkih kretanja iz Austrije.

- Predstavljeni podaci i rezultati istraživanja ukazuju na daljnji rast želje za putovanjima Austrijanaca. Tako je 90 posto Austrijanaca izrazilo želju za ostvarivanjem putovanja u ovoj godini, a pored glavnog ljetnog godišnjeg odmora veliki interes iskazan je i za putovanja u pred i posezoni, odnosno za razdoblje od svibnja do rujna, izjavio je Tončinić, nadodavši kako su najtraženiji oblici odmora među Austrijancima ljetni kupališni odmor, posjeti gradovima i zdravstveni odmor.

70
tisuća posjetitelja dođe na sajam

Hrvatska delegacija je u sklopu štanda HTZ-a održala niz sastanaka s partnerima kao što su Gruber Reisen, Springer Reisen, TUI, Austrijskim željeznicama (ÖBB) te medijskim partnerom Die Presse. Nastavno na najave Ruefa Reisekompass, prezentaciju TUI Austria te razgovore s partnerima, unatoč inflaciji, rastućim troškovima života, ali i troškovima poslovanja svih partnera, naznake za turističku 2026. godinu su pozitivne. Pritom će sigurnost destinacije i stabilnost cijena, odnosno

žu i u druge oblike štednje

povrat ak« novca

»Dvosjekli mač« ulaganja u nekretnine

Stručnjaci tvrde da ulaganje u nekretnine primjerice u Zagrebu, donosi prosječni godišnji rast od 10 posto. Promatrajući jedinični prinos na svakih 1.000 uloženih eura on bi iznosio stotinjak eura. Uzimajući u obzir niz troškova i poreza za trgovanje nekretninama te činjenica da samo posjedovanje nekretnine sa sobom nosi i druge obveze u vidu raznih komunalnih davanja, osiguranja i drugih troškova.

Poželite li prodati svoju nekretninu, to će vas vjerojatno koštati dosta vremena, a često i živaca. Kada na baznih 1.000 eura uloženih u nekretninu u prethodnih 12 mjeseci, uračunamo sve troškove koje smo možda imali kroz godinu, zajedno s inflacijom, pitanje je jesmo li doista zaradili 100 eura.

do jedan posto, naknadu za čuvanje do 0,3 posto i transakcijsku naknadu oko 0,1 posto. Na koncu ostvareni je prinos podložan plaćanju poreza na kapitalnu dobit od 12 posto, a na ovo valja uračunati i inflaciju od 4,5 posto.

Ulaganje uštedevine od 1.000 eura u kriptovalute poput Bitcoina prošle godine bi donijelo gubitak od 6 posto i ulagaču bi ostao 941 euro.

Saša Ivanović, glavni direktor Centra Zlata, tvrdi da su se plemeniti metali, ponajprije investicijsko zlato i srebro, pokazali kao jedan od najefikasnijih i najsigurnijih oblika ulaganja u protekloj godini.

- Ovo nas ne treba čuditi, budući da se fizičko zlato i srebro smatraju tradicionalnom zaštitom vrijednosti od pojava kao što su visoka inflacija te gospodarskih i društvenih kriza. Novac u vidu papirnatih valuta polako gubi kupovnu moć, a banke daju zanemarive kamate na štednju. Trezorski zapisi kao niskorizičan instrument s relativno niskim prinosom nisu adekvatan način za očuvanje vrijednosti i »borbu« protiv inflacije. Kriptovalute poput Bitcoina su podbacile i pokazale zašto je njihova volatilnost jedan od glavnih negativnih rizika za ulagače. Dionice i nekretnine, unatoč solidnoj zaradi, isto tako iziskuju niz troškova, objašnjava Ivanović dodajući da ulagači stoga sve češće pribjegavaju utočištima koja štite vrijednost njihovog novca.

Naglašava također da je riječ o instrumentima niskog rizika koji su u posljednjih godinu dana, ne samo pobijedili inflaciju, već donijeli i pozamašnu zaradu svojim ulagačima.

- Cijena zlata u proteklih je 12 mjeseci porasla za više od 43 posto, dok je cijena srebra u istom razdoblju skočila više od 110 posto, podsjeća Ivanović.

Važno je istaknuti da se u Hrvatskoj na investicijsko zlato ne plaća PDV, a oslobođeno je i plaćanja poreza na kapitalnu dobit u slučaju prodaje. Srebro je, pak, oslobođeno plaćanja poreza na kapitalnu dobit u slučaju prodaje, ali nije oslobođeno plaćanja PDV-a koji u Hrvatskoj iznosi 25 posto.

ugostiteljskog biznisa

Riječ je o sajmu na kojem se predstavlja više od 430 izlagača s pet kontinenata, a ukupno se očekuje više od 70 tisuća posjetitelja kojima ćemo našu zemlju i destinacije predstaviti s onim najboljim što hrvatski turizam nudi

Kristjan Staničić

Arhiva NL

kvalitetan odnos cijene i kvalitete i dalje biti odlučujući faktori prilikom odabira odmorišne destinacije te Hrvatska u tom segmentu kod partnera i dalje drži visoku razinu povjerenja i zadovoljstva.

Predstavljanje Hrvatske obogaćeno je posebnom degustacijom i prezentacijom ukupne hrvatske enološke ponude, a što je organizirano u suradnji s Hrvatskom gospodarskom komorom. Inače, s tržišta Austrije u Hrvatskoj je tijekom prošle godine ostvareno 1,6 milijuna dolazaka i 8,2 milijuna noćenja, što u odnosu na 2024. predstavlja rast u dolascima od gotovo 2 posto, kao i blagi rast u noćenjima.

A. JURIČIĆ BUKARICA

Građani prosvjedovali protiv gradnje dviju magafarmi i klaonica pilića

MATIJA HABLJAK/PIXSELL

Prosvjednici su zorno prikazali kakav ih život očekuje s izgradnjom megafarmi

Sisku i Moslavini prijeti ekoužas

Javne rasprave o ovim projektima služe samo da bi zadovoljile formu, jer se na pitanja i primjedbe lokalnog stanovništva i javnosti ne daju konkretni odgovori, kazala je Jasna Šumanovac iz Zelene akcije

Dražen KATALINIĆ

Predstavnici četiriju građanskih inicijativa s područja Sisačko-moslavačke županije sa Zelenom akcijom i Prijateljima životinja prosvjedovali su jučer pred zgradom Ministarstva zaštite okoliša protiv najavljene gradnje 18 megaprojekata farmi i klaonica peradi u toj županiji, tražeći od Ministarstva da odbaci planove dvaju ukrajinskih investitora koji namjeravaju gradnju megafarmi. Poručili su da megaklaonice i farme pilića, koje bi učetverostručile sadašnju domaću proizvodnju peradi, Sisačko-moslavačkoj županiji ne donose razvoj, nego ekološku katastrofu.

Investicija je to koja, kažu, donosi ekološki horor i pretvara cijelu Sisačko-moslavačku županiju u veliki kokošinjac koji se predstavlja kao nositelj budućeg razvoja. S obzirom na to da se trenutno provode postupci procjene utjecaja na okoliš za pojedine projekte, od Ministarstva zaštite okoliša su zatražili donošenje rješenja kojima takvi projekti nisu prihvatljivi. Poručili su da žele da se štiti javni interes i spriječi pretvaranje jedne županije u industrijski Mordor.

Nedostaje vode

- Takav intenzivan način uzgoja peradi u usporedbi s tradicionalnim uzgojem ima vrlo nepovoljan utjecaj na tlo, zrak i vode, a uzrokuje trajni gubitak šumskog i poljoprivrednog zemljišta te utječe na globalne emisije stakleničkih plinova. Javne rasprave o ovim projektima služe samo da bi zadovoljile formu, jer se na pitanja i primjedbe lokalnog stanovništva i javnosti ne daju konkretni odgovori. Stoga se oni s pravom bune u velikom broju, poručila je Jasna Šumanovac iz Zelene akcije.

Ivanka Cestarić iz Lekenika, gdje se planira gradnja farme, upozorava da su potrebne ogromne količine pitke vode za proizvodnju i održavanje prostora farme, dok istodobno samo dio naselja općine Lekenik ima vodovod i kanalizaciju, a niti jedno naselje nema uređaj za pročišćavanje otpadnih voda.

30
milijuna pilića proizvelo bi se u megafarmama godišnje

- Osim potrošnje pitke vode, dolazi do stvaranja velikih količina stajskog gnoja, otpadnih voda te različitog neopasnog i opasnog otpada. Kumulativni utjecaj svih projekata očekuje se kroz povećanje frekvencije prometa uslijed izgradnje te, shodno tome, povećanje buke, emisija prašine i stakleničkih plinova. Kako bi omogućila investiciju, Općina Lekenik je pokrenula izmjene prostornog plana unatoč protivljenju stanovništva, kaže Cestarić.

Mega farma i klaonica peradi planiraju se i u Velikoj Ludini gdje tamošnji stanovnici upozoravaju da zbog podzemnog skladišta plina u Okolima već imaju problema s promjenom klime i negativnim utjecajem na okoliš i ljude.

- Što će se dogoditi kada nam izgrade farmu kapaciteta više od 30 milijuna pilića godišnje i enormnim količinama stajskog gnoja koji tamo nastaje te klaonicom i klaoničkim otpadom? Dotad, ministarstva kojima postavljamo ova pitanja prebacuju odgovornost jedni na druge, kaže Dubravka Hrvoj iz Velike Ludine.

I na području općine Sunja se planira gradnja četiri objekta za uzgoj pilića ukupnog godišnjeg kapaciteta blizu 15 milijuna pilića, ali bez jasnih podatka o dostatnosti vode te bez osiguranih načina zbrinjavanja gnoja i otpadnih voda, dok su neke od navedenih čestica za projekt u vlasništvu privatnih osoba koje ne žele prodati zemlju investitoru. Damir Rossini iz Sunje navodi da stanovnici na javnoj raspravi nisu dobili odgovor ni na jedno postavljeno pitanje te da su s razlogom u strahu što ih čeka.

Traže referendum

Iz inicijative »Siščani ne žele biti smetlišćani« podsjetili su na prethodne korake koje su poduzimali, a na koje su se nadležni oglušili.

- Nisu nas čuli u svibnju 2025. dok smo prosvjedovali u Sisku protiv izgradnje mega klaonice peradi s bioplinskim postrojenjem u industrijskoj zoni Sisak jug. Nisu dobro pročitali naše prigovore na Studiju utjecaja na okoliš, niti smisleno i argumentirano odgovorili na njih. Nisu odgovorili na naše zajedničke zahtjeve za obustavom postupka procjene studije utjecaja na okoliš jer projekt nije usklađen s prostornoplanskom dokumentacijom Grada Siska i potpuno je neizvediv u pogledu ishođenja građevinske dozvole«, navela je Sužnjević Vago iz inicijative »Siščani ne žele biti smetlišćani«.

Planirana izgradnja megapostrojenja za klanje i preradu peradi u Sisku izazvala je snažne reakcije građana još u ožujku prošle godine jer se postrojenje planira graditi u neposrednoj blizini Doma zdravlja, Doma umirovljenika i dječjeg vrtića zbog čega su Siščani tražili referendum o tom projektu.

Aktivisti su poručili da se ono što se sada događa u Sisačko-moslavačkoj županiji, sutra može dogoditi bilo gdje u Hrvatskoj. Zato su pozvali sve da im se pridruže na prosvjedu 21. veljače u 10 sati na Trgu bana Josipa Jelačića u Zagrebu i jasno poruče da Hrvatska nije kolonija za prljave projekte i ekološke katastrofe, nego zemlja u kojoj zajednički branimo ustavno pravo na zdrav okoliš i dostojan život.

UGROŽENA DJECA I STARIJI

Planirana izgradnja megapostrojenja za klanje i preradu peradi u Sisku izazvala je snažne reakcije građana još u ožujku prošle godine jer se postrojenje planira graditi u neposrednoj blizini Doma zdravlja, Doma umirovljenika i dječjeg vrtića zbog čega su Siščani tražili referendum o tom projektu.

VRHOVNI I USTAVNI SUD **HDZ će predstavnike lijevo-liberalne oporbe pozvati na sastanak**

SDP: Ako zatraže vezanje izbora - prekidamo razgovor

Naše je stajalište jasno, želimo razgovarati o izboru troje sudaca spremnih štititi ustavne vrijednosti. Vidjet ćemo kako su u HDZ-u to zamislili, kaže SDP-ov pregovarač Saša Đujić

Dražen CIGLENEČKI

U srijedu će se napokon održati sjednica saborskog Odbora za pravosuđe na kojoj bi njegovi članovi trebali usvojiti mišljenje o kandidatima za predsjednika Vrhovnog suda, Mirti Matić, Aleksandri Maganić i Šimi Saviću. Njih troje je ovo tijelo saslušalo još 1. prosinca, ali HDZ nije tada htio da se odmah glasuje o mišljenju, zatražio je odgodu kako bi se svi zastupnici mogli upoznati s klasificiranim dopisom USKOK-a o slučaju Mirte Matić.

PATRIK MACEK/PIXSELL

Sjednica Odbora za pravosuđe zakazana je za srijedu

Poziv na sastanak

U to vrijeme službena pozicija HDZ-a uopće nije bila vezano imenovanje predsjednika Vrhovnog suda i tri ustavna suca. Tek nedavno je premijer Andrej Plenković objavio da je upravo to njegov prijedlog. Stoga je iz perspektive HDZ-a jako dobro ispalo to što su zastupnici vladajuće stranke, premda ne znajući s kakvom će idejom Plenković izaći više od mjesec dana kasnije, odložili donošenje neobvezujućeg mišljenja Odbora za pravosuđe. Jer, sada HDZ ima mogućnost zaustaviti postupak izbora predsjednika Vrhovnog suda.

Plenković je već najavio da HDZ-ova većina u Odboru neće participirati u usvajanju mišljenja, a to onda znači i da predsjednik Zoran Milanović neće moći predložiti Hrvatskom saboru predsjednika Vrhovnog suda.

- Glasovat ćemo u srijedu o kandidatima i mislim da se HDZ-u to ne sviđa. Koliko sam vidio, oni namjeravaju rušiti kvorum na sjednici Odbora za pravosuđe, a time bi pokazali da provode određenu političku trgovinu, izjavio je predsjednik Odbora za pravosuđe Nikola Grmoja.

Ukoliko se članovi tog tijela u srijedu zaista raziđu bez donesenog mišljenja, možda bi to dovelo i do završetka pregovora o popunjavanju tri mjesta u Ustavnom sudu, koji praktično nisu ni započeli. HDZ planira predstavnike lijevo-liberalne oporbe uskoro pozvati na sastanak. Vođa HDZ-ovog pregovaračkog tima Ivan Malenica ne može ništa drugo nego političkim protivnicima ponuditi Plenkovićevu formulu »predsjednik Vrhovnog suda za dva od tri ustavna suca«.

> *Glasovat ćemo u srijedu o kandidatima i mislim da se HDZ-u to ne sviđa. Koliko sam vidio, oni namjeravaju rušiti kvorum na sjednici Odbora za pravosuđe*
>
> Nikola Grmoja

Motivi još nepoznati

Zbog toga je predsjednica Kluba zastupnika Možemo! Sandra Benčić već u četvrtak u sabornici poručila premijeru da »neće sudjelovati u takvim razgovorima«. SDP ima nešto drukčiji pristup od svog političkog saveznika. Saša Đujić nam je jučer kazao da će se odazvati Malenici.

- Naše je stajalište jasno, želimo razgovarati o izboru troje sudaca spremnih štititi ustavne vrijednosti. Vidjet ćemo kako su u HDZ-u to zamislili. Sjest ćemo s njima, ali ako oni izbor ustavnih sudaca pokušaju povezati s potpuno odvojenom procedurom izbora predsjednika Vrhovnog suda, mi se dižemo i prekidamo razgovor. Zanima nas, naravno, i kako će HDZ postupiti na sjednici Odbora za pravosuđe, hoće li doista blokirati proces izbora predsjednika Vrhovnog suda. No, ponavljam, SDP nije dio tog procesa i jednostavno odbijamo o njemu razgovarati. Izbor predsjednika Vrhovnog suda je stvar predlagača, predsjednika Republike, i Hrvatskog sabora, odnosno parlamentarne većine, SDP-a tu nema. Mi možemo podržati predsjednikov prijedlog, ako uopće dođe u Sabor, ali suludo je razmišljati na način da bismo mi dali HDZ-u dva ustavna suca, a kao on nama predsjednika Vrhovnog suda, naglašava Đujić, koji je u SDP-u zadužen za pregovore o biranju ustavnih sudaca.

U svakom slučaju, već idući tjedan bi se mogla saznati konačna sudbina Plenkovićeve koncepcije kadroviranja u Vrhovnom i Ustavnom sudu, koja je naišla i na oštre reakcije pojedinih sudaca Vrhovnog suda. Još uvijek nema konkretnog odgovora o premijerovim motivima za inicijativu koju on naziva pozitivnom i konstruktivnom. Čelnici Možemo!, primjerice, tvrde da Plenković toliko inzistira na izboru dva ustavna suca jer je zabrinut da bi aktualni sastav Ustavnog suda, nakon diskriminatornih odredbi Zakona o osobnoj asistenciji, mogao ukidati još neke akte Vlade. Pa želi učvrstiti HDZ-ov blok u Ustavnom sudu.

Bošnjaković se vraća

Ovih dana se pojavila informacija da ustavni sudac Dražen Bošnjaković, izabran krajem 2024. u kvoti HDZ-a, ima zdravstvenih problema zbog kojih ne dolazi na posao. I da zato u HDZ-u postoji bojazan da bi od sredine travnja, kada istječe produljeni mandat Miroslavu Šeparoviću, Mati Arloviću i Gordanu Selanecu, omjer snaga u Ustavnom sudu zapravo mogao pasti na 5: 4 u korist sudaca što ih je predložila lijeva oporba. Međutim, Bošnjaković je demantirao da će dulje izbivati iz Ustavnog suda.

- Riječ je o tome da sam se za vrijeme blagdana ozlijedio i da sam ih, nažalost, proveo u oporavku. Ali, od sljedećeg tjedna sam na Ustavnom sudu i izvršavat ću sve svoje obveze, rekao nam je jučer nekadašnji ministar pravosuđa. Za ustavne suce nema zamjene niti vršitelja dužnosti.

Dobitnica Nobela za mir predala američkom predsjedniku nagradu kao »simbol zahvalnosti« za postupke u Venezueli

Machado darovala Trumpu svoju medalju

Povjerenstvo za dodjelu Nobela ističe da medalja može promijeniti vlasnika, ali se titula ne može prenijeti

Donald Trump je dobio ono za čim je žudio - Nobelovu nagradu za mir. Doduše, nije mu je uručilo Nobelovo povjerenstvo koje svake godine odlučuje o dobitniku, nego je riječ o zlatnoj medalji koju je u Oslu primila Maria Corina Machado, stvarna dobitnica prošlogodišnje Nobelove nagrade za mir. Machado je medalju, uramljenu u zlatni okvir uručila Trumpu u Bijeloj kući.

- Predajem nagradu kao simbol zahvalnosti za Trumpovu jedinstvenu i jaku posvećenost slobodi naroda Venezuele, ustvrdila je Machado nakon prijema u Ovalnom uredu, dok je sam američki predsjednik bio ozaren ističući kako mu je Machado predala Nobelovu nagradu za sve ono što je učinio, te kako je ovo bio čin uzajamnog poštovanja.

Povjerenstvo za dodjelu Nobelove nagrade oglasilo se ranije ističući kako medalja može promijeniti vlasnika, ali titula ne može biti prenesena. Nobelova nagrada ne može biti dijeljena ili prenesena na bilo koji način. Drugim riječima, Trump je dobio lijep ukras koji će vjerojatno visiti na počasnom mjestu u Bijeloj kući ili Mar-a-Lagu.

REUTERS

Susret Trumpa i Machado u Washingtonu

Nije ovo prvi slučaj da dobitnici poklanjaju ili prenose svoje Nobelove nagrade. Ernest Hemingway, dobitnik Nobela za književnost, svoju je medalju dao Katoličkoj crkvi na Kubi. Medalja je jednom prilikom čak bila i nakratko oteta, no Raul Castro je naložio da se nagrada vrati crkvi. Ruski novinar Dmitrij Muratov svoju je Nobelovu nagradu za mir 2022. godine prodao na aukciji kako bi skupio novac za djecu izbjeglice iz Ukrajine. Leon Lederman svog je pak Nobela, kojega je dobio za fiziku, prodao nakon što je dvadesetak godina bio zagubljen negdje u ormaru dnevne sobe.

Ipak, ovo je prvi put da je medalja Nobelove nagrade promijenila vlasnika u političke svrhe. Naime, Trump je krajem prošle godine žestoko lobirao da se ta nagrada njemu dodijeli, a bio je vrlo razočaran kada ju je dobila Machado kao liderica venezuelanske opozicije. Pokazalo se kasnije kako ju je ta nagrada skupo koštala. Po svrgavanju Madura, američki predsjednik ustvrdio je kako Machado nema dovoljno potpore u zemlji da bi mogla preuzeti liderstvo, pa je na čelu države ostavio dotadašnju venezuelansku potpredsjednicu Delcy Rodriguez. Sada su joj se izgledi za preuzimanje liderstva Venezuele, po svemu sudeći, drastično popravili.

POLITIČKA TRGOVINA

Ovo je očiti primjer političke trgovine i pokušaja dodvoravanja, smatra dr. Petar Bašić

- Ovo je očiti primjer političke trgovine i pokušaja dodvoravanja. Machado je i sama vjerojatno u sebi proklela odluku da se baš njoj dodijeli nagrada znajući koliko je Trump želi. Uostalom, odmah po objavi kako je upravo ona dobitnica, nagradu je javno posvetila Trumpu, ali je u njegovim očima napravila kardinalni grijeh. Nije odbila nagradu, koja po Trumpovu mišljenju, pripada upravo njemu. I zato je proglašena nesposobnom za preuzimanje zemlje, proglašena je osobom koja nema dovoljan ugled i utjecaj u zemlji. Ovo je pokušaj sanacije štete, kaže povjesničar dr. Petar Bašić.

B. KARAKAŠ

Sredi račune jednim klikom!

Skeniraj kôd i primaj račune e-mailom.

HEP Više od struje

Suradnja Medicinske škole i NZZJZ-a

D. MICULINIĆ

Učenici Medicinske škole na predavanju o antibioticima

Srednjoškolci zavirili u svijet mikrobiologije

Učenici su educirani o važnosti čuvanja djelotvornosti antibiotika i antimikrobnoj rezistenciji kao velikom, teško vidljivom i globalnom javnozdravstvenom problemu

RIJEKA ›› Učenici riječke Medicinske škole treću godinu surađuju s Nastavnim zavodom za javno zdravstvo (NZZJZ) Primorsko-goranske županije, a u okviru te suradnje jučer je završen još jedan ciklus od tri predavanja prilagođen učenicima završnih razreda i njihovim profesorima. Specijalistica medicinske mikrobiologije s parazitologijom dr. Maja Farkaš predavanjem je učenicima odškrinula vrata mikrobiologije te ih educirala o važnosti čuvanja djelotvornosti antibiotika i antimikrobnoj rezistenciji kao velikom, teško vidljivom i globalnom javnozdravstvenom problemu.

Dragocjeni lijekovi

U okviru predavanja predstavljene su i dvije priče za djecu o čuvanju zdravlja i važnosti antibiotika kojima se zdravstveni odgoj nastoji približiti najmanjem uzrastu. Naime, Sekcija za rezistenciju bakterija na antibiotike pri Hrvatskom društvu za kliničku mikrobiologiju Hrvatskog liječničkog zbora, izdala je slikovnice za djecu predškolske i rane školske dobi »Maxov san - Spašavanje Tabletice antibiotika od pretjeranog korištenja« i »Maxov san - Potraga za sapunom« čija je autorica, uz Farkaš i izv. prof. dr. Arjana Tambić Andrašević te ilustratorica Ivanka Mehle-Farkaš.

- Slikovnice, na djeci primjeren način, pričaju o antibioticima, antimikrobnoj rezistenciji, higijeni ruku, kihanju i kašljanju u rukav te potrebi da čuvamo moć ratnika antibiotika za prave bitke u teškim infekcijama. Antibiotici su dragocjeni lijekovi za liječenje bakterijskih infekcija, nažalost najčešće se prekomjerno i neprimjereno propisuju za virusne infekcije, naročito u zimskim mjesecima kada svjedočimo velikim stopama gripe, COVID-19 infekcija, prehlada i ostalih virusnih infekcija. Kod pojave virusnih infekcija treba uzimati simptomatsku terapiju, a antibiotike samo kod komplikacija, isključivo po preporuci liječnika. Antibiotike treba koristiti za teške bakterijske infekcije, vodeći računa da prekomjerna i neprimjerena uporaba antibiotika dovodi do pojave bakterija otpornih na antibiotike, a moguće i još opasnijih za zdravlje multiplorezistentnih bakterijskih sojeva, kazala je Farkaš.

Važnost bakterija

Ujedno je učenike podsjetila na važnost suživota bakterija i ljudi, životinja i svega onog što nas okružuje.

- Bakterije nisu samo mikroskopski sitna živa bića koje povezujemo s bolestima, oni su puno više od toga. Bakterije su važne u globalnim ciklusima hranjivih tvari, u ekosustavima diljem svijeta te važni saveznici u očuvanju okoliša. Bakterije su naši nevidljivi saveznici u probavi i imunitetu, i time ključni čuvari našeg zdravlja, istaknula je Farkaš.

Dodajući da je Nastavni zavod za javno zdravstvo nastavna baza Medicinske škole, profesorica Nensi Araminčić istaknula je da je ta suradnja škole i Zavoda jedinstvena u Hrvatskoj, a uz edukaciju učenika realizira se i kroz njihovu stručnu praksu.

I. ŠESTAN KUČIĆ

D. MICULINIĆ

Predstavljene su i slikovnice »Maxov san«

THOMPSONOV KONCERT Reakcije na sazivanje izvanredne sje

Koalicija Ive Rinčić: potvrđuje konkretni a ne dodatnim dekla

Rastu političke tenzije uoči koncerta - Thompsonov posljednji nastup u riječkoj Dvorani mladosti iz 2008. godine

Teško je reći hoće li predloženi zaključak 13 gradskih vijećnika da se u gradskim prostorima zabrani poklič »Za dom spremni« biti prihvaćen, jer se vladajuća riječka koalicija koja podržava gradonačelnicu Ivu Rinčić u jučerašnjem priopćenju nije jasno izjasnila kako će glasati njihovih 11 vijećnika. S druge strane, HDZ i Most decidirano ne podržavaju inicijativu

Damir CUPAĆ

RIJEKA ›› Do kraja siječnja ove godine održat će se izvanredna sjednica Gradskog vijeća Rijeke, sazvana na inicijativu 13 vijećnika koji traže prihvaćanje zaključka kojim se traži da gradski parlament zahtijeva od gradonačelnice da poduzme mjere kojima će se osigurati da se na površinama i prostorima kojima upravlja Grad ne koriste obilježja, slogani ili poruke kojima se veliča, potiče ili odobrava nacionalna, rasna ili vjerska mržnja, uključujući fašističke ili ustaške simbole ili pokliče, kao što je poklič »Za dom spremni«, a što je zabranjeno člankom 39. Ustava Republike Hrvatske.

Kako sada stvari stoje, teško je reći hoće li predloženi zaključak biti prihvaćen jer se vladajuća riječka koalicija koja podržava gradonačelnicu Ivu Rinčić nije jasno izjasnila kako će glasati njihovih 11 vijećnika. Za prihvaćanje zaključka potrebno je 17 glasova, pod pretpostavkom da će na izvanrednu sjednicu doći 32 gradska vijećnika. Inicijativa koja traži prihvaćanje zaključka nema dovoljno glasova, a hoće li na samoj sjednici dobiti potreban broj glasova, vidjet će se.

Stvarni prioriteti

Koalicija Akcija mladih-Unija Kvarnera-Centar-Fokus-Hrvatska stranka umirovljenika-Alternativa, koja broji 11 članova Gradskog vijeća i podržava riječku gradonačelnicu Ivu Rinčić, oglasila se priopćenjem.

- Gradsko vijeće, sukladno Zakonu o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, donosi strateške odluke, usvaja proračun i nadzire njegovo izvršenje. Poštivanje Ustava Republike Hrvatske i važećih zakona osnova je djelovanja svih institucija, dok se eventualna pitanja odgovornosti ili dopuštenosti pojedinih postupaka razmatraju u skladu s važećim propisima i nadležnostima. Predložena izvanredna sjednica ne donosi konkretne mjere, već ima deklarativni karakter. Podržavamo nultu toleranciju prema protuustavnim simbolima i porukama, ali smatramo da izvanredne sjednice trebaju biti usmjerene na stvarne prioritete grada - demografiju, vrtiće, gospodarski razvoj, komunalne projekte i odgovorno upravljanje proračunom. Antifašizam Rijeke potvrđuje se konkretnim politikama i svakodnevnim radom institucija, a ne dodatnim deklaracijama. Naša je zadaća donositi odluke koje izravno koriste građanima i razvoju grada pa u ime vladavine većine pozivamo na jedinstvo oko ovih temeljnih ciljeva, navedeno je u priopćenju vladajuće riječke koalicije.

> *Podržavamo nultu toleranciju prema protuustavnim simbolima i porukama, ali smatramo da izvanredne sjednice trebaju biti usmjerene na stvarne prioritete grada - demografiju, vrtiće, gospodarski razvoj, komunalne projekte i odgovorno upravljanje proračunom*
>
> Koalicija Akcija mladih-Unija Kvarnera-Centar-Fokus-Hrvatska stranka umirovljenika-Alternativa

Kada je riječki HDZ u pitanju, njegov predsjednik i gradski vijećnik Josip Ostrogović naveo je da nakon godina samouvjerenih lekcija o toleranciji, slobodi i »pravim vrijednostima«, svjedočimo inicijativi dijela vijećnika Gradskog vijeća za sazivanjem izvanredne sjednice zbog navodne potrebe zabrane određenih simbola i poruka u gradskim prostorima.

- Povod je, sasvim očito, koncert Marka Perkovića Thompsona. Ako se sagleda širi kontekst političkog djelovanja u Rijeci, teško je ne primijetiti određenu ironiju. Naime, Thompson je već nastupao u Rijeci 2008. godine, u Dvorani mladosti, u vrijeme kada je Grad vodila tadašnja SDP-ova vlast na čelu s Vojkom Obersnelom. Tada nije bilo izvanrednih sjednica, nije bilo panike, niti proglašavanja ugroženih vrijednosti. Danas, gotovo dva desetljeća kasnije, oko istog izvođača stvara se atmosfera izvanrednog stanja i ideološke histerije. Razlika nije u koncertu - razlika je u politici i poziciji SDP-a, uvjeren je Ostrogović.

Glazbeni ukus

On dodaje da Rijeka može i mora biti grad u kojem se

NOĆNI RADOVI NA KRIMEJI

RIJEKA ›› Tvrtka Gener 2 će na križanju Kumičićeve i Ulice Slavka Krautzeka (kod Orijentovog igrališta) danas od 22 sata do sutra do 6 sati izvoditi radove na izgradnji kanalizacijskog kolektora u sklopu EU projekta aglomeracija Rijeka. Promet za vrijeme izvođenja radova odvijat će se prema dosadašnjoj privremenoj regulaciji prometa, uz dodatak privremene zabrane skretanja iz Ulice Slavka Krautzeka u Ulicu Martina Kontuša. Skretanje u Kontuševu bit će omogućeno obilazno iz Ulice Tome Strižića. (S. G.)

RAZGLED CENTRA GRADA I TRSATA

RIJEKA ›› Sutra će se održati novo izdanje projekta Upoznaj svoju zemlju u organizaciji Zajednice društava turističkih vodiča Hrvatske, uz podršku HTZ-a. Akciji se tradicionalno pridružuju i riječki, odnosno kvarnerski vodiči koji će s početkom u podne održati dva besplatna razgleda: jedan kreće ispred kazališta Ivana pl. Zajca, a drugi ispred Crkve Gospe Trsatske. Projekt se održava povodom Dana priznanja Hrvatske (A. J. B.)

ednice Gradskog vijeća Rijeke

Antifašizam se im politikama, aracijama

Thompson je već nastupao u Rijeci 2008. godine, u Dvorani mladosti, u vrijeme kada je Grad vodila tadašnja SDP-ova vlast na čelu s Vojkom Obersnelom. Tada nije bilo izvanrednih sjednica, nije bilo panike, niti proglašavanja ugroženih vrijednosti

Josip Ostrogović (HDZ)

Svjedočimo opasnom presedanu - 13 vijećnika želi sebe i lokalnu vlast postaviti iznad Ustava, zakona i pravomoćnih sudskih odluka. Htjeli bi biti i tužitelji i suci. Ponašaju se kao moralna policija koja bi određivala što građani smiju, a što ne smiju misliti, govoriti i slušati

Petra Mandić (Most)

poštuje i antifašistička tradicija i vrijednosti moderne hrvatske države nastale u Domovinskom ratu, ali i grad u kojem se ne uvodi kulturna cenzura.

- Tko ne želi ići na koncert - ne mora. Ali tko želi - ima na to pravo. A činjenica da su dva koncerta rasprodana u rekordnom roku jasno pokazuje da mnogi građani žele ići i da ne pristaju na etiketiranja i podjele. Posebno je indikativno da se dio vijećnika odlučio na izvanrednu sjednicu upravo sada, dok se godinama nisu sazivale izvanredne sjednice zbog problema koji građane Rijeke stvarno muče. Nije ih bilo zbog preskupih i spornih projekata, zbog višedesetljetnog upravljanja gradskom imovinom prema kriteriju političke podobnosti, zbog Tržnice Rijeka, velikih financijskih gubitaka zemljišta na Preluku, zbog afere Sortirnica. Nisu se sjednice sazivale niti kada je 500 djece ostajalo neupisano u gradske vrtiće niti kada se umjesto u brod »Galeb« moglo uložiti sredstva u 300 stanova za naše sugrađane, nove vrtiće ili kvartovske garaže, sve ono što bi riješilo goruće i životne probleme naših sugrađana. Dok su se donosile odluke koje su Rijeci ostavile dugoročne financijske i razvojne posljedice, Gradsko vijeće nije smatralo potrebnim izvanredno zasjedati. Danas se, međutim, izvanredno saziva zbog glazbe i ideoloških tema, izjavio je Ostrogović.

Predsjednik riječkog HDZ-a kaže da njegova stranka jasno poručuje da radikalni potezi zabrana koncerata i političke cenzure nisu dio riječkog identiteta.

- Rijeka je uvijek bila grad otvorenosti, slobode i različitosti - a ne grad u kojem se građane etiketira i proziva zbog glazbenog ukusa. Kada se sve sagleda, postavlja se legitimno pitanje nije li riječ o pokušaju preusmjeravanja javne rasprave s ozbiljnih SDP-ovih političkih, kaznenih i upravljačkih problema na ideološke teme. Povijest Rijeke pokazuje da ovakvi koncerti nisu bili problem dok je SDP sa svojim partnerima imao potpunu političku kontrolu nad gradom. Danas, kada ta kontrola još uvijek postoji, ali se očito urušava, ideologija ponovo postaje zgodan alat za povratak u prošlost, zaključio je Ostrogović.

Iz njegovih riječi dalo bi se iščitati da gradski vijećnici HDZ-a ne podržavaju inicijativu, a kako će glasati o predloženom zaključku, vidjet će se na izvanrednoj sjednici.

Politički pamflet

Gradska vijećnica Mosta Petra Mandić uvjerena je da je riječ o političkom pamfletu riječkih vijećnika koji je izravan udar na ustavni poredak.

- Potpisnici političkog pamfleta, kolokvijalno nazvanog »Inicijativa 13 gradskih vijećnika«, tvrde da štite ustavnopravni poredak, a istovremeno pokazuju frapantno nepoznavanje istog. Umjesto zaštite, svjedočimo pokušaju rušenja temeljnih demokratskih načela i vladavine prava. Podsjetimo vijećnike, Ustav Republike Hrvatske - temeljni akt naše države - u svojim temeljnim odredbama nedvosmisleno navodi da se Republika Hrvatska temelji »na pobjedi hrvatskog naroda i hrvatskih branitelja u pravednom, legitimnom, obrambenom i oslobodilačkom Domovinskom ratu«. Upravo je Domovinski rat temelj na kojem počiva naša suverenost i demokracija. Najviše vrednote ustavnog poretka, koje ovi vijećnici svojim djelovanjem gaze, su vladavina prava: načelo prema kojem su svi, uključujući i gradske vijećnike, podložni zakonu, demokratski višestranački sustav: jamstvo političkog pluralizma, a ne samovolje pojedinaca i poštovanje prava čovjeka i sloboda, uključujući slobodu izražavanja i okupljanja. Ono čemu svjedočimo u Rijeci je opasan presedan - 13 gradskih vijećnika želi sebe i lokalnu vlast postaviti iznad Ustava, zakona i pravomoćnih sudskih odluka. Oni bi htjeli biti i tužitelji i suci, tumačeći zakone kako im politički odgovara, što je odlika totalitarnih, a ne demokratskih sustava. Ponašaju se kao moralna policija koja bi po vlastitom nahođenju određivala što građani smiju, a što ne smiju misliti, govoriti i slušati, uvjerena je Mandić. Ona poručuje: »E pa, gospodo vijećnici, neće ići!«.

Gradska vijećnica Mosta želi biti kristalno jasna.

-Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske, jedini nadležan za to pitanje, zauzeo je jasan stav. Pozivajući se na Ustav, zakone i praksu Europskog suda za ljudska prava, sud je stava da izvođenje pjesme »Bojna Čavoglave« ne predstavlja čak ni prekršaj. Sud je u konkretnom slučaju utvrdio da se njome ne poziva na mržnju, već se veliča Domovinski rat - pobjeda na koju svaki hrvatski građanin treba biti ponosan. Stoga, pozivam vijećnike da smire političke strasti i prestanu izmišljati neprijatelje tamo gdje ih nema. Poštujte trodiobu vlasti i odluke hrvatskih sudova. Prestanite se baviti ideološkim ratovima iz prošlosti i počnite raditi posao za koji su vas građani Rijeke izabrali - brinite o svakodnevnom životu i rješavanju konkretnih problema u gradu, poručila je Mandić.

Dan mimoza obilježava se iduću subotu diljem PGŽ-a

A. KRIŽANEC

Jasna Grgurić Malović, Ira Pavlović Ružić, Robert Matić, Vesna Čavar i Iva Sorta Bilajac Turina

Nijedna žena ne bi smjela umrijeti od raka vrata maternice

Iako se ovaj rak uspješno prevenira redovitim ginekološkim pregledima i cijepljenjem protiv HPV-a, u 2023. godini u Hrvatsko je od njega oboljelo 297, a umrla 121 žena

RIJEKA ›› Prema podacima nacionalnog registra za rak, u 2023. godini od raka vrata maternice oboljelo je 297 žena, dok je od posljedica ove bolesti umrlo njih 121. Kao podsjetnik na ovu bolest od koje niti jedna žena ne bi smjela preminuti jer se uspješno prevenira redovitim ginekološkim pregledima i cijepljenjem protiv HPV-a, iduće subote u Hrvatskoj i diljem Primorsko-goranske županije održava se javnozdravstvena akcija u povodu obilježavanja Europskog tjedna prevencije raka vrata maternice i 19. Dana mimoza - nacionalnog dana svjesnosti o raku vrata maternice. Tim povodom građani će u vremenu od 9 do 13 sati moći posjetiti informativne štandove Lige protiv raka PGŽ-a, koji će biti postavljeni na više od 10 lokacija, od riječkog Korza, Opatije, Malog Lošinja, Crikvenice, Omišlja i Raba.

Edukacija i prevencija

Prema najavi organizatora, građani će moći dobiti edukativne materijale i stručne savjete o važnosti prevencije te ranog otkrivanja raka vrata maternice. Za grančice mimoze, simbol ove javnozdravstvene akcije, građani će moći donirati dobrovoljne priloge namijenjene redovitom radu Lige protiv raka PGŽ-a.

Najavljujući akciju, dožupan Robert Matić istaknuo je kako mu je posebno drago da su u obilježavanje uključene brojne javne i privatne institucije, posebno naglasivši suradnju sa županijskom Ligom za borbu protiv raka, ali i brojnim drugim udrugama koje doprinose zaštiti zdravlja građana.

- Kvalitetno informiranje i rana detekcija mogu smanjiti pojavnost raka vrata maternice, a to je naš cilj jer prevencija i edukacija spašavaju živote, poručio je Matić.

Predsjednica Lige za borbu protiv raka PGŽ-a dr. Ira Pavlović Ružić podsjetila je da svako liječenje počinje prevencijom jer je to najučinkovitiji način zaštite zdravlja. Dodala je da je uoči samog obilježavanja Dana mimoza Liga za borbu protiv raka osmislila čitav niz aktivnosti, od dana otvorenih vrata u prostorima Lige koji će biti održan danas, a u idućem tjednu slijedi niz aktivnosti diljem županije.

- Finale je u subotu, kad se Dan mimoza obilježava diljem županije. U Rijeci na Korzu ponovo ćemo organizirati štand s edukativnim materijalima i prodajom mimoza. Prvenstveno nam je cilj educirati ljude, istaknula je Pavlović Ružić.

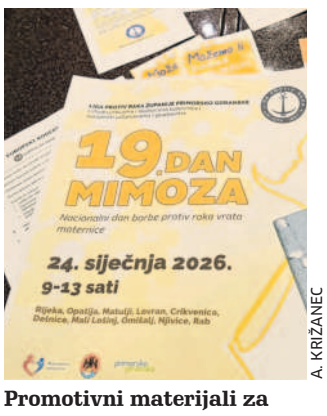
Informiranje o bolesti

Dr. Iva Sorta Bilajac Turina iz Nastavnog zavoda za javno zdravstvo PGŽ-a rekla je da je rak vrata maternice četvrti karcinom po pojavnosti u ženskoj populaciji, a trenutno se spušta u sve niže dobne skupine.

- Hrvatska je na jedanaestom mjestu po pojavnosti u Europi, a na 12. mjestu po smrtnosti od ove bolesti. Već godinama u Hrvatskoj je prisutan trend oboljenja od 300-tinjak žena godišnje i nažalost oko 120 smrtnih ishoda ove bolesti. Za ilustraciju, svakog se dana negdje u našoj zemlji jednoj ženi dijagnosticira rak vrata maternice, a svakog trećeg dana jedna žena umire od ove bolesti. U 2023. godini 297 žena oboljelo je od ove bolesti u Hrvatskoj, a 121 žena je preminula. U PGŽ-u iste je godine dijagnosticirano 20 oboljelih, a sedmero je preminulo. Više od polovice oboljelih bilo je mlađe od 60 godina, što znači da je vrlo važno koristiti sve raspoložive resurse zaštite od ove bolesti, od redovitih pregleda do cijepljenja protiv HPV-a, istaknula je Sorta Bilajac.

Hrvatska je na jedanaestom mjestu po pojavnosti raka vrata maternice u Europi, a na 12. mjestu po smrtnosti od ove bolesti

Iva Sorta Bilajac Turina

A. KRIŽANEC

Promotivni materijali za Dan mimoza

U ime Grada Rijeke Jasna Grgurić Malović, v. d. pročelnice Upravnog odjela za zdravstvo, socijalnu zaštitu i unapređenje kvalitete života, pozvala je sugrađane da se aktivno uključe u akciju i informiraju o ključnim zdravstvenim temama te posvete veću pozornost očuvanju vlastitog zdravlja.

Pročelnica županijskog Upravnog odjela za zdravstvo Vesna Čavar podsjetila je na simboliku cvijeta mimoze.

- Ova javnozdravstvena akcija povezana je s prekrasnim cvijetom, nježnim, ali izrazito ustrajnim i vjerujem da ga građani sada tradicionalno vezuju u obilježavanje zaštite zdravlja žena, poručila je Čavar.

B. ČALUŠIĆ

Antonja na matuljskom području

OD DANAS PA DO KRAJA PUSTA GLAVNI SU ZVONEJSKI ZVONČARI

MATULJI ›› Danas, na Antonju, maškare će zavladati cijelom Općinom Matulji. Ključevi Općine će biti predani Zvonejskim zvončarima, a u svim mjestima na palu će visjeti pust - pokladna lutka - krivac za sve loše va pasanen lete. Glavni čin Antonje dogodit će se na place pul Matuj. U organizaciji Pusnog odbora Matulji u 16 sati krenut će program podizanja pusta i pusne bandjere, kojem će prethoditi primopredaja ključeva Općine Matulji Zvonejskim zvončarima i pusni proglas, a kada zatuli Antonjski rog započet će peto godišnje doba. Nakon toga, pusna se zbivanja nastavljaju u Zvonećoj, mjestu koje je domaćin ovogodišnjeg Pusta i čiji su zvončari čuvari ključeva Općine Matulji.

Program u Zvoneći, u organizaciji udruge Domaća užanca, započinje u 16 sati kantanom mašom u crkvi sv. Antona. U 18 sati počinje obahajanje po konobah, dok je u 19 sati predviđeno okupljanje va šatore. U 19.15 sati održat će se promenada Orkestra armunikaša škole Nike Polesa, od šatora do centra mjesta.

U 19.30 sati uslijedit će podizanje pusta, a od 20 sati započinje večernji program. Za glazbeni i zabavni dio večeri u šatoru pobrinut će se Brevis Band i Direkt. Živio pust, balti vajer, poručili su iz Općine Matulji. (A. K. I.)

ZVONEJSKI ZVONČARI

Zvonejski zvončari

Pripreme za buduću javnu raspravu

RADIONICA O IZRADI IZMJENA PROSTORNOG PLANA OPATIJE

OPATIJA ›› Grad Opatija i tvrtka Planopolis održat će u utorak 20. siječnja u 18 sati u Centru »Gervais« informativnu radionicu o izradi izmjena prostornih planova Grada Opatije.

- Pozivaju se svi zainteresirani građani da se odazovu na radionicu gdje će biti prezentirana osnovna usmjerenja vezana uz uvjete građenja građevina. Kroz radionicu se želi upoznati javnost s ključnim pitanjima izrade izmjena i dopuna Urbanističkog plana uređenja naselja Opatija te izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Grada Opatije, na vrijeme objasniti glavne teme za lakše sudjelovanje u budućoj javnoj raspravi te potaknuti zajedničko razumijevanje prostornih problema. Prethodna najava za sudjelovanje na radionici nije potrebna - naveli su iz Grada Opatije. (A. K. I.)

KONCERT Zlatne godine Opatijskog festivala 1958.-1970.

Povratak u opatijsko zlatno festivalsko doba

U »Gervaisu« će nastupit Anica Zubović, Lado Leskovar, Miro Ungar, Zdenka Kovačiček, Nevia Rigutto i ja, a koncert će obogatiti i gost iznenađenja, najavio je začetnik i organizator koncerta David Daniel

Aleksandra KUĆEL-ILIĆ

OPATIJA ›› Na bogatu povijest i vremena kada je cijela bivša država s nestrpljenjem očekivala održavanje u to vrijeme najpoznatijeg glazbenog festivala, podsjetit će koncert »Zlatne godine Opatijskog festivala 1958.-1970.«, koji će se održati 24. siječnja s početkom u 19 sati u opatijskom Centru »Gervais«. Detalje koncerta uz poziv publici da se odazove otkrili su na konferenciji za novinare opatijski gradonačelnik Fernando Kirigin, idejni začetnik i organizator koncerta David Danijel, te u ime tehničkog organizatora, Festivala Opatija, ravnatelj Ernie Gigante Dešković.

Zahtjevne pripreme

- Zahvaljujem Gradu Opatiji i Festivalu Opatija na velikoj podršci i pomoći, pa mi dovoljno vremena ostaje da bih mogao pripremiti program da bude što raznovrsniji i da obuhvati sve žanrove s tadašnjeg Opatijskog festivala. Bit će ovo već četvrti koncert u nizu posvećen glazbenim velikanima koji su vezani za Opatiju, a interes publike je velik i već nekoliko zadnjih mjeseci me ljudi zaustavljaju i pitaju hoće li se i kada održati novi koncert. Pripreme za ovaj koncert su bile zahtjevne, a posebno je teško bilo odabrati skladbe koje će se izvoditi s obzirom da su kajdanke s opatijskih festivala prepune odličnih skladbi i različitih stilova. Ovaj značajan dio opatijske povijesti treba biti jače valoriziran, pa je svojevremeno otvorena jedna izložba na temu zlatnih opatijskih festivalskih godina, dok će se sada održati i koncert. Nastupit će Anica Zubović, Lado Leskovar, Miro Ungar, Zdenka Kovačiček, Nevia Rigutto i ja, a koncert će obogatiti i gost iznenađenja, najavio je David Daniel.

Nije otkrio koje će se sve pjesme naći na repertoaru, no bit će to po njegovim riječima uz ostale i »Mirno teku rijeke«, te »Vino i gitare«. Posebno je istaknuo sudjelovanje Anice Zubović koja je uz ostalo i počasna građanka Grada Opatije, a nastupala je na deset Opatijskih festivala.

Koncert su najavili Fernando Kirigin, David Daniel i Ernie Gigante Dešković

Simbolična cijena ulaznica

Cijena ulaznice će biti simbolična, 6 eura, i moguće ju je nabaviti u Opatiji u uredu Festivala Opatija na Ljetnoj pozornici radnim danom od 8 do 15 sati, online na www.mojekarte.hr i ovlaštenim prodajnim mjestima sustava Mojekarte.hr (Dallas Music Shop u Rijeci, Petrol i Crodux benzinske postaje i dr.). Na dan programa, blagajna u prizemlju Centra »Gervais« bit će otvorena sat vremena prije početka održavanja, naveli su organizatori.

> *Posebno je teško bilo odabrati skladbe koje će se izvoditi s obzirom da su kajdanke s opatijskih festivala prepune odličnih skladbi i različitih stilova*
>
> David Daniel

- Uloga Festivala Opatija je i u tome da podržimo dobre ideje naših sugrađana i pomognemo u njihovoj realizaciji, objasnio je Ernie Gigante Dešković.

Dodao je kako je ovaj koncert zamišljen da bude dostupan za sve koji žele doći, no umjesto besplatnog ulaza, simbolična cijena ulaznice je ipak i određena potvrda da će publika koja je rezervirala mjesto i doći.

- Lijepa priča koju je prije tri godine inicirao David Daniel se nastavlja, a za koncerte u njegovoj organizaciji koji imaju tematiku vezanu uz našu zlatnu povijest festivala mogu potvrditi da su kod Opatijki i Opatijaca jako popularni i nastavit ćemo ih podržavati i dalje, zaključio je opatijski gradonačelnik Fernando Kirigin.

Danas Lovranci vješaju svog pusta na pal, a ključ Općine Lovran preuzimaju maškare

Kratko, ali slatko maškarano ludilo

LOVRAN ›› Kao i na ostatku Kvarnera, i Lovran je spreman za predaju vlasti maškarama. Danas Lovranci vješaju svog pusta na pal, a ključ Općine Lovran preuzimaju maškare.

- Tradicija maškaranja u Lovranu i na Lovranšćini duža je od stoljeća i vrijeme je to kada svi stave maske i zaborave na sve nedaće. To su običaji koji imaju puno dublje značenje od samog maškaranog ludila i koje su naši stari prenijeli na nas a mi prenosimo na svoju djecu, poručili su iz Lovrana.

Na Antonju, 17. siječnja u 17 sati krenut će vesela povorka lovranskih maškara koju će predvoditi Puhački orkestar Lovran a pridružit će se i dugogodišnji sudionici čije prijateljstvo s Lovranom traje već godinama - Žejanski zvončari.

Arhiva NL

Lovranska maškarana povorka održat će se 8. veljače

Iako je ove godine bio vrlo kratak rok za pripreme jer ovogodišnje maškare traju svega pet subota, program događanja zaista je raznolik i na njemu se nalaze i radionice, i dječje redute i sportska događanja, ali ono, za Lovran najveće, je velika međunarodna povorka koja će se održati u nedjelju 8. veljače s početkom u 14 sati.

- Prijave za lovranski karneval su u tijeku a broj sudionika je ograničen. Još je ostalo vrlo malo mjesta pa pozivamo naše dugogodišnje sudionike da se prijave i da ugrabe svoj broj. Prijave je moguće izvršiti isključivo preko linka na službenoj stranici Turističke zajednice općine Lovran - Visit Lovran, objasnili su organizatori i dodali - maškarano ludilo u Općini Lovran završit će 18. veljače u Medveji kada će Pust odgovarati za sve nedaće čime se najavljuje ulazak u, nadamo se, uspješno proljeće a onda i uspješnu sezonu.

A. KUĆEL-ILIĆ

Kontakt redakcije: regija@novilist.hr

twitter.com/novilist
facebook.com/novilisthr
Ekskluzivne vijesti potražite na www.novilist.hr

POTPISANO **Ugovor za realizaciju kapitalnog razvojnog projekta Novog Vinodolskog**

Nova sportska dvorana trebala bi biti u funkciji sredinom 2027.

Projekt predstavlja strateški prioritet Grada, usmjeren na poboljšanje kvalitete života građana, razvoj sporta, jačanje društvene kohezije te stvaranje novih prilika u gospodarstvu i turizmu

Robert ŠIMONOVIĆ
Snimio Marko GRACIN

NOVI VINODOLSKI U Gradskoj vijećnici Grada Novog Vinodolskog jučer je svečano potpisan ugovor kojim počinje realizacija jednog od najvažnijih razvojnih projekata u novijoj povijesti grada, a riječ je o izgradnji nove sportske dvorane, odnosno Sportskog centra Novi Vinodolski. Kako je istaknuto na potpisivanju ugovora, projekt predstavlja strateški prioritet Grada, usmjeren na poboljšanje kvalitete života građana, razvoj sporta, jačanje društvene kohezije te stvaranje novih prilika u gospodarstvu i turizmu. Ugovor o izgradnji Sportskog centra potpisali su gradonačelnik Grada Novog Vinodolskog Tomislav Cvitković te predstavnici zajednice ponuditelja koju čine GP Krk iz Krka i ING Gradnja iz Crikvenice. Uime izvođača radova ugovor su potpisali član Uprave GP-a Krk Sanjin Purić i direktor ING Gradnje Ivica Filipović. Potpisivanju ugovora nazočio je i pročelnik Upravnog odjela za komunalni sustav i prostorno planiranje Domagoj Kalanj. Vrijednost ugovora iznosi 6.875.752,44 eura bez PDV-a. Planirani početak radova je posljednji tjedan u siječnju. Rok izgradnje je 18 mjeseci, što znači da bi Novljani u novu sportsku dvoranu mogli ući nakon ljeta 2027. godine.

Domagoj Kalanj, Ivica Filipović, Sanjin Purić i Tomislav Cvitković

Dugogodišnji san

Gradonačelnik Tomislav Cvitković je kazao da je ovo povijesni dan za Novi Vinodolski.

- Ovaj projekt se najavljuje od kad je Grada Novog Vinodolskog, a sad je napokon došlo vrijeme njegove realizacije. Izgradnjom prvog sportskog centra ostvarujemo dugogodišnji san naših sugrađana i stvaramo nove mogućnosti za djecu, sportaše, udruge, ali i za razvoj gospodarstva i turizma. Ovaj projekt nadilazi granice sporta, on postaje središte zajednice, mjesto zdravog života, susreta i razvoja. Ne radi se samo o investiciji u infrastrukturu, već o investiciji u ljude, zajednicu i budućnost našega grada, istaknuo je gradonačelnik Cvitković, dodavši kako izgradnja Sportskog centra Novi Vinodolski potvrđuje jasnu razvojnu viziju Grada i njegovu posvećenost stvaranju kvalitetnih uvjeta za život građana, uz odgovorno upravljanje resursima i snažno korištenje dostupnih nacionalnih i europskih financijskih instrumenata.

Podsjetimo, Grad Novi Vinodolski projekt financira putem Urbanog razvojnog fonda Hrvatske banke za obnovu i razvitak (HBOR), uz podršku Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije, sredstvima Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRR) te vlastitim sredstvima HBOR-a. Za provedbu projekta odobren je kredit u ukupnom iznosu od 5.388.000 eura, od čega je 2.694.000 eura osigurano iz sredstava EFRR-a, dok se preostali dio financira iz sredstava HBOR-a. Očekivani kapitalni rabat iznosi 45 posto, odnosno 2.424.600 eura, čime se, kako je istaknuto prilikom potpisivanja ugovora, značajno smanjuje ukupno financijsko opterećenje Grada. Razliku do ukupne vrijednosti projekta, u iznosu od 1.500.000 eura, osigurao je Grad Novi Vinodolski iz vlastitih sredstava, dok će preostali iznos od oko 3 milijuna eura Grad financirati otplatom kredita u idućih 15 godina. Gradonačelnik je istaknuo kako ovakva financijska konstrukcija potvrđuje odgovoran, promišljen i dugoročno održiv pristup gradske uprave realizaciji strateških razvojnih ulaganja. Sanjin Purić je zahvalio Gradu na povjerenju, iskazavši zadovoljstvo što GP Krk sudjeluje u ovom projektu.

Ugovor su potpisali Ivica Filipović, Sanjin Purić i Tomislav Cvitković

- Dugo se pripremamo za ovaj projekt, stoga mogu reći da ćemo dati sve od sebe da radove izvedemo kvalitetno, u roku, onako kako je to i predviđeno, kako bismo sa zadovoljstvom iduće godine mogli otvoriti ovaj važan sportski centar, kazao je Purić.

Ivica Filipović je također iskazao zadovoljstvo sudjelovanjem poduzeća ING Gradnja u projektu. Dodao je kako smatra da će ovaj projekt donijeti puno benefita gradu Novom Vinodolskom, ali i širem okruženju.

Razvojna komponenta

Nova sportska dvorana gradi se na lokalitetu Bahalin, gdje se trenutačno nalaze dva nogometna igrališta. Sportski centar Novi Vinodolski projektiran je na površini od 30.715 m², prema glavnom projektu koji je izradila tvrtka Gradit iz Zagreba. Objekt će sadržavati dvokatni ulazni dio, veliku trodjelnu sportsku dvoranu s tribinama i svlačionicama. Bit će oko 500 sjedećih mjesta, dok će dimenzije sportskog terena biti 40x20 metara. Predviđena je za sve vrste sportova, a sadržavat će prateće sadržaje, fitness centar, ugostiteljske i poslovne prostore, terase, dizalo te fotonaponsku elektranu na krovu, čime se dodatno naglašava održivi i energetski učinkovit karakter projekta. Na parceli će biti osigurana parkirališna mjesta za automobile i autobuse. Nova dvorana omogućit će kvalitetne uvjete za treninge i natjecanja lokalnih sportskih udruga poput NK Vinodola, Karate kluba Tensho i ŽRK-a Vinodol, ali i za razvoj novih sportskih programa.

> *Izgradnjom prvog sportskog centra ostvarujemo dugogodišnji san naših sugrađana i stvaramo nove mogućnosti za djecu, sportaše, udruge, ali i za razvoj gospodarstva i turizma*
>
> Tomislav Cvitković, gradonačelnik

Dvorana za sve građane

Osim profesionalnog i natjecateljskog sporta, centar će biti namijenjen rekreativcima svih uzrasta, obiteljima, djeci i mladima, čime se dodatno potvrđuje njegova uloga kao prostora namijenjenog svim građanima. Istaknuto je i kako projekt ima i snažnu razvojnu komponentu u području sportskog turizma, jer omogućuje organizaciju sportskih kampova, turnira i drugih većih događanja, čime se Novi Vinodolski nastoji dodatno pozicionirati kao atraktivna destinacija tijekom cijele godine.

GRAD NOVI VINODOLSKI

Budući izgled dvorane na Bahalinu

Lokacija gradilišta buduće sportske dvorane

OSOBNA KARTA

Objekt će sadržavati dvokatni ulazni dio, veliku trodijelnu sportsku dvoranu s tribinama i svlačionicama. Bit će oko 500 sjedećih mjesta, dok će dimenzije sportskog terena biti 40x20 metara

Predan ključ grada Malog Lošinja

MAŠKARE DONIJELE »POSLJEDNJU« VODU

B. PURIĆ

Primopredaja simboličnog ključa grada

MALI LOŠINJ ›› Kao prvi čin ovogodišnjeg karnevala na otoku, održana je mala proslava predaje simboličnog ključa grada Malog Lošinja iz ruku gradonačelnice Ane Kučić u ruke ovdašnjih karnevalista, točnije »kraljici« na odlasku Katarini Begić. Uz harmonikašku pratnju Fredija Picinića, maškarana se svita nakon »zagrijavanja« ispred obližnjeg kafića na Rivi lošinjskih kapetana popela na prvi kat zgrade gradske uprave, kolokvijalno »Općine«, gdje je uime družine Anja Tomović Debeljaković gradonačelnici dala boce vode, prozvane posljednjim kapima iz Vranskog jezera, što je aluzija na ukinuće cresko-lošinjske vodovodne tvrtke, ali i na neupućene koji su pomislili da će i sama voda iz jezera put Krka, kao što se dogodilo s tvrtkom. (B. Pu.)

Općina Malinska-Dubašnica

BESPLATNI PRIJEVOZ ZA ONKOLOŠKE PACIJENTE

MALINSKA ›› Općina Malinska-Dubašnica pokrenula je inicijativu osiguravanja besplatnog prijevoza za onkološke pacijente i pacijente na dijalizi s područja općine koji redovito putuju na terapije u Klinički bolnički centar Rijeka. Prijevoz je namijenjen isključivo za odlaske na terapije, dok troškovi prijevoza za kontrolne preglede nisu obuhvaćeni ovom mjerom. Usluga će se organizirati po principu »od kućnog praga do zdravstvene ustanove«, a prema potrebi bit će omogućen i prijevoz osobe u pratnji pacijenta.

Općina poziva sve zainteresirane građane koji ispunjavaju navedene uvjete da dostave iskaz interesa, koji treba sadržavati ime i prezime, datum rođenja, OIB, adresu stanovanja, okvirni broj terapija tjedno, kontakt telefone i e-mail adresu. Iskaz interesa može se dostaviti putem e-maila na adresu adriana.mamut@malinska.hr ili telefonski na broj 051 750 513. Iz Općine napominju da će se, nakon zaprimanja iskaza interesa, od prijavitelja naknadno zatražiti medicinska dokumentacija kojom se potvrđuje zdravstveno stanje i potreba za terapijom. Nakon obrade prijava, zainteresirani će biti kontaktirani radi daljnjih informacija i dogovora oko organizacije prijevoza. (R. P.)

TZG KRKA

Financirat će se mediji koji promiču manifestacije TZG-a Krka

GRAD KRK Otvorena dva natječaja za sufinanciranje

Podrška za javne potrebe i elektroničke medije

Prvi poziv namijenjen je udrugama i drugim organizacijama civilnog društva koje provode projekte od interesa za opće dobro, a drugi se odnosi na financiranje programskih sadržaja elektroničkih medija

Relja PAŠKVAN

KRK ›› Grad Krk raspisao je dva javna poziva za 2026. godinu, usmjerena na podršku projektima od općeg interesa i razvoju lokalnih medija, s ciljem jačanja zajednice i poticanja kvalitetnih sadržaja. Prvi poziv namijenjen je udrugama i drugim organizacijama civilnog društva koje provode projekte od interesa za opće dobro. Prijaviti se mogu udruge sa sjedištem u Krku ili registrirane u ostatku Hrvatske, ako imaju članove s prebivalištem na području grada Krka.

Pet područja

Poziv obuhvaća pet područja djelovanja: razvoj sporta i sportske rekreacije, promicanje tehničke kulture, socijalno-humanitarni rad, poljoprivredu i građanske inicijative. Posebna pažnja posvećena je održavanju Sportskog centra »Josip Pepi Uravić« i kapitalnim donacijama za sportske i poljoprivredne udruge.

- Velik broj udruga s brojnim članstvom i ostvarenim rezultatima poticaj su Gradu Krku da u svakom novom proračunu povećava sredstva za njihov rad, što uključuje i poticanje zdravog načina života i smanjenje socijalne isključivosti. I u 2026. godini osigurano je 893.990 eura za sport i kulturu, što je povećanje od 15,6 posto u odnosu na 2025. godinu. Grad je u natječaju za razvoj civilnog društva otvoren za projekte koji uključuju različite oblike umjetničkog izražavanja, nove forme, ali i za zaštitu kulturnog nasljeđa i očuvanje identiteta - rekao je gradonačelnik Krka Darijo Vasilić.

Ukupno je za ovu namjenu predviđeno 548.500 eura, pri čemu najveći dio, 330.000 eura, odlazi na sport i rekreaciju, dok su za socijalno-humanitarne projekte osigurana 82.000 eura. Najviši iznosi koji se mogu zatražiti po projektu variraju od 5.000 do 85.000 eura, ovisno o području. Prijave se podnose isključivo elektroničkim putem putem aplikacije som-natjecaj.eu, a svaki prijavitelj može predati najviše dvije prijave. Rok za dostavu je 31. siječnja.

Programski sadržaji

Drugi javni poziv Grada Krka odnosi se na financiranje programskih sadržaja elektroničkih medija, uključujući audiovizualne i radijske programe te elektroničke publikacije. Financiraju se isključivo pojedini programski sadržaji, tematske cjeline ili serijali, dok se cjelokupni portali ne mogu prijavljivati. Prijaviti se mogu nakladnici upisani u odgovarajuće registre Agencije za elektroničke medije, s koncesijom ili sjedištem na području Primorsko-goranske županije i otoka Krka, kao i oni čiji sadržaj prati teme od interesa za lokalnu zajednicu.

- Već više godina Grad Krk osigurava financiju podršku elektroničkim medija koji proizvode programski sadržaj povezan s Gradom Krkom, objavljujuju i osmišljavaju teme kojima se povećava vidljivost projekata i programa, zapisima, video i fotodokumentacijom promiču manifestacije Turističke zajednice grada Krka - zaključio je Vasilić.

Iz postupka su isključeni oni koji već primaju sredstva za iste sadržaje iz drugih javnih izvora, koji su u stečaju ili imaju nepodmirene obveze prema Gradu. Projekti se vrednuju prema šest kriterija: kvaliteti i inovativnosti sadržaja, lokalnom karakteru tema, količini i dinamici objava, dosegu publike, prisutnosti novinara na terenu te dosadašnjoj suradnji s Gradom. Prijave se podnose najkasnije do 19. siječnja, preporučenom pošiljkom ili osobno u pisarnici Grada Krka. Detaljne upute i svi potrebni obrasci nalaze se na stranici www.grad-krk.hr.

Javni natječaji Općine Omišalj za poticanje obnove stabmenih objekata i korištenja obnovljivih izvora energije

Sufinaciranje obnove fasada i fotonaponskih elektrana

OMIŠALJ ›› Općina Omišalj objavila je dva javna poziva namijenjena poticanju obnove stambenih objekata i korištenja obnovljivih izvora energije. Prvi poziv odnosi se na sufinanciranje obnove fasada u starim jezgrama naselja Omišalj i Njivica, dok drugi poziv omogućuje financiranje izrade projektne dokumentacije za krovne fotonaponske elektrane do 30 kW.

Program obnove fasada namijenjen je fizičkim osobama, vlasnicima i suvlasnicima kuća u starim gradskim jezgrama koji su hrvatski državljani. Sufinanciranje pokriva do 50 posto opravdanih troškova radova na pročeljima i ugradnji toplinske izolacije, ali se ne odnosi na zahvate na krovu, zamjenu stolarije, sanaciju vlage ili konstruktivne sanacije. Troškovi se obračunavaju do 100 eura po četvornom metru, a maksimalno se može dobiti 10.000 eura po objektu. Zahtjevi se podnose na propisanim obrascima, uz fotografije pročelja, dokaze o vlasništvu i legalnosti objekta te potvrdu o nepostojanju dugovanja, a obrađuju se prema redoslijedu zaprimanja. Rok za podnošenje zahtjeva je do utroška sredstava ili najkasnije do 1. listopada 2026. godine, a sredstva se isplaćuju po završetku radova, temeljem dostavljenih računa i fotografija obnovljenih fasada.

Drugi javni poziv usmjeren je na izradu projektne dokumentacije za krovne fotonaponske elektrane i namijenjen je fizičkim osobama, vlasnicima, ili suvlasnicima obiteljskih i višestambenih kuća s prebivalištem u općini Omišalj, koji su hrvatski državljani. Financiranje se odnosi isključivo na projekt koji izrađuje projektant K-TIM, a troškovi same ugradnje elektrane ili drugih izvođača nisu prihvatljivi. Zahtjevi se podnose s dokazima o vlasništvu i legalnosti objekta, fotografijama zgrade te potvrdom o nepostojanju dugovanja, a obrađuju ih povjerenstvo Općine. Rok za podnošenje zahtjeva je do 15. studenog 2026. godine, a sredstva se isplaćuju izravno projektantu po realizaciji dokumentacije.

Sufinancira se obnova fasada u povijesnim jezgrama

Detaljne upute o uvjetima, obrascima i dokumentaciji dostupne su na mrežnoj stranici Općine Omišalj, dok dodatne informacije građani mogu dobiti u Jedinstvenom upravnom odjelu radnim danom od 9 do 14 sati ili elektroničkom poštom.

R. PAŠKVAN

Kontakt redakcije: regija@novilist.hr

twitter.com/novilist
facebook.com/novilisthr
Ekskluzivne vijesti potražite na www.novilist.hr

MIŠEL ŠĆUKA Općina Ravna Gora u 2026. godinu ulazi s nekoliko značajnih projekata

Sve za bolji standard na različitim poljima života

Proračunom od 4,5 milijuna eura, kombiniranim s potporama koje dolaze izvan proračunskih izvora, Općina Ravna Gora namjerava ostvariti brojne projekte, od izgradnje i uređenja fitness dvorane i teretane, preko sanjkališta, do mjesnog trga

Mišel Šćuka, načelnik Ravne Gore

Napisao i snimio Marinko KRMPOTIĆ

RAVNA GORA Općina Ravna Gora u 2026. godinu uzlazi s proračunom teškim 4,5 milijuna eura što bi, napominje načelnik Mišel Šćuka, trebalo biti dovoljno za nekoliko projekata koji bi osigurali daljnji razvoj mjesta te poboljšali infrastrukturu i standard na različitim područjima života. Do potrebnih sredstava dolazi se, ističe Šćuka, kombiniranjem potpora koje dolaze izvan proračunskih izvora sa sredstvima iz općinskog proračuna.

Uređenje mjesnog trga

- Planiranim sredstvima želimo, između ostalog, kraju privesti najavljene projekte izgradnje i uređenja fitness dvorane i teretane te autopraone, ali i krenuti u projekt uređenja trga ispred Sportsko-poslovnog centra Goranka. Fitness dvorana i teretana bit će smješteni uz zgradu DVD-a Ravna Gora i ona bi već u veljači trebala biti gotova. Unutarnji radovi su pri kraju, čekamo tzv. »stolariju« i njezino postavljanje. Uz prostor sa spravama za vježbanje tu će biti i sanitarni čvor, tuševi i sve ostalo. Cilj je imati prostor koji će koristiti što veći broj ljudi kako bi održavanjem tjelesne kondicije pridonosili vlastitom zdravlju. Kad je o autopraoni riječ, moram reći kako smo očekivali veću potporu od Ministarstva graditeljstva. No, bez obzira na to, idemo dalje. Najprije ćemo izvesti radove tzv. donjeg ustroja i ugradnje vodova sredstvima portpore Ministarstva, a nakon toga ćemo svojim sredstvima nastaviti ostale poslove te ove godine otvoriti i autopraonu.

Za taj dio Ravne Gore vrlo nam je važan i projekt uređenja mjesnog trga, odnosno prostora isred SPC-a Goranka koji sada služi kao parkiralište. Plan je izmjestiti ta parkirališna mjesta na druge lokacije te na tom prostoru, koji već ima pozornicu, urediti jedan lijepi prostor za druženja, zabavu, razne priredbe i slično. Radi se na idejnom projektu u okviru kojeg bi cesta kraj trga bila pretvorena u jednosmjernu prometnicu, a kraj stare upravne zgrade Radina bit će uređen prostor za parkiralište. Što će sve biti na trgu, vidjet ćemo, a moguće je da će tu biti i fontana i slični sadržaji. Naravno, taj projekt ne može biti realiziran u cijelosti u ovoj godini i taj će zahvat gotov biti tijekom 2027. godine.

Raste zanimanje ulagača

Nadalje, kraj zgrade Osnovne škole dr. Branimira Markovića krenut ćemo u uređenje roler staze koja će služiti ljeti i zimi skijašima trkačima, ali i ostalim sportašima te svima koji se žele baviti rekreacijom i živjeti što zdravije, a to je itekako svima nama potrebno jer istraživanja pokazuju kako smo kao nacija pretili. Nastavit ćemo i s uređenjem sanjkališta, odnosno svakako ići u nabavu tzv. snježnih topova kako bismo stvorili mogućnost zasnježenja staze. Ovih nekoliko dana snijega pokazalo je kako je interes za sanjkalište Bajt velik i kako se tu itekako može razvijati taj oblik turizma, kao i jedna ljetna varijanta s raznolikom izletničkom ponudom koju najavljuje zakupac tog prostora koji je već krenuo u uređenje kvalitetog smještaja, a planira i otvoriti vrlo kvalitetan restoran. S obzirom na to da je riječ o mladom poduzetniku Denisu Škrebu koji se već dokazao na našem području otvaranjem Odmorišta Ravna Gora, vjerujem da će Sanjkalište Bajt biti pun pogodak i bitno podići kvalitetu turističke ponude na području Ravne Gore, pa i šire. Bitno je pritom istaknuti kako sve više raste ponuda kvalitetne hrane pa se nadam da ćemo uskoro postati jedan od najkvalitetnijih gastrodijelova Gorskog kotara.

> *Kraj zgrade OŠ Dr. Branimira Markovića krenut ćemo u uređenje roler staze koja će služiti ljeti i zimi skijašima trkačima, ali i ostalim sportašima te svima koji se žele baviti rekreacijom*

Jako je dobro što je interes za veća ulaganja sve uočljiviji. U Starom Lazu jedan ulagač gradi spa oazu koja bi ove 2026. godine trebala proraditi i ojačati ponudu smješaja. U Kupjaku je delnička tvrtka Belobrajdić otkupila zgradu nekadašnjeg restorana i smještajnog objekta Lipe i tu planira urediti smještajni objekt s kongresnom dvoranom i kvalitetnim restoranom, a ti bi poslovi mogli biti, koliko je meni poznato, gotovi u roku od dvije godine. Također je u planu jednog već dokazanog poduzetnika otvaranje autokampa na području naše lokalne samouprave. Naravno, svim tim ulagačima mi kao općina nastojimo pomoći koliko je god to moguće jer je svaki njihov uspjeh istodobno i naš, zaključio je načelnik Ravne Gore Mišel Šćuka.

Projekt za projektom

- Uz spomenute, još je i niz drugih poslova u planu - uređenje Vatrogasnog doma u Kupjaku, uređenje zavičajne zbirke u zgradi stare škole u Starom Lazu, poslovi oko zaustavljanja otjecanje vode iz Starosušičkog jezera tijekom ljetnih mjeseci, dodatno uređenje šetnice na toj lokaciji..., nabraja načelnik Šćuka, dodajući kako će u tijeku ove godine, nakon početnih radova prikupljanja sve potrebne dokumentacije, možda početi i neki konkretni radovi na sustavu vodoopskrbe vezani uz poznati projekt švicarsko-hrvatske darovnice, projekt koji će Ravnoj Gori zasigurno donijeti bitan porast standarda kvalitete vodoopskrbnog i sustava odvodnje.

ULAGANJA

U Starom Lazu jedan ulagač gradi spa oazu koja bi ove 2026. godine trebala proraditi i ojačati ponudu smješaja. U Kupjaku je delnička tvrtka Belobrajdić otkupila zgradu nekadašnjeg restorana i smještajnog objekta Lipe i tu planira urediti smještajni objekt s kongresnom dvoranom i kvalitetnim restoranom

Proračun Općine Ravna Gora prihvaćen je bez većih rasprava

Umjesto parkirališta, ispred SPC-a Goranka bit će ravnogorski trg

Radovi pripreme terena za buduću praonicu automobila uspješno su krenuli

IZBOR ZA KRALJICU RIJEČKOG KARNEVALA Pod motom »Super žena« za prestižnu titulu kralj

Dobru zabavu i sretno vam bilo - Ljiljana, Pia, Antonija, Matea, Iva, Nika i Vanessa!

U petak 23. siječnja, od 20 sati u Dvorani mladosti na Trsatu birat će se kraljica Riječkog karnevala 2026. godine. Riječka udruga karnevalista, organizator izbora, najavljuje - spektakl

Slavica MRKIĆ MODRIĆ

RIJEKA Ča je bilo dugo, došlo je blizu, odnosno sama činjenica da će u petak 23. siječnja Riječki karneval dobiti novu kraljicu, znak je da se maškarano ludilo u gradu na Rječini ubacuje u peto godišnje doba i ne staje do Čiste srijede. Izbor kraljice Riječkog karnevala počinje u 20 sati, a poučeni iskustvom, već unaprijed znamo da će i ove godine Dvorana mladosti pucati po šavovima. Ono što još znamo jest da će se za ovu laskavu titulu boriti sedam kandidatkinja - Antonija Jurlina (Draške maškare), Pia Vujović (Siti i pijani), Iva Špegar (Mesopustari Kraljevice), Ljiljana Kamenar (Veseli oldtimeri), Matea Seifert (Zametske maškare i zvončari), Nika Beletić (Halubajke Viškovo) i Vanessa Damiš (Grobničke štrige). Osim titulu kraljice, prve i druge pratilje, tradicionalno će se na Izboru dodijeliti i nagrada za najbolji scenski nastup karnevalske skupine.

Voditelji ovog spektakla nad spektaklima, koji će biti baziran na temi »Super žena« bit će Barbara Udovičić i Robert Ferlin, a ulaznice se mogu nabaviti u Turističkom informativnom centru (TIC) na Korzu, putem online platforme shop.visitrijeka.hr, te na ulazu u Dvoranu mladosti na dan održavanja manifestacije.

- Pozivamo navijače i karnevalsku publiku da dođu u Dvoranu mladosti, podrže svoje favoritkinje, plješću, navijaju i budu dio večeri koja slavi kreativnost, snagu i jedinstveni karnevalski duh Rijeke. Pa i ako niste navijač, zasigurno ćete uživati, poručuju organizatori događanja - Riječka udruga karnevalista.

PIA VUJOVIĆ (Siti i pijani)

- Od malih nogu sam u maškarama i karneval je neizostavan dio mog života. Još kao djevojčica, gledala sam kraljicu karnevala s divljenjem i snovima, razmišljajući kako ću i ja jednog dana postati kraljica Riječkog karnevala, priča Pia koja će se publici predstaviti s maskom Čuvari grada.

U maškarama aktivno sudjeluje više od 25 godina, kao članica KG-a Siti i pijani, a kao mići »Tić« bila je maskirana u dimnjačara još 1996. godine.

- Najdraže maske koje sam imala prilike nositi su Pešekan, maskota HNK Rijeke, te Prezzemolo, poznatiji kao maskota zabavnog parka Gardaland, kaže ova magistra tehnologije i organizacije u pomorskom prometu, horoskopski Strijelac kojem je najdraža karnevalska pjesma »Tri gemišta ne moru mi ništa« grupe Fiesta.

Njezina najveća želja je da karneval, veselje i zajedništvo ostanu trajne vrijednosti našeg grada, i da maske i dalje budu simbol tradicije, slobode, šušura i povezivanja ljudi.

- Za mene su zabava i veselje način povezivanja ljudi, širenja pozitivne energije i stvaranja uspomena koje ostaju. Pod maskom ili bez nje najvažnije je uživati, smijati se i dijeliti dobro raspoloženje, poručuje Pia.

ANTONIJA JURLINA (Draške maškare)

- Na Izbor za kraljicu Riječkog karnevala prijavila sam se zato što mi je to najljepše doba godine, ispunjeno veseljem, smijehom i s puno prekrasnih kostima. Naziv maske s kojom predstavljam i sebe, i svoju karnevalsku grupu je Draški rokoko, a prvi put kad sam sudjelovala u karnevalu bilo je to 2022. godine, no još od malih nogu baka me vodila na svaki karneval, počinje predstavljanje Antonija koja dodaje da joj je ovogodišnja maska ujedno i najdraža do sada.

Pitamo je za najdražu karnevalsku pjesmu?

- Ma, bez dvojbe - pjesma Bonbon od grupe Koktelsi, odgovara Antonija, studentica strojarstva na riječkom Tehničkom fakultetu, horoskopska Vaga čiji je najveći san postati kraljicom Riječkog karnevala i da svaki karneval kao i do sad bude pun smijeha i zabave, te da mu se što više ljudi pridruži.

NIKA BALETIĆ (Halubajke Viškovo)

- Maškare su u mom životu prisutne otkad znam za sebe, a moja prva karnevalska povorka bila je sa svega tri godine. Roditelji mi često pričaju kako sam u kostimu anđela prehodala cijeli Korzo s osmijehom na licu i ne ispuštajući štap iz ruke. Odrasla sam uz zvukove zvonca jer je moj tata zvončar, a mama je također oduvijek bila dio maškaranog svijeta. Upravo od njih naslijedila sam ljubav prema karnevalu, priča Nika i dodaje kako će se predstaviti u maski Cruella de vil.

- Karneval za mene nije samo kostim, već emocija, tradicija i način života. Kad je riječ o karnevalskoj glazbi, teško mi je izdvojiti samo jednu pjesmu, ali mogu reći da bi to sigurno bila neka od Maura Staraja, kaže ova farmaceutska tehničarka, koja u slobodno vrijeme trenira vrtićku skupinu najslađih mažoretkinjica. Rođena je u znaku Škorpiona, a njezin najveći san je jednog dana imati svoju familiju i na nju prenijeti ljubav prema maškarama, onako kako su tu ljubav njezini roditelji prenijeli na nju - iskreno i s puno srca.

- Karneval nas uči da radost nema pravila ni granica i da je najvrednije ono što dijelimo srcem. Čuvajmo taj osjećaj, jer dok god postoji, postoji i pravi duh karnevala. Živio pust, njezina je poruka.

IVA ŠPEGAR (Mesopustari Kraljevice)

- Rojena san 25. 3. va znaku Ovna pred 23 leta. Studentica san na Fakultetu za menadžment va turizmu i ugostiteljstvu va Iki. Va maškarami san 24 leta, otkad su mi braća bili brodići va mićen škveriću na Dičjen karnevalu, a mama dizalica na doku koga je tata udelal. Joso Krmpotić i Robert Ferlin su zezali mamu kad će bit porinuće; bilo je valje pokle Čiste srede. Najdraža maškarana pjesma mi je »Kraljevice mila« aš kad ju čujen znan da je naše vrime došlo. Od rođenja san sagdi z mojimi Mesopustarimi i to mi je jedina uniforma ku s ponosun nosin. Drugo leto slavimo 140 let kraljevičkih Mesopustari i komać čekan da va našimi bojami prošećen po Korzu za tu velu obljetnicu. Po leti delan na turističkimi brodimi, ali svejedno koristin svaku priliku da s mojun grupun obahajan karnevali. Ovu zimu smo Prežvelti i predivi z Kraljevice ča ćete na Trsatu imet priliku videt aš smo po Kraljevici divljali i z autimi kampanali. Gradonačelnik nas je fermal, ležeći policajci nan kalumal. Od vavik mi je želja bila sudjelovat va Izboru za kraljicu karnevala, a ako uspijen pobjedit, niki srićniji neće bit. Poručila bin van simi: uključite svoju dicu va maškare aš je to najlipši svit va kome moru odrast. Maškarajte se i uživajte, da se tradicija ne zatare, riječi su kojima se predstavila kraljevička mesopustarka Iva.

Sadržaj nastao u suradnji s partnerom:
TZG Rijeke

jice borit će se sedam izuzetnih karnevalistica

MATEA SEIFERT (Zametske maškare i zvončari)

Matea se prijavila na Izbor zato što voli maškare i živi za peto godišnje doba. Iza sebe ima predivnu grupu, koju je upoznala na karnevalskim događajima. Maska s kojom će predstaviti i sebe i grupu zove se Vražji anđeli.

- Prvi put sam na riječkom Korzu bila s 10 mjeseci, u kolicima, s maminom grupom Pehinarski feštari. Mama kaže da sam čak i prohodala tad, bit će zbog uzbuđenja. Najdraža maska mi je upravo ova s kojom ću i nastupiti, jer kako moji prijatelji kažu - opisuje me od glave do pete, a silno bi voljela staviti plašt kraljice karnevala. Najdraža pjesma s karnevalskih zabava mi je »L'armonica Triestina« jer me uz nju uvijek ponese neka dobra atmosfera, priča Matea, studentica 4. godine Fakulteta za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu.

Najveći san joj je oduvijek bio postati kraljicom najljepšeg karnevala - Riječkog, ali sanja Matea i da maškare budu svaki dan.

- Maškaranom svijetu bi poručila da dođe na Riječki karneval i osjeti ovu energiju, atmosferu i ljubav koju ja osjećam prema petom godišnjem dobu. To je neopisiva sreća, dođite na karneval pa će i fešta biti veća, poručuje Matea.

LJILJANA KAMENAR (Veseli oldtimeri)

S maskom »Vremeplovom u riječko 19. stoljeće«, te šarmom i karnevalskim iskustvom koje se mjeri desetljećima, Ljiljana će pokušati osvojiti titulu kraljice Riječkog karnevala.

- Prijavila sam se na poziv ljudi iz karnevala koje volim i poštujem. Obožavam karneval u kojem sam još od djetinjstva, a organizirano od 1984. godine, kad sam bila članica grupe »Pariz - Bakar«, znači od samih početaka. Najdraža maska mi je bila ona iz 2012. godine - »Grad koji teče«, a koju bih voljela nositi, a da još nisam... Pa, što više njih jer to znači da ću još dugo živjeti, kaže umirovljenica Ljiljana, još uvijek izuzetno aktivna u automoto sportu.

Ljiljana je Lavica u horoskopu, rođena 10. kolovoza 1948. godine, koja voli karneval i karnevalske pjesme, naročito onu imena »Karneval«, od Enica. Pozdravlja sve ljubitelje karnevala i kaže - da bi i k letu.

VANESSA DAMIŠ (Grobničke štrige)

- Na Izbor za kraljicu karnevala prijavila sam se stoga što volim karneval i sve što on predstavlja - veselje, kreativnost i zajedništvo. Smatram da je to posebna manifestacija koja okuplja ljude svih generacija i drago mi je što mogu biti dio te priče i aktivno sudjelovati u njenom predstavljanju, kaže Vanessa i dodaje da će se publici u Dvorani mladosti predstaviti maskom Jupiter (You pit er).

Ova vesela frizerka prvo maškarano odijelo, i to ono anđeosko, nosila je sa samo sedam mjeseci, a najdraža maska koju je nosila je svaka od onih u kojima je mogla biti slobodna, kreativna i svoja.

- Maska koju još nisam nosila, a silno bih željela, inspirirana je karnevalom u Rio de Janeiru - puna šljokica, sjaja, perja i raskoši. A i najveći san mi je otići na karneval u Rio, otkriva ova horoskopska Račica i svom maškaranom svijetu poručuje - čuvajmo tradiciju, ne bojmo se maštati jer pod maskom smo svi jednaki i slobodni.

DOĐI NA RIJEČKI KARNEVAL!

BUDI ŠTO ŽELIŠ!

Be what you want to be! Come to the Rijeka Carnival!

IZBOR KRALJICE RIJEČKOG KARNEVALA

23.1.2026. u 20:00 sati

DVORANA MLADOSTI

Riječki karneval
Rijeka Carnival Carnevale di Rijeka Karneval in Rijeka

RIJEKA www.visitRijeka.hr
Grad Rijeka
TURISTIČKA ZAJEDNICA KVARNERA Raznolikost je lijepa
HRVATSKA Puna života
ERSTE
SPAR
Ožujsko

informator

Pripremila Ana Braškić
Kontakt redakcije: informator@novilist.hr

Imate prijedlog događanja koje biste željeli objaviti?
telefon 051/650 011
fax 051/672 114 ili 051/672 118
twitter.com/novilist
facebook.com/novilisthr
Ekskluzivne vijesti potražite na www.novilist.hr

Izdvojeno

RIJEKA

Prijenos dodjele Europskih filmskih nagrada u Art-kinu

Ove subote u 20 sati, u Berlinu počinje 38. svečana dodjela Europskih filmskih nagrada, a u uzbudljivoj utrci za europski Oscar nalazi se i riječki hit »Fiume o morte!« Igora Bezinovića, nominiran u kategoriji najboljeg europskog filma i najboljeg europskog dokumentarca.

Tim povodom Art-kino prvi put organizira zajedničko gledanje prijenosa dodjele Europskih filmskih nagrada, u suradnji s Europskom filmskom akademijom i Hrvatskom radiotelevizijom, uz slobodan ulaz za sve posjetitelje i poziv građanima i građankama Rijeke da zajedno u Art-kinu podrže ekipu filma »Fiume o morte!« na dodjeli u Berlinu.

Dva će nagrađena naslova u Art-kinu reprizno biti prikazana večer kasnije, 18. siječnja.

SOONCE

Iz filma »Fiume o morte«

RIJEKA

Zatvaranje izložbe »Lens, Pens & Cans«

Izložba ulične urbane umjetnosti »Lens, Pens & Cans«, u Rijeci je ostvarila svoje prvo uspješno gostovanje, u Srcu u VBZ-u na Korzu. Organizatori pozivaju sve zainteresirane da iskoriste posljednju priliku i pogledaju izložbu u Rijeci. U sklopu zatvaranja, u subotu 17. siječnja, održava se i završni program koji okuplja autore, organizatore izložbe i sve zainteresirane na prezentaciji novog autorskog rada uz razgovor i druženje. Naime, tijekom dana Slaven Kosanović Lunar i Vladimir Tomić Mosk realiziraju novi rad - mural u samom prostoru, a u 19 sati s njima će o izložbi i street artu razgovarati povjesničarka umjetnosti Katarina Podobnik. Ulaz je slobodan.

RIJEKA

Parada karnevalskih zastava i izložba

U 11.15 sati s Jelačićevog trga kreće Parada karnevalskih zastava predvođena zastavom Riječkog karnevala, morčićima, Gradskom glazbom Trsat, Prvim riječkim mažoretkinjama, Meštrom Sandijem i Kraljicom Riječkog karnevala Norom Marčelja. Parada će proći Korzom do Vijećnice Grada Rijeke. U 11.30 sati u Vijećnici Grada Rijeke započinje svečani program primopredaje ključa Grada u ruke Meštra čime će i službeno započeti »peto godišnje doba«.

U 12 sati, nakon predaje ključa Grada maškarama, u riječkom tunelu održat će se otvorenje izložbe karnevalskih kostima, alegorija i fotografija, a program završava druženjem u najmaškaranijem ugostiteljskom objektu »Iskra«.

A. KRIŽANEC

Kraljica Nora i Meštar Sandi

MATULJI

Podizanje pusta

Danas, na Antonju, maškare će zavladati cijelom općinom Matulji. Ključevi Općine će biti predani Zvonejskim zvončarima, a u svim mjestima na palu će visjeti pust'. Glavni čin Antonje dogodit će se 'na place pul Matuj'. U organizaciji Pusnog odbora Matulji u 16 sati krenut će program podizanja pusta i pusne bandjere, kojem će prethoditi primopredaja ključeva Općine Matulji Zvonejskim zvončarima i pusni proglas, a kada zatuli Antonjski rog započet će 'peto godišnje doba'.

Ljekarne

Tijekom vikenda danju je dežurna ljekarna »BRAJDA«, Krešimirova 24 (213-732). Noćno dežurstvo obavlja ljekarna »CENTAR«, Riva 18 (213-101). Noćno dežurstvo traje od 20 do 7 sati ujutro sljedećeg dana.

Danas

RIJEKA

»Priča sa zapadne strane« u »Zajcu«

U 18 sati u HNK-u Ivana pl. Zajca prikazuje se mjuzikl »Priča sa zapadne strane«. Ulaznice su u slobodnoj prodaji.

Danas u Astronomskom

U Astronomskom centru Rijeka u 18 sati organiziran je planetarij program »Svemir: na vama je da ga otkrijete«. U 19.30 počinju vođena promatranja u zvjezdarnici.

Disco Revival u Circolu

U 20 sati u prostoru Zajednice Talijana Rijeka – Circolu počinje Disco Revival uz DJ Lucu Montecchija.

Grapevine Babies u Dnevnom boravku

U 21 sat u Book Caffeu Dnevni boravak počinje koncert grupe Grapevine Babies na kojoj će promovirati novi singl i spot »Mr. Misfit«.

Koncert u Rock Pubu

U The Rock Pub (ex The Beertija) u 21.30 počinje četvrto izdanje koncertnog ciklusa pod nazivom Veleš Vortex. Nastupaju požeški d-beat metalizirani punk bend Nuclear Altar i metal duo Jarac.

Metal Mead Night

U 20 sati u Palachu počinje Metal Mead Night. Nastupaju Rum Smugglers, Horda Goblina i Time Decay. Ulaznice po cijeni od 10 eura dostupne su na ulazu.

Akcija darivanja krvi

Od 9 do 12 sati u Upravnoj zgradi Luka d.d. (Riva 1) održat će se akcija darivanja krvi.

Dizanje pusta na Pehlinu

Podizanje pusta i primopredaju ključeva Mjesnog odbora Pehlin održat će se s početkom u 19 sati u dvorištu Doma kulture Pehlin, Minakovo 30.

Zdravko Medek u Klubu mladih

U 21 sat u Klubu mladih počinje koncert glazbenika Zdravka Medeka.

KOSTRENA

Maškarani tanci

Od 21 sat u Narodnoj čitaonici Sveta Lucija počinju maškarani tanci uz Grupu Venus iz Kraljevice. Ulaz je slobodan.

ČAVLE

Dizanje pusta i fešta

Maškarana kumpanija Grada Grobnika tradicionalno diže pustića u 17.30 »pul čitaonice i zdola terase«. Nakon toga slijedi obilazak konoba: pul Zorana, Mekota, Doreta i Darka, a za kraj završna fešta na jogu. Grobnički dondolaši obahajaju prema rasporedu. Nakon toga, zabava se seli u Dom kulture Čavle.

ZVONEĆA

Maškarana zbivanja

Program u Zvoneću započinje u 16 sati 'kantanom mašom' u crkvi sv. Antona. U 18 sati započinje 'obahajanje po konobah', dok je u 19 sati predviđeno 'okupljanje va šatore'. U 19.15 sati održat će se promenada Orkestra armunikaša škole Nike Polesa, od šatora do centra mjesta. U 19.30 uslijedit će podizanje pusta, a od 20 sati započinje večernji program.

KASTAV

Pust va Kastve

U 17.30 u Boćarskom domu »Slavko Stanić«, priredbom Antonjski rog započinje manifestacija Pust va Kastve 2026. Sudjeluju: Spinčićeva muzika, pusni odbori Spinčići, Trinajstići, Jurčići te Rubeši koji će od gradonačelnika preuzeti ključ grada. Svirat će Trio Asi.

Zeleni Kastav

Od 9 do 13 sati na Šporovoj jami, a u slučaju kiše - u natkrivenom parkirališnom prostoru sportske dvorane »Matija Kataliniić« u Kastvu održat će se prvo ovogodišnje izdanje sajma Zeleni Kastav.

ŠMRIKA

Kulturna večer

Nakon velike mise u povodu Antonje, a koja počinje u 17 sati, održat će se koncert klape Sv. Jakov Jadranovo i klape Kraljevica uz kulturnu večer.

VIŠKOVO

Antonja

U Kući halubajskega zvončara održat će se radionica za djecu s početkom u 10 sati. Tradicionalnim okupljanjem na Brege, ispred crkve sv. Mateja u 17 sati nastupit će Marinićeva muzika, meštrica Mića Maja preuzet će općinski ključ te će se podignuti pust.

BAKAR

Program maškara

Obahajanje Kukuljanskih zvončara po bakarskom kraju po sljedećoj ruti i rasporedu: Bakar u 11, Meja i Praputnjak u 13, Krasica u 15 sati.

PRAPUTNJAK

Maškarani tanci

Maškarani tanci uz grupu Aurora u Domu kulture Praputnjak počinju u 21 sat.

CRIKVENICA

Maškarano druženje na Dugi

Maškarano okupljanje na Dugi u Crikvenici počinje u 17 sati. Posjetitelje očekuje opuštena i vesela atmosfera dodatno začinjena proslavom 45. obljetnice Udruge za narodne običaje Duga. Od 21 sat počinje zabava uz grupu Fiesta.

OPATIJA

Početak vladavine maškara

U 11 sati, ispred opatijskog Mrkata gradonačelnik Fernando Kirigin predat će ključeve grada i gradsku blagajnu pusnom gradonačelniku Dušku Jeličiću–Duletu, a pusta će podignut članovi opatijskog »Lumber kluba«.

LOVRAN

Danas u kinu

U kinu Sloboda u 17 sati prikazuje se animirani film u sinkroniziranoj verziji »Šavko i čudovišna družina«. U 20 sati na rasporedu je film »Song sung blue«. Cijena ulaznice je 4 eura.

BRIBIR

Bribirska parada

Prvi maškarani ples počinje u 21 sat, posjetitelje će zabavljati B-band (ex Barufa). U goste dolaze Ledenice, Selce i Grižane.

DRIVENIK

Tanci u Domu kulture

Krabuljni tanci uz Insula band počinju u 21 sat u Domu kulture Drivenik.

OMIŠALJ

Otvorenje mesopusta

U 18 sati na trgu Prikešte u Omišlju održat će se podizanje pusta. Karnevalske udruge Omišjanski Babani i Babani Omišalj pročitat će optužnicu. Slijedi zabava uz grupu Express.

PUNAT

Maškarana fešta

Od 21 sat u Narodnom domu počinje maškarana fešta uz Koktelse i Cukar & Caffe bend.

BELI

Proslava Antonje

Društvo Tramuntana i Mjesni odbor Beli poziva na proslavu blagdana zaštitnika sv. Antona Opata. U 11 sati počinje misa u župnoj crkvi, a nakon mise, u podne zakuska uz harmonikaša Edu Flega i ples.

VELI LOŠINJ

Lignjada

U Velom Lošinju održava se jubilarno izdanje Lignjade. Lignje će se loviti od 12 do 18 sati. Prijave i verifikacija je od 11 u kinosali. U 11.30 u kinosali održat će se predavanje Instituta Plavi svijet odnosno predstavljanje aplikacije UNDERSEA. Nakon natjecanja je okrepa uz delicije udruge GUŠT i zabava uz Lucky Band i DJ Charlyja.

Kina

RIJEKA

CINESTAR

TOWER CENTER, Janka Polića Kamova 81/A, 060 32 32 33 www.blitz-cinestar.hr

»BEN: PRIMITIVNA PRIJETNJA«, horor. Redatelj: Johannes Roberts, 2D 17.05, 20.15, 22.15; »GREENLAND 2: MIGRACIJA«, akcijski. Redatelj: Ric Roman Waugh, EXTREME 2D 20.15, 22.15; »ČLAN OBITELJI«, drama. Redatelj: Hikari, 2D 18.00; »NÜRNBERG«, povijesni. Redatelj: James Vanderbilt, uloge: Russel Crowe, Rami Malek, 2D 16.15, 19.15, 22.05; »SONG SUNG BLUE«, drama. Redatelj: Craig Brewer, uloge: Hugh Jackman, Kate Hudson, 2D 20.45; »UMRI, LJUBAVI«, triler. Redatelj: Lynne Ramsay, 2D 19.00; »HAMNET«, povijesni. Redatelj: Chloé Zhao, 2D 18.15; »SPUŽVA BOB FILM: POTRAGA ZA SKOCKANIM«, animirani. Redatelj: Derek Drymon, 2D 13.00, 15.00, EXTREME 2D 11.45, 14.15, 16.15, 18.15; »MARTY VELIČANSTVENI«, drama. Redatelj: Josh Safdie, 2D 21.25; »ŠAVKO I ČUDOVIŠNA DRUŽINA«, animirani. Redatelj: Steve Hudson, 2D 11.30, 14.00, 16.00; »ONI KOJE SMO POKOPALI«, horor. Redatelj: Zak Hilditch, 2D 17.00; »KUĆNA POMOĆNICA«, triler. Redatelj: Paul Feig, 2D 19.00; »AVATAR: VATRA I PEPEO«, SF. Redatelj: James Cameron, 2D 13.15, 17.05, 20.45, HFR 11.15, 12.15, 16.00, 19.45, 21.30; »BOŽIĆNA ČAROLIJA SJEVERA«, animirani. Redatelj: Bente Lohne, 2D 11.30, 13.30, 15.00; »ZOOTROPOLA 2«, animirani. Redatelj: Jared Bush i Byron Howard, 2D 11.00, 11.55, 14.15, 16.00; »MISIJA BOŽIĆ: JOJO SPAŠAVA STVAR«, animirani. Redatelj: Ricard Cussó, Damjan Mitrevski, 2D 11.00.

ART-KINO

Krešimirova 2, Rijeka; blagajna. (051) 323 261, www.art-kino.org

Europske filmske nagrade 2026.: »GLEDATI U SUNCE«, igrani, 17.00; Europske filmske nagrade 2026. - prijenos HRT, 20.00; Dječja kuća: »TOMI TOM I IZGUBLJENI PLIŠANI MEDO«, animiran, 11.00; »KRALJICA PLESA IDE U HOLLYWOOD«, igrani, s titlovima, 16.00; »ZOOTROPOLA 2«, animirani, 18.00.

MAGAZIN SUBOTOM pogled@novilist.hr

POGLED

Godina 18 **Broj** 1.355 **Rijeka, 17. siječnja 2026.**

ISTOCK

DR. SC. MARIO KREŠIĆ

PRAVNI ASPEKTI AMERIČKOG INTERVENCIONIZMA

MEĐUNARODNO PRAVO JE NA VELIKOJ KUŠNJI

str. 6. i 7.

DAVOR KOVAČEVIĆ

SINIŠA HAJDAŠ DONČIĆ

Sve mi se može reći, ali da SDP danas nema politika - to ne!

str. 4. i 5.

ŠPICA S MACANOM

O financijama u obitelji treba razgovarati prije nego pođe po zlu

str. 12. i 13.

Papak naš svagdašnji

Bitno je ne biti papak, a opet lako je biti papak. Najgore se međutim, sudeći po aktualnom nabacivanju papcima, čini to da nam mladost treba sliku da bi osvijestila što papak jest. Tako više nitko ne govori, a bome sve je više te mladosti koja kravu nikada ni vidjela nije

NA KRAJU KRAJEVA

ISTOCK

SINIŠA PAVIĆ

Ispali smo papci jer smo dopustili da nam Francuska uvali polovne avione, a Srbiji je prodala nove!, reče predsjednik države Hrvatske Zoran Milanović.

- Papak je onaj koji je četiri godine bio premijer, a ništa nije učinio za Hrvatsko ratno zrakoplovstvo osim neuspješnog remonta MiGova u Ukrajini, poruči i više nego aktualni premijer države Hrvatske Andrej Plenković.

»Što je papak«, pita se Mojmira Pastorčić, urednica i voditeljica RTL Direkta, u najavi priloga o papcima, dok na ekranu ilustracije radi stoji životinjski, pače kravlji, papak. Hrvatski jezični portal nema dvojbe, papak je »rožnata rasječena zaštitna tvorba koja pokriva vrhove prstiju nekih sisavaca (goveda, ovce, koze, svinje)«. A ispasti papak znači glup, onako kolokvijalno govoreći.

Elem, tko je papak a tko nije!? Eto vječne dileme na koju se, ako ćemo pravo, dade svesti sve što nas muči kako zadnje vrijeme, tako i od stoljeća sedmoga, a to znači i od onda otkad nam je država međunarodno priznata. Bitno je ne biti papak, a opet lako je biti papak. Najgore se međutim, sudeći po aktualnom nabacivanju papcima, čini to da nam mladost treba sliku da bi osvijestila što papak jest. Tako više nitko ne govori, a bome sve je više te mladosti koja kravu nikada ni vidjela nije.

Papak... Tko je papak!?? Pitanje je to koje zadire i dalje i više i snažnije i dublje od pitanja kupovine opakih francuskih aviona. Evo se i Crkva podijelila oko toga tko je papak, jesu li papci oni koji štuju starinski pisanu Bibliju, ili su papci oni koji su se polakomili za novom izdanjem u kojem je jezik onako svjetovniji skroz. Štono bi se reklo, nije neko čudo da se svađamo oko Drugog svjetskog rata, komunizma i Domovinskog rata koji su bili gotovo jučer, ako se svađamo oko nečega što je završeno oko stote godine. Nečeg što je hrvatski velikaš i vojskovođa Bernardin Frankopan dao prevest još 1521., a što se u fragmentima prevodilo sve do 1625. godine sve dok Bartol Kačić nije objavio rukopisni prijevod. Svađamo oko onog što je tek 1831. preveo Katančić u nekoj varijanti hrvatskog jezika i onog što je na kraju krajeva preveo jedan od najvećih hrvatskih pjesnika i partizan Jure Kaštelan 1968. godine. Dok u nekim normalnim zemljama Bibliju prevode na dnevnoj razini i na godinu izbace na tržište jedno 300 različitih prijevoda, u nas je pokušaj da se modernizira štogod, pa makar da je i trapav, urodio žestokom svađom pa još unutar monolitne organizacije kakva je Crkva. Eto svađe za koju prosječan papak sa strane pojma nema što joj je zapravo temelj i uzrok. Jest, fali malo aorista u novom prijevodu, ono »Oče naš koji jesi na nebesima« zvuči krajnje komplicirano ovako 'prevedeno' u »Naš Oče na nebu, neka se poštuje svetost tvoga imena«, ali ima li ovaj narod pravo birati kadikad ili mu sve mora biti nametnuto pa još da je jednom i za svagda.

Nego, papak....

Nije od jučer ta navada da se pastva papcima čini. Dade se tako još uvijek naći tankih knjižica u kojima je slikovitih primjera kako su drugovi na pozicijama netom nakon rata animirali puk za svoje velebne ideje. Navodno je tako negdje na makarskom primorju, visoki dužnosnik, u žaru borbe i vruć od želje da narodu objasni za što im se žrtvovati, kazao otprilike i ovo: »Na vrh Biokova ćemo zasaditi orije (orah op.a.), pa kad dozriju i kad bura zapuše bacit će ih sa stabla a oni će se otkotrljat nama u selo. Nećemo ih morat poć' ni brat!« Sva da mu akcija i nije uspjela mora mu se priznati kreativnost. Političari su kreativni ljudi, oni dobri političari. Oni loši su papci. Zoran Milanović je kreativan čovjek nekad bio, ali se svih ovih godina mandata toliko usrdno trudio ubiti svoju kreativnost da više ne bi bilo važno ni da mu uspije sadnja oraha na vrh Biokova. Premijer je zato, druga priča. On zna kako kadikad malo statistike, suvereno interpretirane, mijenja sve.

Nekidan je tako u svim medijima na nož dočekana odluka Vlade, odnosno Ministarstva socijalne politike kojem je na čelu Marin Piletić, da u 2026. godini poveća iznose socijalne pomoći, naknada za udomitelje, naknada roditelja njegovatelja i drugih. Nakana plemenita, da se ljudima pomogne prije svega zbog ozbiljnog rasta životnih troškova. »Socijalna pomoć tako će u 2026. biti 10 eura viša nego u 2025. te će iznositi ukupno 170 eura. To je iznos za koji ministar Piletić vjeruje da je dovoljan za podmirenje svih životnih potreba odraslog samca koji nema apsolutno nikakvih prihoda, uštedevine ni imovine osim, eventualno, nekretnine u kojoj živi«, pisale su sve novine redom i govorile sve TV kuće. I nije da su to isisali iz prsta, pa da se ima razloga u napisano ne vjerovati. O sramotno malom povećanju i o nikad kraćem javnom savjetovanju 'dugom' samo tri dana i to vikendaška, pisali su novinari koji o sektoru znaju sve, koji su napisali mali milijun tužnih priča o onima koji bez pomoći svake vrste ne mogu ništa, novinari koji nemaju dileme na čijoj strani treba biti u ova vučja vremena. Samo, zna premijer znanje.

Dan, dva nakon bure eto njega pred novinare, njega a ne ministra Piletića, taman da sa smiješkom na licu prvo prozove sve novinare redom, a onda da izvadi papir na kojem su brojke, brojke od statistike. Realno, lijepo ga je gledati dok govori tečno i uvjerljivo. Dođe čovjeku da u sve povjeruje, jer ne laže ništa kada kaže da je cilj dići naknade za toliko i toliko, ali u četiri godine mandata. A mi smo 'tek' na pola. Pa ako se i čini uvredljivom milostinjom tih famoznih 10 eura, do kraj mandata bit će to lijepa suma, poručuje otprilike premijer. Samo valja živjeti dovoljno dugo. Nevolja je jedino što se sve oko nas mijenja strahovitom brzinom i strahovito često, što euro svakim danom vrijedi manje, što je život sve skuplji i skuplji. Nevolja je jedino taj nesrazmjer između plaća, dohodaka, naknada, života. Statistika ne zna kako je onom tko uživa socijalnu pomoć. Statistiku zanimaju samo brojke koje možda i ne lažu, ali pojma nemaju. Statistika ne zna tko je papak, ali onaj tko je pratio sav taj dramolet sa socijalnom naknadom, pa makar kao usputni promatrač, morao se na tren osjetiti papkom. Što se statistike tiče, može sadnja na vrh Biokova. Tu se od davnina ništa promijenilo nije.

A što se s nama promijenilo u ove 34 godine od kada imamo međunarodno priznatu državu!? Jesmo li ispali papci, ili se nemamo čega sramiti!? Da bar ona ideja prvog hrvatskog predsjednika od 200 bogatih obitelji nije shvaćena tako široko pa da se tih 200 danas čita k'o 2.000, možda bi nam svima bilo bolje. Da oporba kadikad pristane s pozicijom sjesti za stol, makar da dogovore neke uistinu važne stvari, možda bi nam bilo bolje. Da nam je socijala važnija od aviona, pa sve i da ratovi prijete, možda bi nam bilo bolje. A opet život ide nekako, možda i zbog toga što smo na saznanje da smo kadikad papci navikli k'o i na prhut na reveru kaputa. Otpuhneš prhut i ideš dalje.

Na Teletekstu javnog servisa i vijest o razvoju jedne od etapa relija Dakar, one osme. Kako je i red, prvo se napisala koja o muci po vozilu naših momaka Šebalja i Bućana. Težak za njima bijaše dana, popucali im svi šarafi na kotaču, a sve od stresa, vibracija i udaraca pretrpljenih. A nakon što smo saznali da naš dvojaca ne misli odustati, već će baš naprotiv ići oni junački dalje, evo i info tko je u 8. etapi pobijedio. »U osmoj etapi pobijedili su Česi Ondrej Klimčiv i Josef Broz«, napisaše autori vijesti na teletekstu. Samo, ne vozi češki automobil Josef Broz, nego Jiri. A to što se netko Josefa poželio ili je lapsus, ili indoktrinacija, ili želja pusta, ako ne i snoviđenje neko. Papci, kako god da okreneš.

DEFINICIJA

Hrvatski jezični portal nema dvojbe, papak je »rožnata rasječena zaštitna tvorba koja pokriva vrhove prstiju nekih sisavaca (goveda, ovce, koze, svinje)«. A ispasti papak znači glup, onako kolokvijalno govoreći

IMPRESSUM
glavna urednica
Novoga lista: Slavica BAKIĆ
urednica: Danijela BAUK

DRAŽEN CIGLENEČKI

OD PETKA DO PETKA

SUBOTA, 10. SIJEČNJA 2026.

Venezuelanska nobelovka dodvorava se Trumpu

Nikada nećemo doznati bi li Nicolas Maduro i dalje bio na vlasti u Venezueli da je američkom predsjedniku Donaldu Trumpu dodijeljena Nobelova nagrada za mir, za koju je i osobno javno lobirao. Možda bi svježem nobelovcu, premda Trump ne djeluje kao netko za to sposoban, bilo neugodno odmah učiniti nešto dramatično suprotno smislu ove nagrade, oteti predsjednika jedne strane države. No, Trumpova (samo)kandidatura je propala, Nobelova nagrada za mir otišla je liderici venezuelanske oporbe u egzilu Mariji Corini Machado. Da Trump to nije dobro primio otkrio je kada je, po hvatanju Madura, odlučno odbacio mogućnost da Amerikanci Machado instaliraju na vlast. Od Madurove suradnice, potpredsjednice Delcy Rodriguez, on očekuje da mu isporuči sve što zatraži. Machado, pak, nije preostalo nego da se posluži receptom oprobanim na Trumpu, dodvoravanje predsjedniku SAD-a. Nakon što ju je Norveški Nobelov institut upozorio da nije dopušten prijenos nagrade, što je bila njezina inicijalna ideja, Machado je Trumpu ipak predala medalju koju je sama dobila. On se razveselio, ionako smatra da je Nobel trebao biti njegov.

NEDJELJA, 11. SIJEČNJA 2026.

Hrabri Iranci jurišaju na režim

Malo je toga impresivno kao narod koji se bori za slobodu. A, Iranci su, barem dio njih, zaista uporni i odlučni u tome. Opet na ulicama iranskih gradova u velikom broju jurišaju na teokratski režim. U pitanju je dosad najžešća pobuna protiv tiranije mula. Snimke hrabrih ustanika koje stižu iz Irana teško bilo koga ostavljaju ravnodušnim. Ali, totalitarna vlast je nemilosrdna, sve je više ubijenih, barata se već i s, istina neprovjerenim, podacima o desetak tisuća žrtava. Stoga je sasvim neizvjesno hoće li ovaj put uspjeti rušenje Ali Hamneija i njegovih pobočnika. Neki su režimi neslobode iznimno žilavi jer ih zapravo podržava većina građana. Nije uopće isključeno da je to slučaj i s Iranom. U našem susjedstvu, u Srbiji, možemo izbliza pratiti kako odolijeva Aleksandar Vučić, čija je zemlja, ruku na srce, ipak demokratski raj u odnosu na Iran. Izdržao je Vučić zaista masovne prosvjede između ostalog i zato što mu se nije iskristalizirala jasna politička alternativa. Otegotna je to okolnost i za Irance kojima je dosta da im se svakodnevnim životom upravlja iz džamije.

PONEDJELJAK, 12. SIJEČNJA 2026.

Rutte dočekan s priličnom pompom

Hrvatska je u NATO primljena još 2009., građani su se već navikli na tu činjenicu i ne mare baš za dolaske u Zagreb visokih dužnosnika tog vojno-političkog saveza. Nije to više vrijeme kada je i posjet Hrvatskoj nekog zastupnika Europskog parlamenta smatran jako važnim događajem. No, aktualnog glavnog tajnika NATO-a Marka Ruttea ovaj je put u Zagrebu pratila prilična pompa. Možda je razlog za takav tretman bivšeg nizozemskog premijera dugogodišnji rat u Ukrajini i s njim, ali i politikom Donalda Trumpa, spojen osjećaj nesigurnosti koji zahvaća europski kontinent. Uglavnom, Ruttea je njegov domaćin, premijer Andrej Plenković, dočekao već u zračnoj luci i tamo mu pokazao dio vojnih kapaciteta kojima Hrvatska raspolaže zahvaljujući naporima Vlade. Kasnije mu je organizirao i razgovor s predstavnicima hrvatske obrambene industrije i polaganje vijenca kod Spomenika domovini. Osim s Plenkovićem, glavni tajnik sastao se i s predsjednikom Sabora Gordanom Jandrokovićem. Također i s predsjednikom Zoranom Milanovićem, ali on jedini nije zbog toga bio entuzijastičan. Štoviše, prije nego što je Rutte sletio, čak je izjavio da ne zna u čije ime on govori i da se u vezi mnogih stvari s njim ne slaže.

UTORAK, 12. SIJEČNJA 2026.

Politički samotnjak Milanović

SDP je pet godina gotovo po inerciji slijedio predsjednika Zorana Milanovića, svog posljednjeg uspješnog lidera. Kada je, primjerice, Milanović bio protiv pridruživanja Hrvatske misiji pomoći Ukrajini NSATU, u Saboru se SDP suprotstavio odluci Vlade temeljem koje bi se to dogodilo. Iako SDP-ovci uopće nisu bili posebno politički zagrijani za blokadu ulaska u NSATU, u kojem bi HV sudjelovao na zaista simboličkoj razini, s nekoliko časnika stacioniranih u njemačkom Wiesbadenu. Primjetno je, međutim, da sadašnji predsjednik SDP-a Siniša Hajdaš Dončić ne trza baš na Milanovićevo recentno oponiranje Vladi u domenu vanjske politike. Ili u kontekstu nabavke oružja. Nema iz SDP-a glasa podrške Milanovićevim optužbama da je Vlada loše odradila kupovinu francuskih polovnih zrakoplova Rafale, dok je Srbiji hrvatska strateška saveznica prodala nove. Nije SDP nikako digao ruke od Milanovića, ali kao da se on polako pretvara u političkog samotnjaka. Što i ne predstavlja pretjerano iznenađenje. Jer, stavovi koje Milanović zastupa o ruskoj agresiji na Ukrajinu i budućnosti Europske unije ili njegove izjave o norveškom otočju Svalbard, daleko su od političkog mainstreama, kojem je i on nekad pripadao.

SRIJEDA, 14. SIJEČNJA 2026.

Teško da će Grenland ostati danski

Donald Trump je u svom prvom predsjedničkom mandatu bio još politički neiskusan i okružio se većinom suradnicima koji su bili ozbiljni ljudi. I onda su oni, poput Johna Kellyja ili Jamesa Mattisa, koliko su god mogli ograničavali Trumpa, pazili da on ne napravi još veće, sasvim nepopravljive gluposti. Tako su tih godina i efikasno suzbili njegove maštarije o američkom zauzimanju Grenlanda. Ali, Trump koji je sada na vlasti pokazuje da je naučio lekciju. Među njegovim ključnim suradnicima nema više razumnih ljudi, birao ih je na vlastitu sliku i priliku i zato je i Grenland ugrožen. Trenutačno se čini da će najveći otok na svijetu teško ostati pod danskom jurisdikcijom. U Europskoj uniji vjerojatno nema zemlje koja je čvršći saveznik SAD-a nego što je to već vrlo dugo Danska, ali to Trumpu, J. D. Vanceu i ostalima koji danas upravljaju državom ne znači ništa. Američki potpredsjednik bio je jasan na sastanku u Bijeloj kući s ministrima vanjskih poslova Danske i Grenlanda, Trumpova administracija želi anektirati otok prekriven ledom, opravdavajući to tobožnjim strahom da će u suprotnom možda to učiniti Rusija ili Kina. Utješno je pritom da prioritet nije vojna opcija, Trump bi radije Grenland kupio i navodno ga je spreman platiti do 700 milijarda dolara.

ČETVRTAK, 15. SIJEČNJA 2026.

Slaba argumentacija i Plenkovića i ljevice

Premda se premijer Andrej Plenković sve intenzivnije sukobljava s predsjednikom Zoranom Milanovićem, ipak mu je trenutačno tema broj jedan izbor predsjednika Vrhovnog suda i troje ustavnih sudaca. Očito je to dok daje izjave, a jasno je to bilo i iz njegovog nastupa tijekom saborskog aktualnog prijepodneva. Jako je, međutim, upadljivo i da je Plenković pripremio objektivno tanku argumentaciju kako bi branio svoj model vezanog imenovanja predsjednika Vrhovnog suda i popunjavanja Ustavnog suda. Premijerova je sreća što se dosad njegovi politički protivnici nisu istaknuli naročitom vještinom u razotkrivanju tih poroznih argumenata. Primjerice, Plenković tvrdi da traži za HDZ pravo da predloži dva od tri ustavna suca kako bi oni bili apsolutno neovisni od stranke koju on vodi. Inače će, upozorava oporbenu ljevicu, blokirati proces izbora predsjednika Vrhovnog suda. I nikome iz SDP-a i Možemo! nije to bilo dovoljno čudno da bi u Hrvatskom saboru rekao Plenkoviću: »Čekajte, inzistirate na tome da HDZ kandidira dva ustavna suca i pod cijenu da Vrhovni sud i dalje bude bez predsjednika, samo zato da bi ta dva onda mogla samostalno odlučivati u Ustavnom sudu, pa to nema nikakvog smisla«. No, s obzirom na to da će ova politička bitka, po svemu sudeći, još dugo trajati, i Plenković i njegovi glavni oponenti imaju vremena kako bi podigli razinu svoje slabašne argumentacije.

PETAK, 16. SIJEČNJA 2026.

I Habijan ima svoju aferu

Hrvatska nije skandinavska zemlja, a k tome je kod nas javnost već zasićena različitim političkim aferama i ministar pravosuđa Damir Habijan će sigurno izaći neokrznut iz ove svoje. Iako ona nije nimalo bezazlena. Naime, Habijan se druži i rado fotografira s bodybuilderom Filipom Dropulićem. I na nedavni božićni domjenak u Ministarstvo ga je zvao. Ispostavilo se, međutim, da je taj Dropulić tukao svoju djevojku, zbog čega je i 2016. pravomoćno osuđen. Nije to nikako dobra reklama za Vladu koja tvrdi da ima nultu toleranciju prema nasilju nad ženama. Usto, čini se da Habijan ne govori istinu, da ne upotrijebimo neku grublju riječ. Priopćenjem je demantirao da mu je Dropulić trener, a on istovremeno izjavljuje da mu je ministar prijatelj i klijent. Tu definitivno nešto ne štima. No, glavno je da Habijan neće pretrpjeti političku štetu, kao uostalom ni Vlada i HDZ. Možda će se tek poneki oporbeni zastupnici zgražati zbog Habijanovog ponašanja.

REUTERS/ANTONIO BRONIC

SINIŠA HAJDAŠ DONČIĆ - O PRVOJ GODINI NA ČELU GLAVNE OPORBENE STRANKE, AMBICIJAMA ZA IDUĆE IZBORE, PARTNERIMA I POLITIKAMA

NEPOPULARNE MJERE? NITKO SE NE TREBA BOJATI, ALI ONI ŠTO VRTE NOVAC MORAJU NEŠTO DATI I DRUŠTVU

Nećemo opterećivati male iznajmljivače, ali ćemo jače oporezivati rentijerske špekulante, uvesti progresivno oporezivanje za poslodavce koji ne dižu plaće radnicima, urediti prekarni rad i stvoriti održiv javni zdravstveni sustav u kojem će pacijenti imati stvarnu dostupnost liječnika

TIHANA TOMIČIĆ

O RIJECI

Svjestan sam da je Rijeka imala »zamor materijala« sa SDP-om i da treba proći određeno vrijeme da se SDP vrati na vlast. Brzo će ljudi shvatiti da je prava socijaldemokratska politika Rijeku oduvijek pozicionirala kao progresivan grad i tome se trebamo vratiti

Siniša Hajdaš-Dončić vodi Socijaldemokratsku partiju Hrvatske već više od godinu dana, s jasnom ambicijom da SDP na idućim parlamentarnim izborima vrati na vlast i sam preuzme premijersku dužnost. No put do tog cilja opterećen je stanjem u samoj stranci koja se još uvijek oporavlja od poraza na parlamentarnim izborima 2024. te gubitaka u dijelu tradicionalnih lokalnih uporišta 2025. godine. O stanju u SDP-u, unutarstranačkoj konsolidaciji i planovima razgovarali smo s predsjednikom stranke ovog tjedna u središnjici na Iblerovu trgu.

Krenimo in medias res na najaktualniju temu - možemo li razjasniti stav SDP-a oko »vezane trgovine« oko Ustavnog i Vrhovnog suda, zašto ste bili toliko zgroženi izjavom premijera Andreja Plenkovića? On je rekao što svi znamo, a to je da se dvotrećinska većina postiže - trgovinom.

- Ne razumijem tu eskapadu Andreja Plenkovića, jer realno o Vrhovnom sudu oporba ne odlučuje, i nije mi jasno zašto nas je uvukao u to. Za izbor predsjednika/ce Vrhovnog suda treba obična većina u Saboru i dogovor dvaju predsjednika, države i Vlade. To nema veze sa SDP-om. Taj dogovor je među njima već bio postignut, i SDP je mogao hipotetski glasati protiv, a prijedlog bi svejedno bio prošao. Što je ovo trebalo Plenkoviću, nejasno je.

Ustav iznad svega

Možda je htio zabiti klin između SDP-a i predsjednika Zorana Milanovića, i pokazati da su vaše politike povezane uvijek, pa i sada.

- Ali ne, nisu. To se ne odnosi na nas u SDP-u. Naravno da ja kao predsjednik političke stranke želim da se predsjednik/ca Vrhovnog suda izabere, kao i tri nedostajuća suca Ustavnog suda, jer je to dobro za društvo, ali izbor za Ustavni sud i za Vrhovni sud odvojeni su - i moraju ostati odvojeni. Ustavni sud je potpuno druga tema, za koju SDP jest važan zbog dvotrećinske većine, i zato i jesmo još od studenoga vodili razgovore u oporbi o tome, zadnji put s nama su bili i SDSS i Platforma Sjever Matije Posavca i dogovorili smo polazište, a to je da ćemo se voditi credom, da neovisno o svjetonazoru i osobnim identitetima kandidata, bitno nam je da on ili ona zna da je na prvom mjestu Ustav, a onda njihovi osobni svjetonazori. A onda je Plenković krenuo u zaokret.

Pa da, rekao je što svi znamo, da je konsenzus jednako trgovina.

- Konsenzus je rješenje koje se smatra ispravnim, čak i ako nije svima idealno. No to se nikako ne može postići ucjenama. Cijela Hrvatska vidi da je Plenković u krivu i da se zapetljao u priču oko Vrhovnog i Ustavnog suda. A on umjesto da prizna svoju grešku, nastavlja mutiti vodu, optuživati nas i izvrtati činjenice. SDP mu neće dozvoliti da ide na štetu građana i ruši Ustav Republike Hrvatske zbog svojih političkih interesa.

Je li sada moguća blokada u tim imenovanjima, odnosno da opet dogovora - nema?

- Ja mogu govoriti samo o Ustavnom sudu, to se tiče nas u oporbi, odnosno SDP-a. Realno, Ustavni sud može funkcionirati gotovo normalno i s postojećih deset sudaca, realno postoji sedam ruku koje čine većinu za donošenje odluka. Nije mi drago, ali to je realnost. Za to je odgovoran i kriv jedino Plenković.

Možda bi HDZ volio imati i koju ekstra ruku viška, čisto za slučaj ako se u budućnosti opet predsjednik Milanović uključi u izborni proces. Znamo što je bilo 2024. godine.

- Ja mislim da je magistar prava Plenković malo preopterećen predsjednikom Milanovićem, i to bespotrebno, jer ne očekujem da se Milanović uključi u te izbore. Čovjek ima mandat na Pantovčaku pet godina, dakle punu godinu dana duže od roka redovnih izbora. Ako Plenković ima kakve frustracije u vezi njega, neka ih pokuša staviti sa strane.

Vlada u sjeni

Izjavili ste da je predsjednik Milanović vaš prijatelj i da sigurno ne ide na iduće izbore za Sabor, nego da ste vi kandidat SDP-a za premijera. Dakle, to ste raspravili s Milanovićem?

- Nije nikakva tajna da smo Zoran i ja privatno dobri. No ovo su dvije različite funkcije i ne treba ih miješati. Puno puta sam već objasnio naš odnos, stojim iza toga i sve to ima političku logiku. SDP kao najjača oporbena stranka ima kandidata za premijera. Mi se za to i spremamo, radimo na kadrovskom jačanju stranke i imat ćemo širok broj ljudi za upravljačke funkcije.

Ministarske?

- Tako je, imamo barem po tri-četiri kandidata za ministre u svakom resoru. Naši zastupnici i članovi stranačkih savjeta pripremaju se za to, prate stanje u resorima i javnim poduzećima, i kad dođe vrijeme izabrat ćemo najbolje.

Vi dakle već imate vladu u sjeni?

- Praktički da, podijelili smo poslove i praćenje resora. Zasad u svakom području imamo po više osoba zaduženih za određene teme.

Morat ćete naći mjesta i za ministre iz partnerske stranke Možemo!. Očito ćete na izbore ići zajedno, i to predizborno.

- Siguran sam da hoćemo. Sandru Benčić poznajem gotovo 40 godina, od mladih dana, a s Tomislavom Tomaševićem sjedim zajedno na sastancima svakih 10-15 dana. Imamo povjerenje koje ne moramo graditi od nule.

Onda ste na tim sastancima s Tomaševićem već dogovorili da ste vi kandidat za premijera te koalicije, a ne on.

- Među nama oko toga nema nikakvog prijepora. Najveća stranka koalicije daje kandidata za premijera, to je logično. Nema tu dilema. Volio bih da je ovo zadnji intervju u kojem to uopće moram objašnjavati.

Oštrina stavova

Ivan Rimac izjavio je nedavno da je logično da lijevu koaliciju vodi baš Možemo!, jer je ta stranka najotvoreniji oponent HDZ-a, dok je SDP »izgubio oštrinu stavova«, a i neke svoje utvrde, pa time i snagu.

- Cijenim profesora, ali to ne odgovara realnosti. SDP nije izgubio oštrinu, a ovo spominjanje utvrda je stvarno konzervativni način poimanja politike. Da, neke utvrde smo izgubili, ali smo dobili i neke nove. S druge strane, sve je stvar dogovora, a dogovor se temelji na rejtingu stranaka. Kolege iz Možemo! i dalje glavni fokus imaju na Gradu Zagrebu. Mi se međusobno ne natječemo, nego gledamo kako zajedničkim iskustvom i djelovanjem možemo Hrvatskoj pružiti najbolje. Zbog toga mi u SDP-u razvijamo svoje ljude, želimo da su prisutni u medijima kako bi promovirali politike. A što se tiče oštrice...

To je ona teorija koju i Plenković često iznosi, da je njegova Vlada ostvarila dosta novih socijalnih i drugih poteza, pa je ljevici ostala samo ideologija. Odnosno, da je oštrica time otupila.

- Plenkovićevo poimanje ideologije i moje nije isto. Za mene je to ispravan i moralan način kako upravljate zdravstvom, školstvom, socijalom, svim sektorima. A za njega je ideologija mehanizam podjele u društvu. On je taj koji se stalno vraća na partizane i ustaše, a mi ne mislimo da je to ideologija današnjice, nego da je ideologija način upravljanja i

FOTO: ANTO MAGZAN

razvoja društva.

Ideologija je i Thompson.

- Za Plenkovića je to politički alat, jasno je pokazao. Smatram da ekstremne politike ima u svakom društvu, tako i našem, no to je marginalni dio čiji identitet ne može biti dominantan u društvu. Neću dozvoliti da Plenković diktira kakva ideologija treba biti dominantna, tim više što on to radi iz isključivo svojih političkih interesa. Bi li se ovaj tzv. veliki Europejac ponizio i prije deset godina došao po autogram na Thompsonovu probu? Hrvatska nema samo jedan identitet, ona je vrlo različita, koji je kohezivni faktor jednog Lastova i Međimurja? No nacija je spoj identiteta, i ne može samo jedan biti nametnut kao dominantni, a da se zatire sve drugo.

Valuta popularnosti

Pa evo imao je Thompson sad koncert i u Istri - stereotip je da ga tamo ne slušaju, a napunio je dvije dvorane.

- Sigurno je da ovaj pjevač sad koristi situaciju, uostalom zabrane i desničarenje njemu su uvijek bile glavna valuta popularnosti.

Je li SDP na kraju reterirao kad je iz svog zakonskog prijedloga o sankcioniranju pokliča ZDS izbacio argumente Vijeća za suočavanje s prošlošću?

- Ništa mi nismo reterirali - naš prijedlog jasno kaže da je ZDS ustaški pozdrav i da se treba sankcionirati, prekršajno, a za one koji se organiziraju da ga promoviraju, i kazneno.

Možete li malo to objasniti - ako prođe vaš prijedlog, kako će se tretirati Thompson na koncertima kad uzvikne ZDS?

- Sudovi će ga tretirati prekršajno.

Po čijoj prijavi?

- Po prijavi policije. Pa policija je slične prekršajne prijave dizala i baš protiv nekih u Rijeci nedavno.

Koliko je realno da bi policija prijavljivala Thompsona na njegovom koncertu?

- Za nas, potpuno realno, ako bi nastavio izvikivati ZDS i nakon prihvaćanja naših zakonskih izmjena. Vrlo je jasno.

Kritičari kažu da ste u tom zakonskom prijedlogu pobrojili kolaboracionističke režime, ustaški, četnički i druge, ali ne i komunistički.

- Partizani su bili oslobodilačka vojska. Nažalost i taj je režim imao svoje loše strane, što je povijest pokazala. Međutim, bitna je razlika to da su kolaboracionistički režimi koje smo naveli, nedvojbeno bile ideologije koje su u svojim temeljima imali

O MILANOVIĆU

Nije nikakva tajna da smo Zoran i ja privatno dobri. Puno puta sam već objasnio naš odnos, stojim iza toga i sve to ima političku logiku. SDP kao najjača oporbena stranka ima kandidata za premijera. Mi se za to i spremamo, radimo na kadrovskom jačanju stranke i imat ćemo širok broj ljudi za upravljačke funkcije

istrebljenje i zločine. To je ključna razlika. Ali hajdemo završiti s tim svim - ovaj naš zakonski prijedlog, koji sad ide u proceduru, upravo za cilj ima podvlačenje crte pod to razdoblje. Idemo završiti s tim.

Nova razvojna politika

Može. Idemo se zato pozabaviti stanjem u SDP-u - uskoro imate konvenciju i izbore za lokalna stranačka vodstva. Kako ocjenjujete stanje u stranci?

- Mi ćemo sada prezentirati nove stranačke politike, odnosno novu razvojnu politiku Hrvatske, jer dosadašnji način upravljanja Hrvatskom ne daje rezultate. Dosadašnja politika bila je zapravo samo provedba europske kohezijske politike, a to nije dovoljno.

Pa jasno kad nam je ta kohezijska politika EU-a donosila novce.

- Ali mi nismo dovoljno sami utjecali na ciljeve. Nismo taj novac koristili za povećanje produktivnosti i proizvodnju, nego smo samo gradili infrastrukturu i zgrade. Naš prijedlog je selektivan - ako aplicirate za neki EU projekt, onda nećete ići na natječaj za projekte koji nisu širi, i ne uključuju vertikalu, od obrazovanja do proizvodnje. Davalo se krivo, a to je greška. Zato mi idemo s novom industrijskom politikom.

Možete li biti konkretni - koje su to nove politike koje ćete ponuditi?

- Primjerice, izmjene porezne politike u smjeru oporezivanja rentijerskog klijentelizma. Naravno, to se neće odnositi na male iznajmljivače koji rentaju apartman u svojoj kući - njih ćemo još i rasteretiti i davati poticaje za razvoj dodatnih usluga kao što je »bed and breakfast«. Ja govorim o špekulantima, onima koji kupe pet apartmana i žive samo od rente. Tu je i izmjena poreza na dobit - oni poslodavci koji neće isplaćivati radnicima plaće veće od prosječnih, a istodobno sebi isplaćuju ogromne dobiti, plaćat će veći porez. Želimo model progresivnog oporezivanja - pa banke su iznijele samo u ovoj godini 1,3 milijarde eura iz Hrvatske. Tu je i tema zdravstva - oni liječnici koji rade i u privatnim ustanovama, imat će vrijeme tranzicije da se odrede. Želimo stvoriti održiv javno zdravstveni sustav u kojem ćemo imati dovoljan broj liječnika koji će raditi u javnim ustanovama. Trenutna situacija gdje imamo premalo liječnika i k tome oni još dodatno rade privatno nije dugoročno održiv ni dobar za pacijente. Također, uredit ćemo prekarni rad, a razvoj umjetne inteligencije po našem modelu posljedično će u nekim sektorima moći donijeti skraćenje radnog vremena. Na svemu tome radimo. Razgovarat ćemo o tome s poslodavcima i sindikatima, i slušat ćemo ih.

Dosta nepopularnih mjera ste vi tu nabrojili.

- Ove mjere donijet će popularne rezultate. Nitko se ne treba bojati, pa nitko neće dirati male iznajmljivače, ali ovi što vrte novac moraju nešto dati i društvu u kojemu žive. Vratimo se malo i na Plenkovića, on je poticao tu politiku da se višak novca ulaže u beton. Osim što smo preizgrađeni, i dalje nam je ostao problem priuštivog stanovanja za mlade. Ovo što on radi, to nisu rješenja. Mi ćemo predstaviti bolji model u kojem će država preuzeti odgovornost nad stanovima za dugoročni najam. Spreman sam čuti sve konstruktivne kritike i prijedloge, a imamo i dvije godine da te politike rastumačimo građanima.

Izmjena statuta

Na konvenciji ćete raspraviti i izmjene statuta - zašto ste ukidali model jedan čovjek-jedan glas?

- Samo smo ga djelomično ukidali. One gradske organizacije, manje, koje su se rijetko sastajale i gdje članstvo nije imalo priliku sudjelovati i razgovarati, sad će imati konvencije. Predsjednika stranke i dalje se bira na isti način. Ljudi trebaju međusobno razgovarati, pa će razgovarati na konvencijama na kojima će i birati. Statut nije sveto pismo, ako bude trebalo, opet će se mijenjati sukladno vremenu. Uvodimo i aplikaciju za elektroničko glasanje, to je test da se isto uvede i na općim izborima kasnije. Teško je očekivati od mladih da sudjeluju u političkom procesu, a da to nije digitalizirano.

Bilo je u raspravi o statutu problema i sa ženskom kvotom, odnosno ZIP sistemom.

- Ostao je ZIP sistem. Nepotrebna je bila fama oko toga. U mojoj vladi bit će najveći broj ministrica, ne samo zbog broja već prvenstveno zbog toga što u stranci imamo vrlo kvalitetne političarke.

Kad izglasate statut, napokon ćete organizirati i izbore za lokalna vodstva. Punu godinu dana nakon lokalnih izbora, pa što se čekalo?! A četiri velika grada imaju raspuštena vodstva.

- Pa čekao se statut. A i da se glave malo ohlade, da prođe postizborni traumatski sindrom.

U Rijeci vam stanje u SDP-u nije baš za pohvalu, što više dana prolazi od gubitka vlasti, sve je više nezainteresiranih i pasivnih članova. Nema vodstva, a nema ni politike.

- Dijelom se slažem s vama, ali Rijeka će nakon stranačkih izbora imati dobro gradsko vodstvo, snažno intelektualno i kadrovski. Kad su i Rijeka i Split u pitanju, smatram da nije nužno da oni koji budu izabrani za predsjednike organizacije, ujedno budu i kandidati za gradonačelnike kasnije na lokalnim izborima. Nego je važno izabrati jak gradski odbor, koji će onda imati vremena i dovoljno jakih ljudi među kojima će se birati kandidat za gradonačelnika za izbore 2029.

Zamor materijala

Pa i to je kupovanje vremena.

- Nije. Sigurno u Rijeci imamo određeni broj ljudi koje sebe vide kao kandidata za gradonačelnika - imat će vremena među sobom se dogovoriti tko će to biti.

O IDEOLOGIJI

Smatram da ekstremne politike ima u svakom društvu, tako i našem, no to je marginalni dio čiji identitet ne može biti dominantan u društvu. Hrvatska nema samo jedan identitet, ona je vrlo različita. No nacija je spoj identiteta, i ne može samo jedan biti nametnut kao dominantni, a da se zatire sve drugo

Vi sigurno tu na Ibleru dobro znate koga želite.

- Neću na to ni odgovoriti.

Pa u redu, recite kakav profil osobe bi to trebao biti.

- To će na kraju odlučiti Riječani.

Na nedavnoj sjednici županijskog odbora SDP-a u PGŽ-u opet je bila svađa tko je kriv za izborni poraz u Rijeci. Tko je kriv?

- Okrenimo se onome što nas čeka za tri godine. Odluku o kandidatu za izbore, odnosno kandidatkinji donio je Gradski odbor većinom glasova, i ja sigurno kao predsjednik stranke takvu odluku bilo kojeg gradskog odbora nikad neću mijenjati. To je valjda jasno.

Može, a za to vrijeme netko drugi vlada Rijekom. Kako ocjenjujete rad gradonačelnice Ive Rinčić, jeste li zainteresirani za suradnju s njom u Gradskom vijeću Rijeke?

- Iva Rinčić je već na početku mandata povukla nekoliko vrlo loših poteza. Ne vidim je kao lijevi centar, nego štoviše kao desni centar, u smislu ekonomske politike kao libertarijanku, a to nije politika koja Rijeku vodi u dobru budućnost. Svjestan sam da je Rijeka imala »zamor materijala« sa SDP-om i da treba proći određeno vrijeme da se SDP vrati na vlast. Brzo će ljudi shvatiti da je prava socijaldemokratska politika Rijeku oduvijek pozicionirala kao progresivan grad i tome se trebamo vratiti.

Međuljudski odnosi u SDP-u u Rijeci i dalje su, međutim, loši.

- Izbori će biti uskoro, na proljeće. Vjerujem da ćemo dobiti vodstvo i stranačke strukture koje će biti snažne i povezane.

Jasno da je percepcija za SDP bila loša kad su raspuštena vodstva u četiri najveća grada. Onda automatski ide zaključak: i lider je loš.

- Zadaća lidera je da preuzme sve kritike na sebe i stane iza ljudi. Tako to ide u politici i životu. Zbog toga napominjem kako puno očekujem, ali i optimističan sam oko formiranja novih gradskih organizacija. Dodatno rejting SDP-a je stabilan u vremenu kad nema izbora. Razlog za to i jest što stranka radi, a to se vidi i kroz naše svakodnevne aktivnosti, stajališta i politike. A kritika ima.

Pa tu imate isti gard kao Plenković, i on kaže da su medijski komentatori protiv njega.

- Nije tako, za razliku od njega ja se ne žalim na to, niti mi smeta. Znam da dobro radimo i da će se to i vidjeti.

MARIO KREŠIĆ - IZVANREDNI PROFESOR S PRAVNOG FAKULTETA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

SUKOBI U UKRAJINI I NA BLISKOM ISTOKU POKAZUJU KOLIKO JE MEĐUNARODNO PRAVO PODCIJENJENO

U prošlosti je međunarodno pravo dopuštalo svim državama da ratuju. I tada su države iznosile razloge zbog kojih započinju rat. Procjena ponuđenih opravdanja otkriva njihovu održivost u kontekstu važećeg međunarodnog prava. Nestalo bi samo ako države interveniraju u druge države, a da ne nude pravno opravdanje. »Uzimam teritorij jer mogu«, nije pravno opravdanje

DARKO JERKOVIĆ

Intervencija u Venezueli, zajedno s izjavama političara o interesnim sferama i međunarodnom pravu, potaknula je stručnjake da upozore na mogući kraj međunarodnog prava, kaže izv. prof. dr. sc. Mario Krešić s Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

- Za razliku od reakcija nakon ruske intervencije u Ukrajini, kada se isticalo »kršenje pravila«, danas raste svijest o razvoju novog međunarodnog poretka. No, to ne znači i nužni kraj međunarodnog prava. Ono je postojalo i prije UN-a i može opstati i bez njega, iako bi moglo poprimiti drukčiji sadržaj nego nakon Drugog svjetskog rata. Nestalo bi samo ako države interveniraju u druge države, a da ne nude pravno opravdanje. »Uzimam teritorij jer mogu«, nije pravno opravdanje. U prošlosti je međunarodno pravo dopuštalo svim državama da ratuju. I tada su države iznosile razloge zbog kojih započinju rat. Procjena ponuđenih opravdanja otkriva njihovu održivost u kontekstu važećeg međunarodnog prava.

(Ne)opravdanost intervencija

Je li protupravno intervenirati u druge države?

- Opće međunarodno pravo djeluje posredovanjem državnih organa, a ne izravno na pojedince. Države mogu odlučiti da nacionalni suci sude neposredno na temelju međunarodnog prava, ali to nije obveza. Ono uređuje odnose među državama uključujući i reakcije na kršenja međunarodnog prava. Može uređivati pitanje intervencije. Ono može uređivati i način vršenja pravne vlasti nad vlastitim stanovništvom. Intervencija prisilom u teritorij druge države načelno je zabranjena UN-om, osim ako je odobrena od Vijeća sigurnosti, radi li se o samoobrani ili postoji suglasnost države u kojoj se intervenira. Prema nekima, ovu načelnu zabranu treba promatrati u kontekstu trenutnog razvoja međunarodnog prava.

Postoji li pravni temelj za uhićenje i suđenje predsjedniku druge države?

- Država odgovara kolektivno za postupke svojih državnih organa koji krše međunarodno pravo. Ali razvio se i koncept individualne odgovornosti službenih osoba. Prvotna ideja je bila sljedeća: ako osoba djeluje privatno, izvan okvira bilo koje funkcije, mogu im suditi i strani sudovi. Ako djeluju u okviru svoje funkcije, takvo sudovanje uz neke iznimke je moguće samo uz suglasnost njihove države. Nakon Drugog svjetskog rata razvijalo se međunarodno kazneno pravosuđe, poput Međunarodnog kaznenog suda (ICC), koje može zamijeniti nacionalne sudove ako su države pristale. Prema nekim razmišljanjima, u određenim slučajevima to može i bez suglasnosti država. SAD, Rusija i Kina ne priznaju ni taj sud ni mogućnost takve nedobrovoljne zamjene. Država ne smije prisilno djelovati nad osobom na teritoriju druge države bez dopuštenja te države. To je potvrđeno u slučaju uhićenja Eichmanna 1960. godine.

Koje je pravno opravdanje za intervenciju u druge države?

- Prema općem međunarodnom pravu, postupci državnih organa koji krše međunarodno pravo predstavljaju delikt, zbog kojeg druge države mogu primijeniti fizičku prisilu. No UN poredak to načelno zabranjuje, a jedini razlog zbog kojeg bi Vijeće sigurnosti moglo odobriti intervenciju je »ugroza međunarodnog mira«. O tome što znači ovaj pojam odlučuje Vijeće. U svim ostalim slučajevima države mogu reagirati samo nenasilnim sredstvima, poput prekida gospodarskih odnosa. Takvim uređenjem UN je smanjio broj »međunarodnih delikata« za koje bi mogao primijeniti fizičku prisilu. Zahvaljujući pravu veta pet stalnih članica - SAD-a, Kine, Rusije, Francuske i Velike Britanije - te države praktično imaju »imunitet« od UN sankcija. U praksi to znači da velike sile mogu intervenirati bez posljedica. Na njima je hoće li ipak nuditi opravdanja i tako očuvati međunarodno pravo.

Argumenti SAD-a

Koje razloge SAD nudi za intervenciju u Venezueli?

- SAD u političkom diskursu nudi nekoliko vrsta opravdanja. Prvo, tu su argumenti koji se tiču prava američkih građana, poput zaštite njihova zdravlja (smanjenje protoka droge) ili zaštite prava na energiju (nafta), te prava poslovnih subjekata na zaštitu imovine i ostvarivanje profita. Drugo, spominju se kolektivni ciljevi, gospodarski razvoj i vojna sigurnost SAD-a, opravdavani teorijom interesnih sfera. Treće, nudi se argument zaštite samih Venezuelaca, temeljen na nedemokratskom formiranju vlasti i lošim životnim uvjetima. I konačno, pojedinci koji oblikuju državni organ prikazuju se kao osobe izvan zakona slične piratima, čiji se progon može opravdati prema načelu univerzalne jurisdikcije.

Jesu li ti argumenti pravno opravdani?

- Suzbijanje nezakonite trgovine, pravo na zdravlje i energiju i zaštitu poslovnih subjekata svakako je važno za stanovništva međunarodne zajednice, ali se američko opravdanje fokusira isključivo na dobrobit američkih građana. Iako su važni argumenti, nisu dovoljni za intervenciju bez pristanka. Što se tiče zaštite stanovništva Venezuele, teorija o intervenciji radi sprječavanja masovnih zločina bi bila primjenjiva, ali pitanje je odgovara li situacija kriterijima. Nevaljani postupak formiranja državnih organa nije opravdani razlog jer bi to značilo pravo intervencije u svaku nedemokratsku državu. Argumenti o vojnoj i gospodarskoj sigurnosti unutar interesnih sfera danas zvuče čudno. Ako bi jednog dana postali opravdani razlog, to bi zahtijevalo dobrovoljnu pripadnost država tim sferama, sprječavanje hegemonije pojedinih država te suradnje sfera na korist međunarodnog poretka. U konačnici, ni jedan od ponuđenih argumenata ne spada u opravdanje prema sadašnjem međunarodnom pravu niti upozorava na stvarnu ugrozu svjetskog mira. To se u budućnosti može promijeniti.

Ostaje argument »lova na pirate«?

- To nije novi argument. U američkom opravdanju intervencije naglasak se stavlja na usporedbu vođe Venezuele s osobom koja zapravo nije službena osoba i koja se privatno bavi nezakonitim poslovima za svoju korist i na štetu stanovništva. Čini se da je ipak potrebno nešto više da bi se radilo o piratu u »piratskoj državi« u koju bi onda mogla intervenirati bilo koja država. Zato se pojavljuju i izjave o »bolesnim državama«, implicirajući da takve zemlje nisu države u pravom smislu riječi.

Međunarodno pravo

Hoće li sud SAD-a razmatrati ta pitanja?

- Sud bi trebao odlučiti jesu li državni organi SAD-a zakonito uhitili osobu koja se predstavlja kao službena osoba druge države. Budući da je riječ o odnosima među državama, sud bi trebao primijeniti međunarodno pravo, posebno međunarodne ugovore ili međunarodne odredbe prepisane u američke zakone. Ostaje pitanje kako će tumačiti ove odredbe. Dodatno, američki sudovi nemaju opću obvezu primjenjivati međunarodne običaje. Važno je naglasiti da bi Međunarodni sud mogao drukčije rasuđivati od američkog, ali to ne bi poništilo odluku nacionalnog suda.

Na koji zapravo način države shvaćaju međunarodno pravo?

- Međunarodno pravo može se shvatiti kao dio nacionalnog prava, kao dio jedinstvenog pravnog sustava kojem pripada i nacionalno pravo, ili kao sustav neovisnih normi izvan nacionalnog prava. Kada država tvrdi da »ne treba međunarodno pravo«, ona je sklona prvom shvaćanju. To ne znači da ignorira pravila u vlastitom poretku koja uređuju odnose s drugim državama - već sama odlučuje koja će je pravila obvezivati. Takva država i dalje može dobrovoljno ulaziti u međunarodne ugovore i napustiti ih prema vlastitoj volji, iako to drugi mogu smatrati kršenjem međunarodnih obveza. S druge strane, međunarodni običaji postoje neovisno o volji države, ali ih država sklona prvom shvaćanju može ignorirati jer nisu nastali njezinom voljom. Ipak, ako želi komunicirati s drugim državama, ni takva država ne može izbjeći moguće nepovoljne posljedice zbog navedenog shvaćanja međunarodnog

„Zahvaljujući pravu veta pet stalnih članica - SAD-a, Kine, Rusije, Francuske i Velike Britanije - te države praktično imaju »imunitet« od UN-ovih sankcija. U praksi to znači da velike sile mogu intervenirati bez posljedica. Na njima je hoće li ipak nuditi opravdanja i tako očuvati međunarodno pravo

PIXABAY

prava. Osim toga, poredak utemeljen na načelima razlikuje se od poretka utemeljenog isključivo na pravilima

Je li međunarodno pravo zapravo »pravo jačega«?

- Međunarodno pravo proizlazi iz odnosa moći među državama, baš kao što nacionalno pravo odražava odnose unutar društva. I dok nacionalni sustavi nastoje štititi i ranjive pojedince, u međunarodnoj sferi nekoliko velikih sila - poput SAD-a, Rusije i Kine - može učiniti sebe gotovo neranjivima i neovisnima o drugim državama. Razvoj prava u korist slabijih država ovisi stoga o volji tih velikih sila, snazi drugih država da smanje svoju ovisnost i ranjivosti velikih država.

Legitimnost i legalnost

Što znači pojam »legitimitet međunarodnog poretka« i koliko je on danas ugrožen, s obzirom na porast unilateralnih politika te sukobe poput onih u Ukrajini i Gazi?

- Pitanje legitimnosti i legalnosti intervencija u međunarodnim odnosima uvijek je bilo kontroverzno. Primjerice, NATO je 1999. intervenirao u SR Jugoslaviji kako bi, prema nekim izvorima, spriječio masovne zločine na Kosovu. Iako Vijeće sigurnosti nije odobrilo akciju, mnogi su tvrdili da je bila legitimna jer je služila cilju međunarodne zajednice - zaštiti civila. Legalnost takvih postupaka i dalje izaziva debate, no jedno je jasno: intervencija bez opravdanja u međunarodnom pravu nije ni legitimna ni legalna.

U kontekstu Rusije i Ukrajine Moskva opravdava svoje djelovanje zaštitom pripadnika ruske zajednice, provođenjem denacifikacije druge države i zaštitom nacionalne sigurnosti. Međunarodno pravo, međutim, nudi druge mehanizme zaštite stanovništva i sigurnosti, što čini ove argumente problematičnima. Zanimljivo će biti pratiti hoće li Kina slijediti sličnu logiku »interesnih sfera« ili se pozvati na postojeće međunarodno pravo. Sukobi na Bliskom istoku i Ukrajini pokazuju koliko je međunarodno pravo podcijenjeno. Državnost podrazumijeva međunarodne obveze, primjerice u sprječavanju terorizma, ako država želi ulaziti u pravne odnose s drugim državama nakon međusobnog priznanja. Ako ne može ispuniti svoje obveze, međunarodna zajednica je dužna pružiti pomoć. Umjesto toga, u političkom diskursu prevladavaju argumenti o nacionalnim interesima, a ne o odgovornosti država i međunarodne zajednice. Pojednostavljeni prijedlozi poput preseljenja stanovništva ili »kupovine« državljanstava dodatno potkopavaju legitimitet UN-a. Razlog slabljenja UN-a nije u nemogućnosti pravnog rješavanja međunarodnih problema. Razlog je u tome što države ne ulažu u razvoj UN-a, već ga ruše. Između ostalog ignorirajući stavove glavnog tajnika UN-a, proglašavajući UN-ove službenike nepoželjnima te sankcionirajući suce ICC-a. Takav razvoj pogoduje primjeni teorije »interesnih sfera«.

PRIVATNA ARHIVA

Pitanja suverenosti

U kojoj je mjeri američka intervencija narušila ravnotežu i stabilnost međunarodne sigurnosne arhitekture, osobito imajući u vidu ranije slične intervencije SAD-a, poput one u Panami 1989. godine?

- Američka intervencija ponovo je otvorila pitanje granica državne suverenosti u međunarodnom poretku. Neovisnost znači da država nema pravni temelj u poretku nijedne druge države, već u vlastitom ustavu. U određenim okolnostima taj temelj može biti i u međunarodnom poretku, primjerice kroz norme koje bi uvjetovale punopravni status države poštovanjem temeljnih standarda, poput zaštite stanovništva od masovnih zločina. Suverenost podrazumijeva diskreciju državnih organa da uređuje unutarnje odnose i odnose s drugim državama, ali isključivo unutar granica međunarodnog prava. Država se, primjerice, ne može pozivati na suverenitet kako bi opravdala masovne zločine nad vlastitim stanovništvom. Teorija sfera interesa pretpostavlja da države izvan određene sfere ne bi trebale intervenirati u unutarnje poslove država unutar nje. Jednako važno, ona uključuje i pravo država da interveniraju u druge države unutar iste sfere. No ta teorija još uvijek nije pravna doktrina, zbog čega se opravdanost intervencija može procjenjivati prema važećem međunarodnom pravu.

Zanimljivo, intervencija u Venezueli bila je vrlo ograničena. Nije došlo do promjene režima ni do okupacije teritorija, već do fizičkog onesposobljavanja pojedinca na državnoj funkciji radi kaznenog progona pred sudom druge države. U određenim elementima se može povući paralela s američkom intervencijom u Panami, ali postoje i važne razlike. U Panami su kao razlozi navođeni borba protiv trgovine drogom, zaštita ljudskih prava i sigurnost američkih građana u kontekstu tadašnjeg oružanog sukoba. Važno je sljedeće. Generalna skupština UN-a proglasila je intervenciju u Panami suprotnom međunarodnom pravu, a Vijeće sigurnosti to nije učinilo zbog sustava veta. U praksi ostaju političke i diplomatske reakcije država koje takve intervencije smatraju neopravdanima, ali bez prisilnih sankcija kroz sustav UN-a.

Testiranja teorije

Koje bi države mogle biti sljedeće mete velikih sila? Carl Bildt upozorava da bismo u idućih šest mjeseci mogli svjedočiti »sirovoj sili protiv Danske«. Što takvi scenariji govore o smjeru u kojem se kreće međunarodni poredak?

- Danas se na međunarodnoj sceni testira teorija »interesnih sfera«, u kojoj svaka država može postati objekt odluka moćnijih aktera. Iako se zasad radi više o političkom diskursu, situacija zaslužuje oprez. U poretku temeljenom na interesnim sferama međunarodno pravo bi moglo regulirati odnose između sfera i ograničavati interakcije država. Moguće su negativne varijante ovog scenarija: sfere koje iskorištavaju resurse država u korist pojedinih država te grupacija unutar njih koje nastoje razmontirati nacionalne sustave zaštite slabijih članova stanovništva. Ipak, postoji prostor i za optimističnu varijantu: ako bar neke sfere budu utemeljene na nadnacionalnom pravu koje na jednak način štiti dostojanstvo svakog pojedinca, države bi mogle biti privučene takvim sferama. Naravno, uvijek je moguć i scenarij da se međunarodni poredak očuva kao poredak nacionalnih država uz možebitni razvoj međunarodnog prava na korist stanovništva. Trenutno se čini izglednim da ćemo ipak proći kroz proces kreiranja interesnih sfera.

Slabljenje Europe

U kontekstu aktualnih globalnih previranja, kakva je danas stvarna pozicija Europe i EU-a, osobito pod teretom rata u Ukrajini i u sjeni američke dominacije?

- Današnji međunarodni pravni poredak obilježavaju četiri glavna centra moći: Sjedinjene Američke Države, Rusija, Kina i Europa. Taj se odnos snaga odražava i u Vijeću sigurnosti UN-a, gdje Europu predstavljaju Velika Britanija i Francuska - doduše uz stalno otvoreno pitanje zastupaju li pritom europske ili prvenstveno vlastite nacionalne interese. Iako se pojavljuju i novi centri moći, oni i dalje ovise o odlukama Vijeća sigurnosti. U političkom diskursu sve se češće govori o slabljenju Europe. Problem nije u tome što se sastoji od više nacionalnih država, već u nedostatku povjerenja i iskrenog zajedničkog djelovanja u interesu Europe. Pojedine države i dalje stavljaju vlastite interese ispred europskih, što hrani teze o mogućem raspadu EU-a i povlačenju pojedinih država u interesne sfere drugih globalnih aktera. Razni »brexiti« i rast nezadovoljstva građana dodatno potkopavaju povjerenje u europski projekt. Prirodno je da europske države dijele zajedničku sudbinu Europe, a ne da budu objekt tuđih geopolitičkih dogovora. Idealno rješenje leži u snažnoj nadnacionalnoj Europi ondje gdje je to nužno, uz jake nacionalne države i iskrenu suradnju u interesu svih europskih građana. Ključno pitanje ostaje rat u Ukrajini. Njegov završetak, kroz međunarodne aranžmane i jačanje međunarodnog prava, preduvjet je stabilnosti kontinenta. Paradoksalno, od tog sukoba najviše gube upravo Europa i Rusija, a SAD i Kina u znatno su povoljnijoj poziciji. Suradnja Europe i Rusije, primjerice u energetici, mogla bi ojačati obje strane, jednako kao što bi snažnije partnerstvo Europe i SAD-a povećalo sigurnost na sjeveru kontinenta. U suprotnom, Europa riskira da postane prostor nadmetanja velikih sila, pa čak i poprište novih sukoba - unutar sebe ili s Rusijom. U takvom scenariju politika »moja država na prvom mjestu« lako bi oživila stare podjele u Europi, a manje države ponovo bi izvukle deblji kraj.

NOVI SVIJET KROZ PRIZMU

GLOBALNI POREDAK USPON AZIJSKIH

TRUMPOVA GEOPOLIT

PEKING KAO IZAZOV, BR

Američki fokus na suzbijanje kineske gospodarske, tehnološke i geopolitičke moći, uz istodobno slabljenje političkog utjecaja Europske unije i poticanje njezine veće sigurnosne i strateške ovisnosti, otkriva duboko preslagivanje globalnih odnosa i kraj dosadašnjih transatlantskih pretpostavki

DOC. ART. MARTINA GRANIĆ

ODNOSI S KINOM
Odnos SAD-a i Kine opisan je kao središnja os globalne geopolitike 21. stoljeća, u kojoj Amerika želi izbjeći rat, ali i zaustaviti kinesku gospodarsku i tehnološku ekspanziju

NATO
Najava smanjenja američkog angažmana u NATO-u i ideja izlaska SAD-a iz Saveza predstavljaju tektonski poremećaj za europsku sigurnost

EUROPSKA UNIJA
Američka strategija Europu promatra kao politički i civilizacijski problem te joj priznaje samostalnost samo onoliko koliko služi američkim interesima

Analizom Američke nacionalne sigurnosne strategije (National Security Strategy of the United States of America) objavljene u studenom 2025. godine, uviđamo da su svi geopolitički potezi nove američke administracije američkog predsjednika Donalda Trumpa, upravo vođeni njezinim smjernicama. Ovim dokumentom se svijet dijeli na pet regija - Zapadna hemisfera, Azija, Europa, Bliski Istok i Afrika - te se navodi što Amerika želi predstavljati svijetu te kojim diplomatsko-savezničkim, ekonomskim i vojnim sredstvima želi raspolagati kako bi to postigla. U prošlom osvrtu je dana detaljna analiza Zapadne hemisfere kao prve regije od interesa, dok je u ovom osvrtu fokus stavljen na Aziju i Europu.

Strateški fokus

Naslovljena kao »Azija: pobjeda gospodarske budućnosti, sprječavanje vojnog sukoba«, druga važna regija od interesa Americi je Azija. Iz teksta strategije, jasno se čita da se SAD i Kina nadmeću kao dva velika trgovinska diva uz oprezno vojno odmjeravanje snaga i sprječavanje mogućeg sukoba u Indo-Pacifiku, kojeg Amerikanci smatraju ključnim gospodarskim i geopolitičkim bojištem sljedećeg stoljeća. S ciljem zaštitite američkih interesa, u strategiji se spominje sprječavanje krađe tehnologije i nepoštene trgovinske i proizvodne prakse uz istovremeno jačanje partnerstva s Indijom, Japanom i Australijom. Odnos SAD a i Kine se svakako doživljava i opisuje kao centralna os globalne geopolitike 21. stoljeća, ali se napominje da je predsjednik Donald Trump u drugom mandatu preokrenuo više od tri desetljeća američkih zabluda o Kini koja je u međuvremenu postala bogata i moćna, što je iskoristila u vlastitu korist.

U strategiji se kritizira otvaranje američkih tržišta Kini u smislu poticanja američkih tvrtki na ulaganja u kineske tvrtke i izmještanje američke proizvodnje u Kinu, a time se nije ostvarila pravedna međunarodna razmjena.

»Američke elite su kroz četiri uzastopne administracije obiju političkih stranaka bile u stanju facilitatora kineske strategije ili u stanju poricanja.« Kao što vidimo, Trump je trenutačnu cjelokupnu rivalsku politiku zaokrenuo od Rusije prema Kini, s kojom ne misli ulaziti u vojne sukobe, već zaštititi svoje gospodarstvo i svoje građane od štete. To znači okončanje »kineskih predatorskih industrijskih strategija, nepravednih trgovinskih praksi, uništavanja radnih mjesta i deindustrijalizacije, krađe intelektualnog vlasništva i industrijske špijunaže, prijetnji ključnim resursima i lancima opskrbe, izvoza droga i fentanila te propagande i drugih oblika kulturne subverzije«.

Hrvatski Poslovni dnevnik izvještava kako američka vlada procjenjuje da je Komunistička partija Kine (KPK) svake godine pokradala američku tehnologiju u vrijednosti do 600 milijardi dolara, što od američkih tvrtki, a što do istraživanja na sveučilištima. Radi se o golemom iznosu koji je jednak 70 posto iznosa američkog proračuna za obranu. Uz jaku retoriku rivalstva, ovom strategijom se ipak promiče pragmatika, ali ne i vojno sučeljavanje, s napomenom »da postoji prostor za selektivnu suradnju u određenim područjima«.

Moć, ne ideologija

Nedavni sastanak kineskog predsjednik Xija Jinpinga i Trumpa, odvio se u Južnoj Koreji prvi put nakon 2019. godine i trajao je dva sata. Rezultati sastanka su bili smanjivanje carina prema Kini, s onog početnog 100 postotnog iznosa, dok se Kina obavezala na privremeno ukidanje ograničenja izvoza rijetkih metala potrebnih za proizvodnju novih tehnologija. Zanimljivo je da mnogi mediji, političari i analitičari ovo smatraju sukobom interesa koji se ne svodi samo na trgovinu, već i na tehnologiju, vojnu moć i globalni utjecaj. Ovo rivalstvo se tumači kao »sukob moći, a ne ideologija«, čak i ako »postoje elementi suprotnih sustava vrijednosti i modela razvoja«. Iako je Amerika trenutačno s Kinom u pregovornom rivalstvu, plan Trumpove administracije da okupira Venezuelu, oslabila je položaj Kine i nanijela veliku štetu njenom energetskom potencijalu. Predsjednik Kine Xi Jinping je, ne spominjući izravno SAD, oštro je kritizirao američko djelovanje u Venezueli, posebno nakon američkog uhićenja predsjednika Nicolasa Madura. Novi izravni sukob Kine i Sjedinjenih Država krenuo je prikriveno, ali je završio jako otvoreno, sirovo i u Trumpovom stilu, bez skrivenih namjera. Otmicom Madura i najavom Trumpa da će preuzeti naftna nalazišta Venezuele, Xi je opisao kao »kršenje međunarodnog prava i suvereniteta jedne države« te vidi američko ponašanje kao »presedan koji bi se mogao ponoviti i drugdje«.

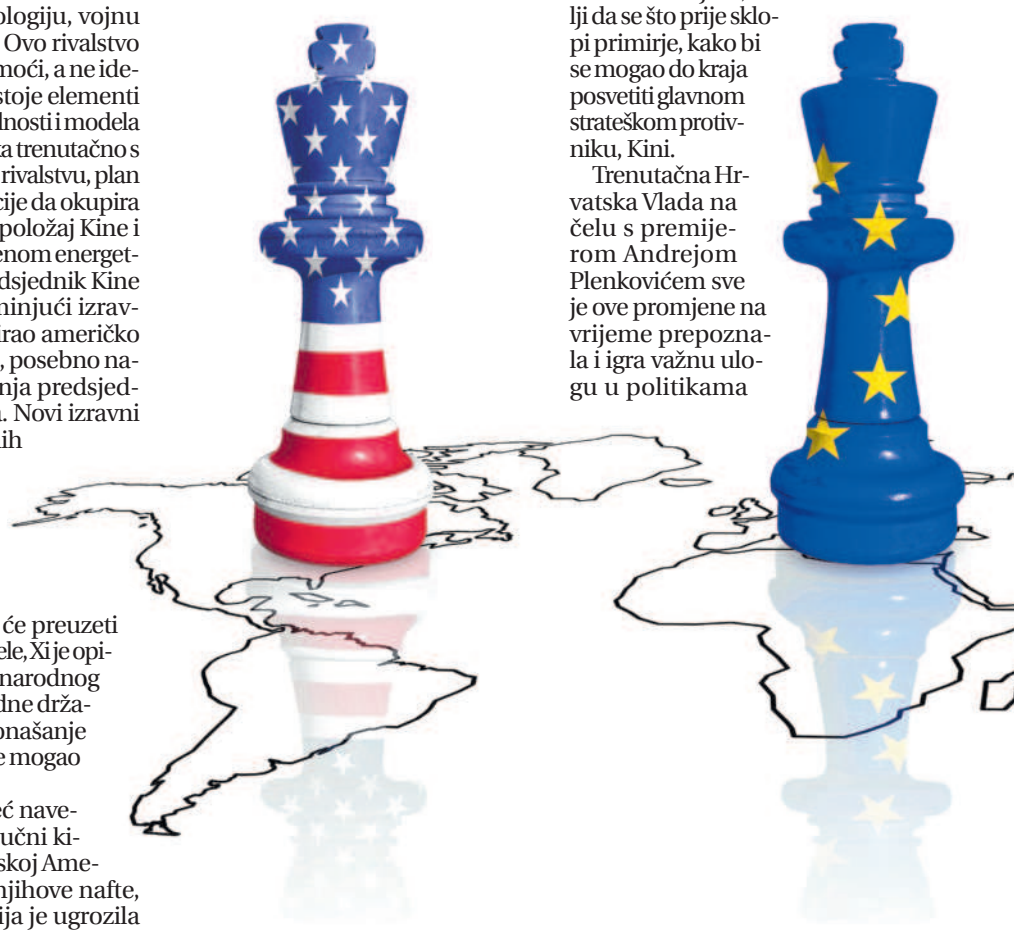
Naime, kao što je već navedeno, Venezuela je ključni kineski saveznik u Latinskoj Americi te najveći kupac njihove nafte, a američka intervencija je ugrozila kineske ekonomske interese, ali i ponizila Rusiju i Iran kao glavne državne prijatelje Kine. Reuters prenosi da se Kina protivi »nasilju, hegemoniji i maltretiranju slabijih država«, te da »Latinska Amerika ne smije postati poprište geopolitičkih obračuna velikih sila«. Na medijsko-popularnoj razini, raznorodne medijske publike same skupljaju kupove informacija od onoga što im društvene mreže pružaju. Od svih informacija, vijesti, podcasta, aktivističkog novinarstva, humorističnih videa i ostalih formi, publike slažu vlastitu i individualizi-

Zavađene skupine

Svakako, itekako postoje dvije krovne zavađene skupine koje se u internetskom prostoru bore za svoja uvjerenja. Radi se o radikalnoj MAGA konzervativnoj opciji desnih populističkih struja koja podržava pro-ruske interese te s druge strane o radikalno lijevoj antifa struji čija je protestna kultura u zadnjih godinu dana obojena bojama radikalnog islama kao simbola otpora, a financirana je između ostalog i kineskim novcem. Sadašnja agresija Rusije na Ukrajinu odgovara Kini jer je Rusija postala sve zavisnija o Kini, odnosno Kina joj je postala glavni trgovački i vojni partner. Prisjetimo se, Putin je 2022. godine napao Ukrajinu radi zaštite prava ruskih manjina u Ukrajini čime je započeo krvavi rat. Iako je prema Minsk II. sporazumu mogao dobiti najbolju zaštitu jedne manjine u Europi, ipak je anektirao četiri ukrajinske pokrajine (Lugansk, Donjeck, Herson i Zaporižje), s tim da ih nije do kraja osvojio.

S druge strane, baltičke i skandinavske zemlje - Estonija, Latvija, Litva, Švedska, Norveška i Finska - intenzivno jačaju svoje vojne kapacitete, moderniziraju obrambene snage i provode redovite vojne vježbe u suradnji s NATO-om kako bi se pripremile za mogući sukob s Rusijom. Predsjednik Trump u namjeri da zaustavi rat započinje mirovne pregovore između Rusije i Ukrajine, ali je spreman je na značajnije ustupke Rusiji. Europska unija snažno podržava Ukrajinu, iako to mišljenje ne dijele pro-ruski i populistički političari Viktor Orbán (Mađarska), Robert Fico (Slovačka) i Andrej Babiš (Češka). Ruski predsjednik Vladimir Putin zapravo traži kapitulaciju Ukrajine i bit će vrlo zanimljivo vidjeti hoće li predsjednik Trump uspjeti pridonijeti usklađivanju mirovnog sporazuma između Ukrajine i Rusije i kako će se ponašati ako Putin odbaci prijedloge tog sporazuma. Važno je znati da Trumpa primarno zanimaju gospodarski i geostrateški odnosi s Rusijom, u želji da se što prije sklopi primirje, kako bi se mogao do kraja posvetiti glavnom strateškom protivniku, Kini.

Trenutačna Hrvatska Vlada na čelu s premijerom Andrejom Plenkovićem sve je ove promjene na vrijeme prepoznala i igra važnu ulogu u politikama

SUPERSILA I EUROPA NA PREKRETNICI

TIČKA KARTA SVIJETA

RUXELLES KAO PROBLEM

REUTERS

Trump i Xi Jinping sastali su se u Južnoj Koreji prvi put nakon 2019., dogovorivši smanjenje carina i privremeno ukidanje kineskih ograničenja izvoza rijetkih metala

Europske unije u jačanju njezinih sigurnosnih obrambenih mogućnosti, ali i donošenju jasnih političkih stavova oko Ukrajine.

Podcjenjivanje EU-a

Nažalost, američka strategija za Europu, kao treću regiju, naslovljena »Promicanje europske veličine«, dubinski podcjenjuje Europsku uniju kao političku, ekonomsku i društveno uređenu tvorevinu. Ironično, nova američka politika prema Europi bit će usmjerena na jačanje njenog suvereniteta i strateške stabilnosti, uključujući stabilizaciju odnosa s Rusijom i završetak rata u Ukrajini. Nadalje, Amerika Europi želi povratiti »civilizacijsko samopouzdanje« u strahu od »civilizacijskog brisanja«. Vidljivo je da su kreatori strategije bili pod velikim utjecajem populističkih desnih opcija i pro-ruskih dezinformacijskih strategija pa mnogima nije jasno kako su ovi paušalni tonovi ušli u tijelo ovog ozbiljnog teksta. Navedene sintagme se odnose na sve veći priljev migracija i radikalnih lijevih protestnih struja. U tom smislu, kao način otpora, Amerikanci ohrabruju porast populističkih desničarskih MAGA politika u Europi i pomirenje odnosa s Rusijom. Izlaženje Rusiji u susret u jeku najgoreg rata na europskom tlu od drugog svjetskog rata, rata u kojem je ta ista zemlja agresor na Ukrajinu, jest u najmanju ruku cinično, nerazumno i necivilizacijski.

iSTOCK

Možemo samo zaključiti da je Europa ušla u novo doba zategnutih odnosa sa Sjedinjenim Državama. Europska unija će se trebati konsolidirati iznutra i kohezijski djelovati na van, posebno prema MAGA utjecaju koji se preljeva na ne-europske politike koje otvoreno kritiziraju briselske politike. Američkom strategijom se napominje da bi Europa trebala biti samostalna samo onoliko koliko služi američkim interesima. Ovakav stav Amerike prema Europi je nedopustiv i mnogi su europski čelnici o novoj strategiji izrazili negativno mišljenje. Bivši francuski veleposlanik u SAD-u, Gérard Araud opisao je ovaj dio dokumenta o Europi kao »pamflet krajnje desnice«, a Tonino Picula, SDP-ov europarlamentarac i bivši šef hrvatske diplomacije, komentirao je da »Trump želi izvoziti demokraciju 'a la MAGA' u Europsku uniju«. Bivša hrvatska ministrica vanjskih i europskih poslova Vesna Pusić kaže kako se Europa, nakon objave ovakve strategije mora suočiti s činjenicom da »Amerika, ovakva kakva je danas, više nije naš saveznik«. Bivši švedski premijer Carl Bildt je također izjavio da je »bizarno da jedino mjesto gdje nova američka strategija vidi prijetnju demokraciji jest Europa«. Ovim strateškim dokumentom se zapravo cinično prozivaju europske politike, u smislu da potkopavaju političku slobodu, vrše cenzuru slobode govora i zatiru političke opozicije kroz pozivanje Europe na otvaranje tržišta za američku robu i usluge. Naime, Europska unija, za razliku od Amerike, ima puno veće medijske i digitalne kontrole, upravo radi zaštite građana, što ne odgovara tehno milijarderima poput Elona Muska, Marka Zuckerberga i Jeffa Bezosa, poslovnih ljudi koje je Trump ohrabrio svojim dolaskom na vlast da budu još više neobazrivi prema strogim europskim regulacijama.

Migracije i politički raskol

Amerika te kontrole zapravo želi ukinuti i poslovati u Europi po svojim uvjetima. U analiziranoj strategiji su negativno interpretirane europske migracijske politike jer preobražavaju kontinent, stvaraju društvene sukobe, dovode do pada nataliteta te gubitka nacionalnih europskih identiteta. Amerikanci kažu da je neuspjela migracijska politika rezultat nesposobnih liberalnih elita. Vidimo se je trenutačni američki diskurs prema migrantima prikazuje kroz prizmu sigurnosnih prijetnji, dok Europa i dalje ne odustaje od koncepta multikulturalnosti. Povijesno, Sredozemlje je bilo poslovno-trgovinsko-ekonomski prostor gdje migracije nisu prijetnja, već temelj civilizacijske dinamike naglašenog pluralizma, institucionalnih prilagodbi i trans-kulturalne raznolikosti. U europskoj političkoj tradiciji, poimanje suvereniteta je fleksibilno i podložno kooperaciji, gdje države ne gube identitet ako ulaze u saveze ili nadnacionalne strukture.

Još jedna nevjerojatna smjernica američke strategije je opisani europski »nedostatak samopouzdanja« koji je najočitiji u odnosu prema Rusiji i »nerealnim očekivanjima« europskih dužnosnika u vezi Ukrajine. Svi znamo da su odnosi s Rusijom danas duboko narušeni i mnogi Europljani Rusiju doživljavaju kao egzistencijalnu prijetnju Ukrajini i drugim zemljama, poput baltičkih, zemljama koje graniče s Rusijom i onih na bivšem Balkanu. Paradoksalno je da Trump želi zadržati zapadne vrijednosti, a to vidi u pro-ruskom podupiranju populističkih opcija i stranaka poput AfD-a -a koje graniče s fašističkom retorikom. Putina ne gleda kao neprijatelja Europe, već imperijalnog vođu koji će porobljavanjem europskog tržišta tu istu Europu spasiti od islama i lijevih woke ideologija. Jedina racionalna smjernica nove strategije jest da je američki cilj osposobiti europske zemlje da preuzimaju odgovornost i ulaganja za vlastitu obranu te jačaju vlastita gospodarstva. Amerika i dalje želi zadržati veliki diplomatski angažman, konkretne trgovinske veze i prodaju oružja te kulturne razmjenu s Europom, ali želi umanjiti i transformirati svoj angažman u NATO savezu. To će dovesti do potpunog repozicioniranja snaga svijeta, a utjecat će na dominantne ciljeve europskih ekonomija koje će se sve više zaokrenuti prema ulaganjima u vojne tehnologije. Medij Politico navodi da se tu radi o »tektonskom poremećaju« koji bi mogao dramatično promijeniti NATO te da »europske države uopće nisu spremne za ovo«. Ideja mogućeg izlaska Amerike iz NATO saveza se nadvila nad europskim nebom, posebno iz razloga velikih nastojanja trenutačne američke administracija da anektira Grenland.

Na razdjelnici

Još u prošlom mandatu Trump je razmatrao kupnju Grenlanda od Danske, što se nije dogodilo. Naime, Grenland je danska kolonija od 18. stoljeća, a 1953. godine postaje sastavni dio Kraljevine Danske. Na posljetku, Grenlanđani 2009. godine dobivaju kontrolu nad većinom unutarnjih poslova i pravo na neovisnost u budućnosti. Za vrijeme Drugog svjetskog rata i okupacije Danske, SAD je branio Grenland i od tada ima veliku vojnu prisutnost u vidu vojnih baza za obranu i svemirski nadzor. Grenland je Americi važan ne samo radi velike teritorijalne površine i prirodnih resursa, već i položaja. Amerika Grenland doživljava kao dio Zapadne hemisfere, odnosno kao dio američkog, više nego europskog teritorija. S druge strane, želi da taj veliki teritorij na granici s Rusijom, glavnim kineskim partnerom, bude pod jakom američkom vojnom kontrolom. Glavni čelnici Danske, ali i Europske unije naglašavaju da neće dozvoliti ovakav način aneksije Grenlanda i jasno je da će se NATO savez raspasti ako Amerika u bilo kojem smislu napadne Grenland. Novo nastala pozicija mogućeg sukoba Amerike i Europe je neočekivana i stavlja dvije, do jučer partnerske tvorevine, u situaciju razdora.

Možemo zaključiti da smo ušli u novo doba međunarodnih odnosa i interpretacije međunarodnog prava, proizašle iz nove američke sigurnosne strategije. Europska unija, nastala kao mirovna trgovinska unija, koja je do jučer imala saveznika u Sjedinjenim Državama, možebitno prvi put od Drugog svjetskog rata neće s Amerikom biti u partnerskim odnosima.

PET REGIJA

Prema Strategiji, svijet se dijeli na pet regija (Zapadna hemisfera, Azija, Europa, Bliski istok i Afrika), a za svaku regiju su dane koncizne idejne upute prema kojima će Sjedinjene Države donositi svoje odluke kako bi ostvarile »America First« (hr. »Amerika prva«) pristup s fokusom na zaštitu američkog suvereniteta, kulture, ekonomske i vojne neovisnosti, tržišne ravnoteže i »mira kroz snagu«

600

milijardi dolara godišnje procijenjena je vrijednost američke tehnologije koju, prema američkoj vladi, godišnje prisvaja Komunistička partija Kine

REUTERS

Američki konzulat u Nuuku na Grenlandu

IVAN ZIDAREVIĆ AKTIVIST O STANJU LJUDSKIH PRAVA

KADA BUDEMO RAZUMJELI PREPOZNATI POJAM SLOBODE DRUGOGA, ZNAT ĆEMO ODREDITI I NUŽNE GRANICE KOD SEBE

Sloboda govora nije nekakva rijeka bez obala, jer se jasno znaju granice koje se svakodnevno u javnom prostoru prelaze. Svatko je obdaren univerzalnim pravima, ali jednako tako, ako ne i više, svojim obavezama prema društvu u kojem mora ostvariti suživot s drugima i prividno drugačijima

DORIS ŽIKOVIĆ

Kada si pripadnik manjine, onda se moraš boriti da budeš integriran i to je jedini način da većina nema problem da si manjina. To je stalna borba, kaže Ivan Zidarević, aktivist za ljudska prava, Beograđanin koji je prvi u Hrvatskoj još 2014. sklopio životno partnerstvo i tako dobio hrvatsko državljanstvo.

On je predsjednik i osnivač udruge Europska civilna inicijativa Zagreb koja se najviše bavi govorom mržnje u javnom prostoru te prepoznavanjem i unapređenjem ljudskih prava ranjivih društvenih kategorija i isticanjem pitanja neravnopravnosti. Drugim riječima posvetio se borbi za ljudska prava, odnosno prava nacionalnih manjina, žena, pripadnika LGBT zajednice, izbjeglica za što je prijeko potrebna nevjerojatna volja, hrabrost i životna energija koju Zidarević svakodnevno koristi kako bi i sebi, ali i ljudima koje nikada nije ni vidio, život učinio boljim, pravednijim i kvalitetnijim. U Zagrebu je, kako kaže, u potpunosti iskoristio sav svoj potencijal i postao mnogo hrabriji nego što je to mogao u Srbiji.

Iracionalne emocije

Koliko zapravo u Hrvatskoj ima govora mržnje i je li se on intenzivirao u posljednjih šest mjeseci, Zidarević smatra da stvari nisu tako loše kao što nam se u naletima i medijski čini:

- Uslijed neznanja, sa svih strana, takve neočekivane pojave dobivaju potenciju jer se radi o iracionalnim emocijama i zato nam se ponekad čini da je sve mnogo gore nego što zapravo jest. No stvari će, na ovaj ili onaj način, pri nekom zamišljenom kraju biti u redu, ali nažalost nas više neće biti jer ćemo propustiti priliku da živimo kao ljudi.

No, dok god se govor mržnje percipira kao »drugo mišljenje«, ljudska prava nisu zaštićena. A može li se po tom pitanju nešto učinit, i Zidarević ponavlja da sloboda govora nije nekakva rijeka bez obala, jer se jasno znaju granice koje se svakodnevno u javnom prostoru prelaze. Svatko je obdaren univerzalnim pravima, ali jednako tako, ako ne i više, svojim obavezama prema društvu u kojem mora ostvariti suživot s drugima i prividno drugačijima. Nadalje misli da država ima obavezu intervenirati, kada uoči da društvo proizvodi sukobe koji nas dijele, te nametnuti one mjere koje vode k blagostanju što većeg broja građana.

Po njegovom viđenju karakteristično je za naše nacionalizme, za balkanske nacionalizme, srpski, hrvatski ona ista »raspolućena balega« o kojoj je govorio zajednički književnik Miroslav Krleža, jer umjetnost kao i znanost pripadaju svima.

> **Uslijed neznanja, sa svih strana, takve neočekivane pojave dobivaju potenciju jer se radi o iracionalnim emocijama i zato nam se ponekad čini da je sve mnogo gore nego što zapravo jest. No stvari će, na ovaj ili onaj način, pri nekom zamišljenom kraju biti u redu, ali nažalost nas više neće biti**

- Naša društva odlikuje nedokazanost, cinizam, ali i vječito odricanje od vlastite odgovornosti. Naravno, iznova se i transgeneracijski bavimo dokazivanjem neke svoje istine koja je jednaka (ne)istini onih drugih, s neke druge strane, kojima negiramo pravo na uvjerenja koja nam nisu bliska, navodi Zidarević.

Kao pripadniku dviju zajednica – srpske i LBGTQ, na pitanje je li njihov položaj u posljednje vrijeme u Hrvatskoj pogoršao, odgovara:

- Normativno gledano stvari su tu vrlo jasno uređene i nema suštinske, barem na papiru, razlike između korpusa prava većine i manjine. Upravo radi one pogrešne interpretacije što je sloboda govora, već neko vrijeme se Srbi i gej ljudi koriste kao municija narušavanja demokratskih procesa i to je nešto što je karakteristično, proizvodnja straha od manjina, za razorni populizam. I tu najveću ulogu imaju naši političari koji nas danonoćno uvjeravaju kako je onaj drugi, s drugog kraja sabornice, gori od njih, a da nam ne ponude tako očekivanu alternativu. Vrlo poražavajuće.

Razorni populizam

Također smatra da se dosta toga promijenilo i da nije sve izgubljeno, ali da u skoroj budućnosti neće biti ravnopravnosti između Srba i Hrvata.

- Ja jesam vječiti optimist, ali za mog životnog vijeka, nadam se da ću dugo živjeti, nećemo dosegnuti očekivanu ravnopravnost između Hrvata i Srba u zajedničkoj domovini. No to nije nešto što bi trebalo da nas demotivira, već suprotno to je prilika da se svi zajedno trudimo da radimo na isticanju svih onih silnica koje nas spajaju, a ne umjetno razdvajaju, dodaje.

Zidarević je vrlo decidiran što se tiče odnosa Katoličke i Srpske pravoslavne crkve prema LGBTIQ zajednici naglašavajući da se obje odnose »većinom neljudski, sramotno i licemjerno.«

- Kako sam već više puta isticao, nitko nije birao svoje identitete i nije u najmanju ruku korektno da čitava jedna grupa ljudi bude izopćena iz društva radi nečega što nisu birali. Mene su učili da je kršćanstvo prihvaćanje i stalno pokazivanje ljubavi prema drugima, a obje crkve kao da se u svojim aktivnostima nerijetko natječu koja će više dehumanizirati gej osobe. Ako Boga i ima, siguran sam da on jednako voli mog partnera i mene kao i sve ostale ljude, kaže Zidarević.

- Vjerujem da obje crkve pluralizam društva, koje ima i svoje ekstravagantnosti, smatraju kao prijetnju po svoj moralni autoritet koji nameću i žele da održe. U učenju kršćanstva je neosporni kanon, a u današnje doba sve se više toga relativizira, što je objektivno i loše, te se crkve u strahu od gubitka važnog društvenog i političkog aktera homogeniziraju oko onih stvari koje, nažalost, isključuju one koji nisu tipični predstavnici tradicionalnog poimanja kako to trebaju da izgledaju, kako da se ponašaju ili misle, »pravi« Hrvati ili Srbi.« Jedino je riječki nadbiskup Mate Uzinić zauzeo stav da ne podržava skupinu muškaraca koji svake prve subote u mjesecu zauzimaju hrvatske trgove i javni prostor.

Na pitanje zašto su ostali visoki crkveni dužnosnici u tom pogledu suzdržani, Zidarević odgovara da »u situacijama koje dijele društvo kroz pozivanje na religijske slobode, a njihov performans ograđenog klečanja na zajedničkim javnim površinama, Crkva ima veliku ulogu u preuzimanju odgovornosti za one

Ivan Zidarević

SANDRO LENDLER

Naša društva odlikuje nedokazanost, cinizam, ali i vječito odricanje od vlastite odgovornosti. Naravno, iznova se i transgeneracijski bavimo dokazivanjem neke svoje istine koja je jednaka (ne) istini onih drugih, s neke druge strane, kojima negiramo pravo na uvjerenja koja nam nisu bliska

koji nešto rade pozivajući se na nju.«

- No vjerujem da nekom dijelu Katoličke crkve ovakve i političke poruke muškaraca koji žele da budu »moralni autoriteti« znače radi diseminacije svojih konzervativnih vrijednosti, iako osobno jednako mislim da im sve to dugoročno klečanje nanosi nepovratnu štetu, društvenu, ali i zdravstvenu.«

Teret prošlosti

Zidarević je nedavno izjavio da je u Hrvatskoj veći problem biti Srbin nego gej, a i nadalje misli da se te okolnosti u međuvremenu nisu i nikada neće promijeniti.

- Više je razloga za to, a najvidljivije je da su Srbi i dalje neosnovano natovareni teretom nedavne prošlosti oko Domovinskog rata, iako Ženevska konvencija kaže da ne postoji nešto što bi se imenovalo kao kolektivna krivica, a drugo je jer ima gej ljudi i među Hrvatima pa se to lakše prihvaća kroz onaj pojam patrijarhalne, domoljubne, dividende, smatra.

No unatoč svemu Zidarević se u Hrvatskoj izvrsno integrirao iako i dalje koristi svoj materinji jezik za koji više ne znate je li srpski ili hrvatski. Zbog ekavice, kako kaže, nikada nije osjetio sistemsku diskriminaciju kao Srbin i gej građanin. On poštuje pravo da njegov partner i njihovi prijatelji kažu da govore hrvatskim jezikom, a on svojim materinjim srpskim. To potkrepljuje podatkom da upravo specijalizira europsko pravo na Pravnom fakultetu u Zagrebu i ponosno svima prenosi kako su ga svi predavači, ali i njegove kolege polaznici gledali ravnopravnim, uvažavajući njegova filozofska uvjerenja i pravo da se izražava, u usmenom i pisanom obliku, na svojem materinjem srpskom jeziku.

Zidarević u dogledno vrijeme ne namjerava putovati u Srbiju jer se tamo ne osjeća sigurnim, no prati zbivanja u Srbiji.

- Nažalost nemam informacije s kojim se sve izazovima susreće hrvatska manjina u Srbiji, nadam se da će uspješno prevladati sve društvene deprivacije, ali znam koliko je poražavajući tretman srpske vlasti prema gej građanima. Raspon je od potpunog negiranja do aktivnog sotoniziranja. Za srpske institucije ja sam formalno samac, nisam u obiteljskoj zajednici životnog partnerstva, i takav tretman imaju i svi tamošnji istospolni partneri što ne odgovara istini, ali je i prilično neljudski, odgovara na pitanje je li tamo veći problem biti Hrvat nego gej.

Između ostalog Zidarević je vrlo aktivan u borbi za izmjenu hrvatskih zakona i pravnih propisa. Redovno prati svako iniciranje izmjena ili donošenja novih propisa koji se odnose na ljudska prava gej osoba, nacionalnih manjina, ali i prava žena. U statistici postoje i dijelovi koji se odnose na osobe koje su žrtve višestrukih oblika diskriminacije, te se nerijetko događa da je jedna osoba sva tri u jednom. Najponosniji je na pisanje prijedloga za ocjenom ustavnosti Zakona o udomiteljstvu, s dragocjenim aktivistom Kristijanom Grđanom, te na njihove argumente koje je Ustavni sud prihvatio.

Također je i član Povjerenstva za rad po pritužbama u Ministarstvu unutarnjih poslova. Radi se o kolektivnom, trećestupanjskom, tijelu koje radi po pritužbama eventualnih kršenja ljudskih prava građana u odnosu na postupanje policijskih službenika. Predmeti dolaze nekim svojim ritmom i članovi se trude da ih sinergično i vrlo studiozno riješe tako da osiguraju povjerenje građana prema radu Povjerenstva.

Bolji ljudi

Početkom rujna 2014. sklopio je s partnerom prvo životno partnerstvo u Republici Hrvatskoj. A što se od tada promijenilo, Zidarević kaže:

Sloboda je jednako dana meni kao i onima koji su na drugoj svjetonazorskoj strani kojoj ja, najviše u percepciji drugih, kao nemam prava pripadati. Jer da budemo načisto, ljudsko je pravo promijeniti, korigirati, svoje mišljenje

- Osim što sam na osnovu toga 2020. godine ponosno dobio hrvatsko državljanstvo, u šali volim istaknuti da sam ja i kao visokoobrazovan čovjek poboljšao demografsku sliku nacije u nestajanju. Mene je naše, ali i povijesno prvo hrvatsko životno partnerstvo odredilo da se bavim aktivizmom i iznova prepoznavanjem i zagovaranjem ljudskih prava, te to nerijetko danonoćno činim, a da mi ne dosadi.

Za poznatog i priznatog aktivista za ljudska prava sloboda je univerzalna vrijednost koja jednako pripada svima bez obzira na bilo kakve pojedinačne deluzije ostrašćenog svijeta.

- Sloboda je jednako dana meni kao i onima koji su na drugoj svjetonazorskoj strani kojoj ja, najviše u percepciji drugih, kao nemam prava pripadati. Jer da budemo načisto, ljudsko je pravo promijeniti, korigirati, svoje mišljenje. Kada budemo razumjeli prepoznati pojam slobode drugoga, znat ćemo odrediti i nužne granice kod sebe samih.

I na kraju Ivan Zidarević zaključuje da će zahvalnost, empatija i međusobna komunikacija pomoći da bolje živimo.

- To nam je, uz nadu za bolje sutra, jedino što nam je i ostalo. Na tragu toga izuzetno bih pohvalio govor potpredsjednika Vlade, ministra Davora Božinovića, kada je na domjenku Srpskog narodnog vijeća povodom pravoslavnog Božića izrekao snažne riječi o nužnosti razumijevanja jedinstva u različitosti, ali i toga da je Republika Hrvatska naša zajednička kuća koju želimo zajedno graditi. U tom tonu imamo 365 dana da u ovoj godini zaista budemo bolji ljudi u odnosu na prethodnu godinu, jer za biti bolji čovjek, očekivano solidarniji i trpeljiviji, nikada nije kasno!

ŠPICA S MACANOM
DINA LIJIĆ I SRĐAN ŠIMAC O TABU TEMI - FINANCIJAMA U ODNOSU

RAZGOVARATI O NOVCU PRIJE NEGO ŠTO POSTANE RAZLOG RAZVODA

Dobar savjet je dogovor oko fiksnih troškova: stanarine, hrane, režija i pretplata, te model koji paru odgovara. Dobra je ideja i zajednički fond u kojem se, ovisno o primanjima, dogovaraju postoci sudjelovanja, uz prostor za osobne troškove. Ključ je planiranje: godišnji odmori, svadbe, pokloni, 'kuverte', jer bez plana, trzavice su neizbježne

TONKA PAVIĆ

Volimo misliti da u obitelji sve nekako »sjedne« samo od sebe, jedna osoba plaća režije, jedna kupuje hranu, a kad dođe plaća troši se. Problem nastaje u trenutku kad se prestane podrazumijevati da će sve uvijek ići po planu. Kako je u ovotjednoj emisiji »Špice s Macanom« odmah upozorio voditelj Krešimir Macan, o obiteljskim financijama najčešće se ne razgovara dok ne »krene po zlu«, odnosno dok, nažalost, ne dođe do bolovanja, otkaza ili razvoda.

Upravo je s tom mišlju ugostio ekonomisticu i pravnicu Dinu Lijić te Srđana Šimca, suca Visokog trgovačkog suda i predsjednika Hrvatske udruge za medijaciju, s jednostavnim, ali neugodnim pitanjem - zašto o novcu u vezi i braku ne pričamo na vrijeme, i zašto se ključne teme redovito ostavljaju za trenutak kad su odnosi već ozbiljno narušeni.

Macan je odmah otvorio temu bez okolišanja spomenuvši Lijićinu web-stranicu »Brak HR«. Lijić objašnjava kako je sve krenulo »sasvim slučajno«, zbog razgovora s prijateljicama koje su se udavale.

Sudar vrijednosti

- Dok su se pripreme vrtjele oko cateringa, fotografa i torte, meni je

Najmoćniji alat koji ljudi imaju je razgovor. Problem je, kaže, što nas nitko nije učio razgovoru. Mi u redovnim edukacijama nemamo to. Sloboda u odnosu u obitelji je puno veća nego u nekim drugim odnosima. I onda se svašta može reći i misli se da ovaj neće nikad otići

Srđan Šimac

Gdje ćemo živjeti, hoćemo li ići u najam ili kupnju, uzeti kredit, hoće li roditelji pomagati i imamo li fond za crne dane. Okolnosti se stalno mijenjaju, imali smo inflaciju, rast cijena i promjene kod kredita, upravo zato o tim pitanjima treba razgovarati unaprijed

Dina Lijić

Krešimir Macan, Dina Lijić i Srđan Šimac

MANJUGURA

ISTOCK

najnormalnije pitanje bilo 'super je da pripremate dan vjenčanja, ali kako ste se dogovorili za dalje u životu?'. Obično je odgovor bio isti: »kakvo je to glupo pitanje, o čemu ti pričaš, vidjet ćemo«, i slično. Upravo mi je to pokazalo koliko je tema financija u odnosima tabu.

Ne mogu reći da se o tome uopće ne razgovora, ali je tabu i ta se tema ne otvara često, objasnila je Lijić, dodajući kako su reakcije i interes na LinkedInu samo potvrdili interes i zanimaciju ljudi.

Navika da razmišlja nekoliko koraka unaprijed, kaže Lijić, dolazi i iz struke i iz iskustva. Prisjetila se situacije iz mladosti kada je pitala mladence jesu li razmišljali kako će jednog dana brinuti o bolesnom članu obitelji. Tada su joj rekli da je pitanje besmisleno, a godinama kasnije prijateljica joj je priznala da joj je kasnije to došlo na naplatu te da se sjetila njezinog pitanja.

Šimac je razgovor brzo proširio iz financija na samu logiku odnosa.

- Jeste li ikad razmišljali da bi »odnosi« trebali biti »donosi«? Problem je u tome što smo prirodno usmjereni na sebe. Kad pitate ljude tko je najvažnija osoba u životu, odgovor bi trebao biti ja, ali kad se taj osjećaj pretjera, prestajemo vidjeti drugoga i dolazi do sudara vrijednosti, govori Šimac, objašnjavajući da cilj veze nije pobjeda, nego doprinos.

Macan je tu otvorio i pitanje ugovora: »čitamo li ih uopće ili ih vadimo tek kad sve krene loše?« Šimac priznaje da ni pravnici nisu iznimka te da su u »postolara najgore cipele«. Ipak, naglašava da u svakom odnosu nije važan ugovor, nego odnos te da je sve važno izvan ugovora.

- Kad komunikacije nema, dolazak na sud znači prepuštanje vlastitog života trećoj strani. Dolazite sa svojim životnim problemom i kažete »mi ne možemo, sad vi odlučite umjesto nas«. A ja vas ne poznajem. Ja vas ne volim. Ja primjenjujem pravo, kazao je Šimac.

Lijić financijama dodjeljuje ulogu »nevidljivog trećeg u vezi« jer svatko u odnos dolazi s drugačijim odgojem i navikama.

- Takvi se obrasci, koji oblikuju odnos prema novcu, mogu mijenjati. Kao što učimo voziti auto, možemo učiti i financijsku pismenost. Što više razgovaramo, to je lakše, objašnjava Lijić.

Nevidljivi treći

U praksi savjetuje dogovor oko fiksnih troškova: stanarine, hrane, režija i pretplata, te model koji paru odgovara. Dobra je ideja i zajednički fond u kojem se, ovisno o primanjima, dogovaraju postoci sudjelovanja, uz prostor za osobne troškove. Ključ je planiranje: godišnji odmori, svadbe, pokloni, 'kuverte', jer bez plana, trzavice su neizbježne.

Posebno se Lijić osvrnula na svakodnevne izdatke koji iscure iz budžeta, poput dostave hrane. Iako je riječ o malim iznosima, do 30 eura, oni na gomili mogu mjesečno dosegnuti i cifru od 500 ili 700 eura. Hrana, kaže, nosi emociju i zadovoljstvo, pa problem često ostane nevidljiv dok se sve ne zbroji.

Upozorava da sukobi ne nastaju odjednom, već da postepeno rastu, sve dok ne dođe do tužbe koja onda znači objavu svojevrsnog »rata«. U toj fazi ljudi često dolaze po savjet kako bi imali »aseve u rukavu« dok još pokušavaju spasiti odnos. Informiranje ponekad pomogne jer ljude suoči s realnošću.

Kada treba otvoriti pitanje financija?

Prema Lijić, kad veza postaje ozbiljna, ali prije zaruka. Gdje ćete živjeti, kako ćete preživjeti gubitak posla, što s djecom, roditeljskim dopustom, kreditima, školovanjem i investiranjem, sve su to teme koje ne bi smjele čekati krizu.

- Najmoćniji alat koji ljudi imaju je razgovor. Problem je, kaže, što nas nitko nije učio razgovoru. Mi u redovnim edukacijama nemamo to. Sloboda u odnosu u obitelji je puno veća nego u nekim drugim odnosima. I onda se svašta može reći i misli se da ovaj neće nikad otići, istaknuo je Šimac, dodajući kako konflikt nije problem sam po sebi, već kako ljudi reagiraju na njega.

Naglašava kako su ton i osjećaj kojim se razgovara najbitniji elementi komunikacije.

- Uvijek mi je najvažnija osoba u životu ona s kojom u tom trenutku razgovaram. Kad shvatite da niste centar svijeta, tada drugima omogućujete da budu centar svoga svijeta. Tako funkcionira i brak, kao i svi drugi odnosi, zaključuje Šimac.

Tri savjeta

Lijić navodi tri savjeta za sve u dugoročnim, ozbiljnim vezama.

- Ako želimo sklopiti brak, živjeti zajedno ili imati dijete, moramo na vrijeme otvoriti bitne teme. To su prije svega vrijednosti i životni plan, primjerice želimo li ili ne želimo imati djecu, jer se mnogi parovi razvedu već u prvoj godini kad shvate da se oko toga nisu slagali. Drugi ključni dio su financije, bez romantiziranja. Gdje ćemo živjeti, hoćemo li ići u najam ili kupnju, uzeti kredit, hoće li roditelji pomagati i imamo li fond za crne dane. Okolnosti se stalno mijenjaju, imali smo inflaciju, rast cijena i promjene kod kredita, upravo zato o tim pitanjima treba razgovarati unaprijed.

Nadalje Lijić preporučuje da se o financijama razgovara svaki mjesec, barem sat vremena, u ugodnom okruženju bez distrakcija, televizije i ometanja djece. Uz to savjetuje i godišnju financijsku reviziju u prosincu, dok za tjednu dinamiku predlaže kratki »check-in« od otprilike petnaestak minuta, primjerice nedjeljom.

Govoreći o novcu kao izvoru napetosti, Lijić uvodi i psihološki moment sigurnosti, ističući kako novac kod žena često ima snažno psihološko značenje sigurnosti i stabilnosti, osobito kroz postojanje tzv. crnog fonda koji omogućuje tri do šest mjeseci mirnog preživljavanja u slučaju nepredviđenih okolnosti.

Suprotno tome, stalno zbrajanje minusa, kamata i svakodnevnih troškova dodatno pojačava napetosti u odnosu.

Šimac se na to nadovezuje povratkom na temu konflikta i potrebe da se odustane od stalne potrebe za »pobjeđivanjem«. Naglašava da je jedna od osnovnih životnih zadaća prestati neprestano vrednovati druge, podsjećajući da ne zaslužuje svaka izgovorena misao ili stav naš komentar.

- Odustanite od onog vašeg iskonskog osjećaja »ja sam u pravu«. Jer biti u pravu u odnosu je beskorisno, zaključuje.

Učinkovita praksa

U »stvarnom životu« brak, novac i poslovanje često se preklapaju. Što u situaciji u kojoj jedan partner vodi tvrtku, dok drugi u njoj formalno nije sudjelovao, a tek u slučaju spora shvati da se i takva imovina može smatrati bračnom stečevinom.

- U praksi imamo čitav niz sporova oko udjela u tvrtkama, osobito kada se razvod pretvori u pravni rat. Često se dogodi da jedna strana formalno drži sve udjele, dok se o vlasničkim odnosima ranije uopće nije razmišljalo. Kada sukob eskalira, imovina se počinje prazniti iz tvrtke, prebacivati na druge subjekte ili se osnivaju nove tvrtke, a prihodi se prikazuju na drugačiji način, pa se čak i obveze poput alimentacije pokušavaju smanjiti kroz plaće.

To je, bez ikakvog ublažavanja, paradno crno i događa se isključivo zato što su se strane odlučile ući u rat, objašnjava Šimac.

Na razini prevencije Lijić ističe jednostavnu, ali iznimno učinkovitu praksu koja može spriječiti godine problema: savjetuje da nekretnina uvijek glasi na oba partnera, u jednakim udjelima.

Kada su oboje upisani kao vlasnici, objašnjava, onemogućeno je da jedan partner samostalno otuđi imovinu ili njome raspolaže bez znanja i suglasnosti drugoga.

- Često čujem rečenicu: »Ti već pretpostavljaš da ćemo se mi razvesti«, a moj je odgovor uvijek isti: »Ja ništa ne pretpostavljam, nego savjetujem da se svatko upiše na svoju polovinu i da se stvar riješi odmah.«

Zato poruka ovotjedne »Špice s Macanom« ostaje jasna: razgovor prije rata, dogovor prije suda i novac kao dio odnosa, a ne tabu koji se otvara tek kad je već kasno.

CRNI FOND

Omogućuje od tri do šest mjeseci mirnog preživljavanja u slučaju nepredviđenih okolnosti. Suprotno tome, stalno zbrajanje minusa, kamata i svakodnevnih troškova dodatno pojačava napetosti u odnosu

Nasljeđivanje i prijenos imovine

Gosti su pred kraj emisije otvorili još jednu Pandorinu kutiju - nasljeđivanje i prijenos imovine.

- Obiteljski ručkovi uglavnom se vode o djeci i zabavi, a o ozbiljnim temama se ne razgovara, dok vrijeme prolazi, u praksi sam se susretala sa situacijama u kojima djeca pokušavaju roditelja proglasiti poslovno nesposobnim kako bi preuzela imovinu, a roditelj na kraju može završiti na ulici. Čula sam za slučaj gdje je žena cijeli život radila i na kraju doslovno ostala bez doma, kazala je Lijić.

Šimac sve zaključuje pričom iz sudnice koja ogoljuje bit problema.

- Nakon dvije godine parnice sudac ju je pitao što zapravo želi od svoga brata, a ona je odgovorila: »Ja ništa ne želim. Ja želim samo svoga brata nazad.«

TAJMING

Kad veza postaje ozbiljna, ali prije zaruka trenutak je u kojem bi, prema savjetima stručnjaka, trebalo otvoriti ozbiljna pitanja o novcu

LEONARDO I DUOMO ZABORAVLJENI ARHITEKT MILANSKE KATEDRALE

ARHITEKT BEZ TITULE

KAKO JE DA VINCI IZBRISAN IZ POVIJESTI ARHITEKTURE

WIKICOMMONS

Krov, dostupan stepenicama ili dizalom, nudi možda i najneočekivanije iskustvo - hodajući među tornjićima, grad se iznenada pojavljuje uokviren gotičkim vrhovima

Pogled na glavno pročelje katedrale iz muzeja Novecento

Leonardov dizajn za kupolu milanske katedrale bio je tehnički hrabar, konstrukcijski logičan i estetski promišljen koncept u duhu renesanse: spoj umjetnosti, znanosti i inženjerstva. Da Vinci je bio, na mnogo načina, ispred svog vremena. Vrijeme je da mu, osim što ga zovemo umjetnikom, znanstvenikom i izumiteljem, dodamo i titulu arhitekta - teorijski rigoroznog i eksperimentalno usmjerenog

NAPISALA I SNIMILA SANDRA USKOKOVIĆ

Kad spomenemo Leonarda da Vincija, najčešće pomislimo na »Posljednju večeru«, »Mona Lisu« ili njegove fantastične crteže letećih strojeva. No, malo tko zna da se ovaj renesansni genij ozbiljno bavio i arhitekturom - i to na jednoj od najvažnijih građevina u Italiji: milanskoj katedrali Duomo.

U nedavno objavljenom znanstvenom radu trojice istraživača, Davida Hidalga, Juana Manuela Santiaga i Juliána Arca, iznova se otvara pitanje: trebamo li Leonarda priznati i kao arhitekta? Njihov odgovor je jasan: da, i to bez zadrške.

Leonardo da Vinci, istina, nikada nije stekao formalnu arhitektonsku naobrazbu. No, u doba kada su se znanja stjecala kroz radionice, cehove i majstorske radionice, to nije bilo nužno prepreka. Štoviše, da Vinci je kroz godine rada s poznatim inženjerima i arhitektima, te kroz vlastito istraživanje, razvio duboko razumijevanje konstrukcije, materijala i prostora. U današnjim pojmovima mogli bi reći da se svrstavao u autodidakte renesansne arhitekture.

U kontekstu renesansnog sustava umjetničke edukacije, arhitektura se učila kroz cehovsku praksu, a ne formalnim školovanjem. Arhitektura se nije smatrala izoliranim djelom, pa stoga nije imala poseban sustav obrazovanja. Općenito govoreći, renesansni arhitekt je svoje obrazovanje stjecao kroz neku drugu umjetnost: kiparstvo, slikarstvo ili zlatarstvo. Na taj način, ako bi učenik pokazao sposobnosti u zanatu koji je učio te nakon toga stekao znanje iz aritmetike, geometrije i teorije proporcija, sam umjetnik mogao je postati arhitekt.

Na temelju detaljne analize Leonardovih kodeksa i rukopisa - osobito kroz »Codex Atlanticus«, »Manuscript B«, »Trivulzian Codex« i »Foster Codex« vidljivo je da je Leonardo razvio tehnički napredan i strukturno koherentan prijedlog za stabilizaciju i dovršetak kupole Duoma između 1487. i 1490. godine. Njegov projekt rješavao je ključne statičke probleme poput raspodjele težine, pucanja i nestabilnosti.

Revolucionarni prijedlog

Leonardov prijedlog bio je vizionarski, ali i tehnički iznimno precizan. Nudio je osmerokutni tlocrt za potporne elemente, lančane strukture koje su osiguravale stabilnost svoda, i dvostruku kupolu, inspiriranu Brunelleschijevom kupolom u Firenci.

Zanimljivo je da se Leonardo u tim nacrtima odmaknuo od svojih karakterističnih perspektivnih crteža te koristio klasične tlocrte i presjeke, što pokazuje da su ti radovi bili namijenjeni stvarnoj gradnji, a ne samo teoretskom razmatranju.

Kako bi dodatno uvjerio gradsku vlast, da Vinci je uz pomoć financijera izradio i drveni model kupole, što je potvrđeno i

SKICE

Leonardove skice za kupolu katedrale sačuvane su u »Codex Atlanticus« (1479. - 1519.) koji se čuva u Ambrozijanskoj knjižnici u Milanu i predstavlja najveću zbirku Leonardovih zapisa i crteža. Zbirka je sastavljena u 12 svezaka s ukupno 1.119 listova, a pokriva teme od mehanike, matematike, arhitekture, astronomije, geografije, anatomije, optike, vojnih izuma, pa sve do svakodnevnih bilješki i skica

OLTAR I RESTAURIRANA LANTERNA

Veliki octogonalni tiburio - masivna struktura iznad križišta koja nosi kip Madonnine - prolazi jednu od najvećih i najzahtjevnijih restauracija u posljednjih nekoliko godina. Radovi uključuju strukturno ojačanje, čišćenje kamenih elemenata i obnovu statua, a gotovo su pri kraju

JEDINSTVENOST GRAĐEVINE

Izgradnja milanske katedrale, započeta 1386. godine, bila je jedan od najvažnijih događaja u povijesti talijanske i europske arhitekture - zbog jedinstvenosti same građevine, najveće gotičke crkve ikad izgrađene u Italiji

u tadašnjim arhivskim dokumentima. Unatoč tome, projekt nije prihvaćen. Umjesto njega, prihvaćen je sličan prijedlog Francesca di Giorgia pobjednika natječaja koji je raspisala Veneranda Fabbrica del Duomo za kojeg nagađaju da je bio inspiriran upravo Leonardovim idejama.

Arhivski dokazi potvrđuju da je Leonardo aktivno sudjelovao u natječaju, izradio drveni arhitektonski model te da je primio plaćanja za popravke i dorade tog modela što dokazuje njegovu kontinuiranu uključenost, a ne samo savjetodavnu ulogu.

Izostanak Leonardovih izvedenih projekata ne znači i manjak arhitektonskog znanja, već odražava povijesne okolnosti i konvencije autorstva. Brojni suvremenici i kasniji autori uključujući Vasarija, francuskog kralja Franju I. i humanista Benedetta Varchija u svojim su spisima Leonarda izričito nazivali arhitektom, što potvrđuje da su ga njegovi suvremenici doista tako doživljavali.

Leonardo da Vinci zaslužuje puno šire priznanje u povijesti arhitekture. Njegov rad na Duomu ne samo da je svjedočanstvo njegove genijalnosti, već i dokaz da je arhitektura renesanse bila otvorena idejama koje su dolazile izvan okvira klasične struke.

Leonardov doprinos arhitekturi je stoljećima bio marginaliziran, dijelom zato što nijedan njegov projekt nije realiziran, a dijelom i zbog fragmentarnog očuvanja njegovih rukopisa - danas nam je dostupno tek oko 40 posto od ukupno 15.000 stranica koje je napisao tijekom života. Među njima, svega 22 stranice govore izravno o arhitekturi, što je manje od 0,4 posto njegove poznate ostavštine.

Ipak, te su stranice dovoljne da pokažu njegovu discipliniranu, praktičnu i duboko promišljenu arhitektonsku metodologiju. Leonardo je pokazao razumijevanje konstrukcijskih sustava, statike, proporcija i građevinskih materijala - znanja koja su bila rijetka čak i među njegovim suvremenicima.

Leonardov koncept za milanski Duomo je bio tehnički hrabar, konstrukcijski logičan i estetski promišljen. Njegov pristup također odražava duh renesanse: spajanje umjetnosti, znanosti i inženjerstva. Bio je, na mnogo načina, ispred svog vremena. Ovaj njegov doprinos smatra se jednom od dvije najvažnije arhitektonske intervencije renesanse, uz kupolu katedrale Santa Maria del Fiore u Firenci.

Možda je vrijeme da mu, osim što ga zovemo umjetnikom, znanstvenikom i izumiteljem, dodamo i titulu arhitekta - teorijski rigoroznog i eksperimentalno usmjerenog.

Spašavanje katedrale

Iako Leonardovi vizionarski nacrti za milansku katedralu nikada nisu bili realizirani, njegova uključenost u projekt Duoma dodatno naglašava njezinu povijesnu slojevitost i neprekidnu potrebu za prilagodbom, obnovom i očuvanjem kroz stoljeća.

Milanska katedrala danas prolazi opsežne restauracijske i konzervacijske radove - kako bi se ovaj veliki gotički spomenik očuvao za buduće generacije. Radovi su dio stalne i dugoročne strategije održavanja koja traje neprekidno, budući da katedrala nije samo simbol vjere, nego i iznimno kompleksna građevina od Candoglia mramora koji je izložen vremenskim i urbanim utjecajima. Sve restauracije i konzervacije organizira i provodi Veneranda Fabbrica del Duomo di Milano, institucija osnovana još 1387. godine (ista ona koja je nadzirala Leonardov natječaj za kupolu!) te koja i danas upravlja održavanjem i zaštitom Duoma.

Candoglia mramor, izvorno Marmo di Candoglia, poseban je tip ružičasto-sivog mramora koji se od kraja 14. stoljeća koristi isključivo za izgradnju i obnovu milanske katedrale. Ime je dobio po malom mjestu Candoglia u dolini Ossola, u regiji Piedmont na sjeverozapadu Italije, u blizini jezera Maggiore. Eksploatacija Candoglia mramora počinje oko 1387. godine, kada se počinje graditi milanski Duomo. Gian Galeazzo Visconti, vojvoda od Milana, daruje kamenolom Candoglia katedrali. Od tada, sav mramor iz Candoglie smije se koristiti samo za potrebe Duoma - to pravilo vrijedi i danas.

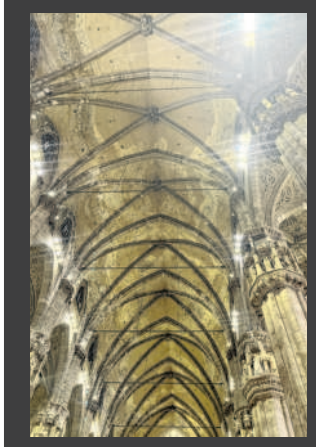
Candoglia mramor postao je materijalni simbol Milana - ne koristi se nigdje drugdje. Služi kao metafora trajnosti i posvećenosti gradu, jer se već više od 600 godina vadi isključivo za jedan spomenik. Svaka restauracija Duoma koristi originalni Candoglia mramor - novi blokovi dolaze iz istog izvora. Boja katedrale se često mijenja s dnevnim svjetlom upravo zbog refleksije Candoglia mramora.

Neki dijelovi katedrale, posebno tornjići i kipovi, izrađeni su iz različitih serija mramora, pa se razlike u tonovima vide i golim okom. I možda upravo u toj vječnoj nesavršenosti, stalnoj gradnji i obnovi, Duomo zrcali ono što je i sam Leonardo bio - nedovršen genij toliko velik da ga ni vlastiti životni vijek nije mogao obuhvatiti, a čije su ideje nadživjele vlastito doba.

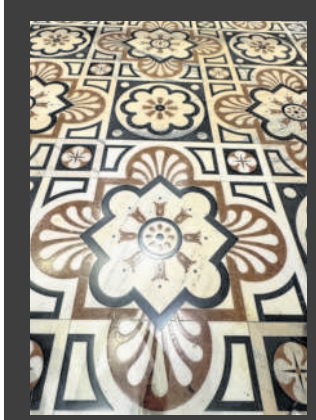
KIPOVI NA GLAVNOJ FASADI

Katedrala je poznata po iznimno velikom broju skulptura, s oko 3.400 kipova i 700 figura koje ukrašavaju čitavu građevinu

GOTIČKI KRIŽNI SVODOVI

Unutar Duoma se čiste i konzerviraju površine kupole i istočnih i sjevernih svodova, uključujući održavanje skulptura i ukrasnih elemenata koji su bili oštećeni

CANDOGLIA MRAMOR

Candoglia mramor postao je materijalni simbol Milana - ne koristi se nigdje drugdje. Služi kao metafora trajnosti i posvećenosti gradu, jer se već više od 600 godina vadi isključivo za jedan spomenik

TOČKA NA P

Smrt djeteta koja je rodila »Hamleta«

Film »Hamnet«, ovjenčan Zlatnim globusima i režiran rukom oskarovke Chloé Zhao, kroz osobnu tragediju obitelji Shakespeare istražuje kako gubitak sina može oblikovati umjetnost koja nadživljava stoljeća

ART-KINO CROATIA

KIM CUCULIĆ

Za roditelje nema strašnije tragedije od smrti njihova djeteta, što je središnja tema nedavno Zlatnim globusima ovjenčanog filma »Hamnet« u režiji oskarovke Chloé Zhao. Naslovni lik je sin Agnes i Williama Shakespearea, dječak koji je u dobi od samo 11 godina preminuo od kuge. Najpotresnija scena filma je ona u kojoj mali Hamnet leži uz oboljelu sestru blizanku Judith, poručujući Smrti da uzme njega umjesto nje. Riječ je o filmskoj adaptaciji nagrađivanog romana »Hamnet« autorice Maggie O'Farrell, koja supotpisuje scenarij s Chloé Zhao. Film, kao i knjiga, zakoračuje u područje povijesne fikcije i donosi novu interpretaciju osobne Shakespeareove tragedije. Jedna od pretpostavki je da je upravo gubitak Hamneta oblikovao jedno od najvažnijih djela svjetske književnosti, dramu »Hamlet«, napisanu ubrzo nakon tragedije. Kroz perspektivu Shakespeareove supruge Anne Hathaway (u očevoj oporuci njezino ime navedeno je kao Agnes, što je neke znanstvenike navelo na vjerovanje da bi je trebalo nazivati Agnes Hathaway), roman i film istražuju posljedice koje obiteljska tragedija ostavlja na njihove dvije preostale kćeri, mlađu Judith i stariju Susannu, te njihov brak i samu umjetnost.

Kao predložak za film poslužila je knjiga »Hamnet«, objavljena 2020. godine, koja je među najhvaljenijim romanima napisanima na engleskom jeziku posljednjih godina. Ovaj bestseler Maggie O'Farrell, književnice iz Sjeverne Irske, prevodi se diljem svijeta te je za njega dobila prestižne nagrade, među kojima su Women's Prize i British Book Awards. Radnja romana ukratko je sljedeća - jednoga ljetnog dana 1596. u Stratfordu jedanaestogodišnju djevojčicu Judith iznenada obori jaka groznica. Hamnet, njezin brat blizanac, panično traga za pomoći. No nikoga nema kod kuće. Majka Agnes nalazi se na imanju udaljenom gotovo dva kilometra gdje uzgaja ljekovito bilje i pčele. Otac radi u Londonu. Nijedno od njih i ne sluti da će im jedno dijete umrijeti. Roman opisuju kao snažnu priču o braku i obitelji koju su poharali tuga i gubitak, ali i kao nježan, nezaboravan portret dječaka čiji je život zaboravljen, a čije ime krije jedna od najslavnijih drama svih vremena. Film rekonstruira ljubavnu vezu engleskog pjesnika, dramatičara i glumca Williama Shakespearea i Anne (Agnes) Hathaway. Anne Shakespeare (rođena Hathaway; 1556. – 1623.) i William Shakespeare (1564. – 1616.) vjenčali su se 1582. godine, kada je ona bila trudna u 26. godini, a Shakespeare je imao 18. Nadživjela je svog supruga za sedam godina, a o njezinom životu zna se vrlo malo osim nekoliko referenci u dokumentima. Njezina osobnost i odnos prema Shakespeareu bili su predmet mnogih nagađanja povjesničara i pisaca. U filmu je prikazana kao žena povezana s prirodom, travarica i vidovita iscjeliteljica koja je prvu kći rodila u šumi, a blizance, suprotno njezinoj volji, u kući. Vjeruje se da je Anne Hathaway odrasla u Shotteryju, selu zapadno od Stratford-upon-Avona.

Hamnet Shakespeare (kršten 2. veljače 1585. – pokopan 11. kolovoza 1596.) bio je jedini sin Williama Shakespearea i Anne Hathaway, te brat blizanac Judith Shakespeare. Blizanci su, vjeruje se, dobili ime po Hamnetu Sadleru, pekaru koji je svjedočio Shakespeareovoj oporuci, i pekarovoj supruzi Judith. Neki šekspirolozi nagađaju o odnosu između Hamneta i kasnije očeve tragedije »Hamlet«, kao i još nekih Shakespeareovih dramskih tekstova. Do Hamnetove četvrte godine njegov je otac već bio londonski dramatičar. Kako je Shakespeareova popularnost rasla, vjerojatno nije redovito bio kod kuće sa svojom obitelji u Stratfordu. Točne okolnosti Hamnetove smrti nisu poznate, jer župne knjige nisu uvijek bilježile uzrok smrti. Jedno moguće objašnjenje bilo je da je Hamnetova smrt posljedica bubonske kuge koja je u to vrijeme opustošila seoski krajolik Warwickshirea. U to vrijeme u Engleskoj je oko trećine sve djece umrlo prije 10. godine života.

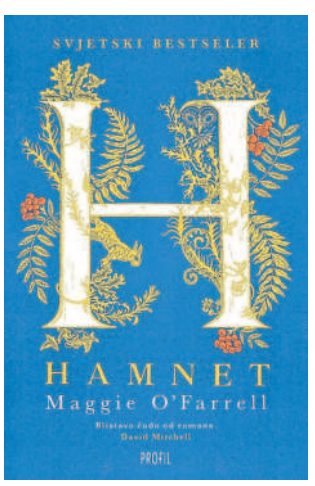
Ove godine, 23. travnja, navršit će se 410. godišnjica smrti Williama Shakespearea koji je, kako se navodi u biografijama, kršten 1564. u gradiću Stratford-upon-Avon, u kojemu je 1616. i preminuo. Gotovo ni o jednom drugom piscu ne zna se tako malo kao o Shakespeareu. Ličnost pisca, naime, još uvijek je zagonetka. Poznato je da su, premda su u istraživanje njegova životopisa uloženi golemi napori, podaci zapravo oskudni i od reda utemeljeni na malobrojnim dokumentima službene važnosti poput datuma krštenja, vjenčanja, pogreba, oporuka, pravnih procesa, sudskih troškova i slično. Enciklopedije navode da je rođen kao treće od osmero djece u imućnoj stratfordskoj obitelji. Njegov otac John, ugledan obrtnik, obavljao je različite dužnosti u upravi grada Stratforda, a 1568. postao je i načelnik. O njegovom dobrom imovinskom statusu govori i podatak da je 1596. godine John Shakespeare mogao platiti da on i njegovo potomstvo upotrebljava obiteljski grb koji prikazuje sokola i koplje te ima francuski natpis »Non sans droict« (»Ne bez prava«). Majka Williama Shakespearea zvala se Mary, a djevojačko prezime bilo joj je Arden.

Iako popisi učenika iz 16. stoljeća nisu sačuvani, pretpostavlja se da je pohađao mjesnu srednju školu, gdje se obrazovanje sastojalo uglavnom od učenja latinskoga jezika i čitanja odabranih tekstova klasičnih povjesničara, moralista i pjesnika. Čitao je Ovidija, Cicerona, Vergilija, Plauta i Terencija. Postoje pretpostavke da je Shakespeare napustio školu 1578. godine, kada su poslovi njegovog oca pošli nagore, te je nazočnost četrnaestogodišnjeg sina u kući postala neophodna. Od tada, pa do njegove 18. godine, o piscu ne postoje nikakvi pisani podaci. Tek od 18. rujna 1582. godine postoji dokument koji govori o ženidbi Williama Shakespearea s Ann Hathaway. Onda se opet do 1592. godine o Shakespearu ništa ne zna, a te se godine prvi puta spominje kao glumac i dramski pisac. Godinu dana nakon smrti Hamneta kupio je imanje zvano New Place i postao suvlasnik kazališta Globe. Nedugo potom, 1601. godine, Shakespeareu umire otac.

Godine 1607. udala mu se kći Susanna za poznatog londonskog liječnika Johna Halla. Godinu dana kasnije umire mu majka, a iste godine Shakespeare se povlači iz Londona u svoj rodni grad, premda je povremeno dolazio u London, primjerice 1612. godine kao svjedok u jednoj parnici. Iste godine umire mu brat Gilbert, a sljedeće 1613. i posljednji brat Richard; te godine u požaru nestaje i kazalište Globe. Godine 1616. udala mu se kćer Judith, a u travnju iste godine Shakespeare je umro u 52. godini u Stratford-upon-Avonu, gdje je i pokopan u crkvi sv. Trojstva. Iznad groba postavljena je spomen-bista s latinskim natpisom: »Ivdicio Pylium, genio Socratem, arte Maronem. Terra tegit, populus maeret, Olympus habet« (»Po mudrosti Nestor, po genijalnosti Sokrat, po umjetnosti Vergilije. Zemlja pokriva, narod plače, a Olimp ga ima«).

Još od kasnog 18. stoljeća kruže različite »teorije urote« koje tvrde da William Shakespeare iz Stratford-upon-Avona uopće nije autor djela objavljenih u Prvome foliju. Popis alternativnih kandidata dug je i ne prestaje rasti. Na popisu su i Francis Bacon, Christopher Marlowe, Edward de Vere, pa čak i kraljica Elizabeta I. Više o tome može se pročitati u knjizi »Shakespeare by Another Name: The Life of Edward De Vere, Earl of Oxford, The Man Who Was Shakespeare« Marka Andersona iz 2005. godine. Neki smatraju da Shakespeare nije postojao te njegova djela pripisuju drugom autoru čiji je pseudonim bio William Shakespeare, ili čak skupini od nekoliko autora koji su se koristili tim imenom.

Na kraju filma »Hamnet« Agnes iz publike u Londonu gleda predstavu »Hamlet«, kojom se sintetiziraju stvarna smrt njezina sina Hamneta (razlika je tek u jednom slovu) i fikcija o nesretnom danskom kraljeviću. Nakon smrti sina Shakespeare je zagledan u bezdan, izgovarajući: »Biti, ili ne biti - to je pitanje.« Odlučuje se za život. A Horacijeva rečenica: »Laku noć,/Mili kneže; nek jata anđela te pjesmom/Uzbibaju u mir!« (iz »Hamleta« u prijevodu Josipa Torbarine) kao da prizivaju Hamneta. »Ostalo je šutnja.«

410.

godišnjica smrti Williama Shakespearea navršit će se 23. travnja

Kontakt redakcije: kultura@novilist.hr

twitter.com/novilist
facebook.com/novilisthr
Ekskluzivne vijesti potražite na www.novilist.hr

TRAGOVI SLIKE Izložba nizozemske umjetnice i teoretičarke umjetnosti Rose Menkman

Slika kao prostor otpora, sjećanja i kritike različitih struktura

Riječkom izložbom autorica Rosa Menkman propituje što od slike ostaje kad njezina kvaliteta slabi, kad biva podvrgnuta algoritamskom upravljanju kada više ne djeluje kao autonoman vizualni objekt, već kao tehnički i politički uvjetovan proces

Ervin PAVLEKOVIĆ
Snimila Ana KRIŽANEC

Autoričin rad proizlazi iz odbijanja nametnutih granica

RIJEKA Istraživanje nemogućih i skrivenih aspekata vizualnih formata, kao i načina kako slike mogu postati prostor otpora, sjećanja i kritike tehničkih i političkih struktura, u fokusu je nedavno otvorene riječke izložbe »Tragovi slike« nizozemske umjetnice, kustosice i teoretičarke umjetnosti Rose Menkman, koja videoradovima i prostornom instalacijom propituje granice percepcije i prikaza, pokazujući kako slike gube jasnoću, mijenjaju estetiku ili preuzimaju nove uloge tijekom kretanja medijskim i tehničkim standardima.

Izložba »Tragovi slike« autorice Rose Menkman propituje što od slike ostaje kad njezina kvaliteta slabi, kad biva podvrgnuta algoritamskom upravljanju, kada više ne djeluje kao autonoman vizualni objekt, već kao tehnički i politički uvjetovan proces. Riječka izložba uključuje radove i prostornu instalaciju »The Angel Returns«, videorad »Horology i Refractions«, dijagram »Destitute Vision« te knjižicu »Benjamin's Angel«.

Sudbina slike

Polazeći od slavne slike »Angelus Novus« Paula Kleea iz 1920. godine te njezine filozofske interpretacije Waltera Benjamina, koji lik anđela opisuje kao »Anđela povijesti«, Menkman riječkom izložbom propituje kakva je sudbina slike u suvremenom digitalnom okruženju, u kojemu slike kompresijom, fragmentacijom, kopiranjem te cirkulacijom na platformama i kroz algoritme gube značenje, podliježu tehnološkom zastarijevanju te postaju uvjetovane tehničkim standardima, kao i režimima moći.

»Odmalena sam bila suočena s idejom da postoje stroga pravila svemira, medija i tehnologije – i da se upravo ondje povlači granica onoga što je moguće vidjeti i misliti. Moj rad proizlazi iz upornog odbijanja tih granica«, ističe Menkman, objašnjavajući

Prije izložbe održan je razgovor u kojem se umjetnica dotaknula svojeg rada

O umjetnici

Autorica Rosa Menkman (1983.) nizozemska je umjetnica, kustosica, teoretičarka umjetnosti i jedna od ključnih figura glitch art pokreta, kao i teoretičarka teorije rezolucije. U knjizi »Network Notebook #04: The Glitch Moment(um)« (2011.) predložila je glitch art kao poseban žanr suvremene umjetnosti. Izlagala je diljem svijeta, a njezini se radovi nalaze u kolekcijama Stedelijk Museuma u Amsterdamu te The Art Institute of Chicago.

> *Tehnološki standardi nikada nisu neutralni*
>
> Rosa Menkman

temeljni impuls svog rada. Kako dalje govori, Walter Benjamin »u svojim 'Historijsko-filozofskim tezama' iz 1940. godine uvodi 'Anđela povijesti' kao figuru suprotstavljenu historicizmu, linearnom prikazu događaja koji pišu oni koji su na vlasti«.

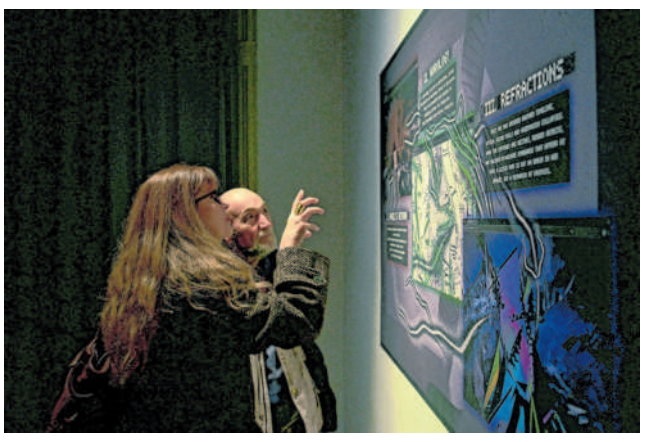
– Anđeo želi ostati, probuditi mrtve i ponovo sastaviti sve ono što je razbijeno. Suočen s rastućom gomilom ruševina i gubitaka, Anđeo odbija priču o napretku koja lomove zagađuje u kontinuitet, smatrajući ono što je preostalo pukom kolateralnom štetom. Lebdeći nad stoljećem napretka i njegovim krhotinama, Anđeo i sam prolazi kroz slojeve zastarijevanja. Dok svoje signale serijski povezuje u lanac pomoću pregorenih adaptera, neprestano izmiče i vraća se u okvire kompatibilnosti. Nastali kao nužno, ali nesavršeno rješenje, kompromisi se pod krinkom nadogradnje postepeno ukrućuju u standarde, narušavajući načine na koje se njegova slika može čitati, pohranjivati i dijeliti, i određujući kome je uopće dostupna, tumači Menkman.

Algoritamski mit

»Cirkulacijom po različitim platformama i sintetičkom produkcijom«, dodaje, »njegova se slika odvaja od čvrstog uporišta, fragmentira se, razgranjuje i ponovo sastavlja«, pa »Anđeo opstaje, ali ne kao statičan prikaz, već kao mit koji je vezan uz algoritme koji pripadaju određenom vremenu i mjestu«.

U radovima »Horology« i »Refractions«, kao i u instalaciji »The Angel Returns«, Anđeo povijesti pojavljuje se kao figura koja pokušava naučiti nove načine gledanja: suočen s »ciklopskim« pogledom suvremenih tehnologija nadzora i satelitskih sustava koji promatraju pomicanje Zemlje i buduće kolapse, on nastoji razumjeti slike koje još nemaju protokol čitanja. Dijagram »Destitute Vision« i publikacija »Benjamin's Angel« dodatno mapiraju ta mjesta nemogućeg gledanja – ono što slike ne mogu ili ne smiju pokazati.

– Tehnološki standardi nikada nisu neutralni. U načinima na koje slike komprimiramo i pohranjujemo upisane su povijesne, kulturne i rasne pristranosti – znanja sjene koja ostaju nevidljiva, ali aktivna, naglašava Menkman.

Izložba propituje sudbinu slike u digitalnom okruženju

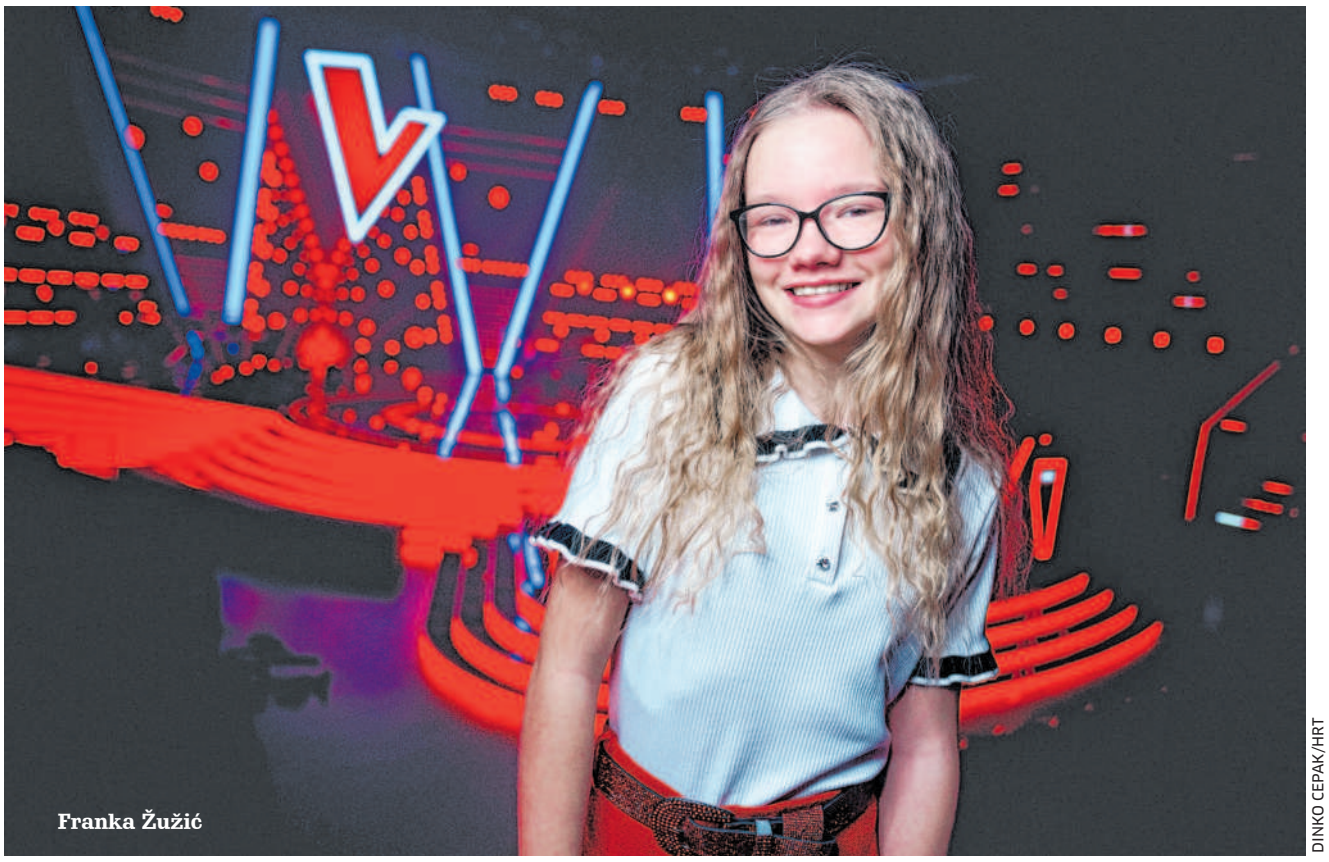
Anđeo povijesti kao figura suprotstavljena dominantnom narativu

Izložba »Tragovi slike« stoga postavlja pitanje što preostaje od slike kada joj se rezolucija osiromaši, kada se njezina pojavnost podvrgne algoritamskom upravljanju i kada se značenje zatvara u okvire standarda i političke administracije, a odgovor koji Menkman nudi kritičan je te signalizira činjenicu da slika opstaje kao prostor otpora, sjećanja i odbijanja da povijest bude ispričana samo iz perspektive moći. Izložba je otvorena do 5. veljače, a može se pogledati od ponedjeljka do petka od 11 do 13 sati i od 17 do 20 sati te subotom od 17 do 20 sati.

FRANKA ŽUŽIĆ Jedanaestogodišnjakinja s Krka večeras u finalu šoua »The Voice Kids«

Ovo zanimljivo, nezaboravno iskustvo pamtit ću cijeli život

Zaigrana djevojčica koja svoj svijet vidi kroz glazbu i smijeh, obožava pjevati i sanja o tome da jednog dana postane pjevačica koja će rasplesati publiku - upravo živi sve o čemu je još donedavno sanjala

Franka Žužić

DINKO CEPAK/HRT

Ivana KOCIJAN

RIJEKA U večerašnjoj velikoj završnici druge sezone HRT-ova šoua »The Voice Kids«, u kojoj će o pobjednici ili pobjedniku odlučivati isključivo glasovi publike, boje Primorsko-goranske županije branit će 11-godišnja Franka Žužić iz Skrbčića na otoku Krku. Zaigrana djevojčica koja svoj svijet vidi kroz glazbu i smijeh, obožava pjevati i sanja o tome da jednog dana postane pjevačica koja će rasplesati publiku - upravo živi sve o čemu je još donedavno sanjala.

Ostvarene želje

Uoči finala prvo smo je upitali što bi odgovorila da joj je prije godinu dana netko rekao da će biti u finalu »The Voice Kids«.

- Da mi je netko to rekao prije godinu dana, zvučalo bi mi nevjerojatno, otkrila nam je Franka i dodala da se u šou prijavila zato što voli pjevati.

- Prošle godine sam bila premalena za »The Voice« pa nisam ni razmišljala o tome, dodala je.

Od Mije sam naučila opustiti se na pozornici i kako da puno ljepše pjevam, a Sven me naučio da se dobro pripremim za nastup

Kada se prijavljivala u šou, želje su joj bile vrlo jasne.

- Željela sam doći do Zagreba i biti na televiziji. Naravno da su mi se ostvarile želje, rekla je.

Sudjelovanje u šou opisala je kao zanimljivo, nezaboravno iskustvo koje će pamtiti cijeli život. Najviše će ga pamtiti po nastupima.

Meni je u glazbi magično sve, jer glazba razveseljava mene i sve oko mene

Franka je na audiciji izvela pjesmu »Cimet i čaj« Mije Dimšić koja joj je postala i mentorica. Surađivati s jednom od naših najpopularnijih glazbenica za nju je bilo predivno iskustvo. Osim od Mije, mnogo je naučila i od vokalnog trenera Svena Pocrnića.

- Od Mije sam naučila opustiti se na pozornici i kako da puno ljepše pjevam, a Sven me naučio da se dobro pripremim za nastup, rekla je.

Svi su ponosni na mene

Franka nam otkriva i da pjeva otkad zna za sebe, a u glazbi joj je magično baš sve - jer glazba razveseljava i nju i sve oko nje. Dosad nikad nije imala vokalnog trenera, nego je samo pjevala u školskom zboru. Kako doznajemo, i u njezinoj obitelji svi vole pjevati, ali jedino njezina nona pjeva u zboru. Obitelj joj je velika podrška u svemu što radi te su svi sretni i ponosni na njezine uspjehe u »The Voice Kids«.

DARIO NJAVRO/HRT

U polufinalu je bila fantastična

DARIO NJAVRO/HRT

Frankin prvi nastup

Franka je učenica petog razreda OŠ »Fran Krsto Frankopan« Krk, PŠ Vrh. Njezino su sudjelovanje u šou s ponosom pratili i njezini prijatelji i nastavnici iz škole.

- Svi su u školi ponosni na mene, i učitelji, učiteljice i učenici, a posebno moja učiteljica glazbene kulture Željka koja je djelomično zaslužna za moje sudjelovanje u »The Voice Kids«, otkrila nam je Franka, dodavši kako je zbog šoua puno izostajala iz škole, ali će sve to nadoknaditi.

Jasni planovi

Kada ne pjeva, najradije se igra s prijateljima i vježba gimnastiku, a usto nastupa i s folklorom.

- Da, hobi mi je gimnastika te folklor, a u slobodno vrijeme se igram s prijateljima, rekla je.

Za kraj smo je upitali - što nakon »The Voicea« i kakvi su joj planovi za budućnost.

- Moji planovi za budućnost su pjevanje, gimnastika, folklor, škola i da se nastavim dobro zabavljati, zaključila je simpatična Franka.

Finale plemenitog karaktera

Nakon osam tjedana uzbuđenja, snažnih i iskrenih emocija, vrhunskih pjevačkih izvedbi, novih prijateljstava, pokoje suze, ali i puno smijeha i ozbiljnog rada, u drugoj sezoni glazbenog šoua »The Voice Kids« večeras od 20.15 na Prvom programu HRT-a vrijeme je za veliki finale. Iz studija na Prisavlju uz voditelje Ivu Šulentić i Ivana Vukušića osmero iznimno darovitih finalista pjevat će uživo uz pratnju vrhunskih glazbenika pred svojim mentorima, publikom i gledateljima. U finalu samo gledatelji svojim glasom, točnije telefonskim pozivima, odlučuju tko je pobjednik ili pobjednica u »The Voice Kids Hrvatska«.

- Ali vaš poziv nije samo glas za vama najbolju ili najboljeg, nego i način kako pomoći malim pacijentima Specijalne bolnice za kronične bolesti dječje dobi Gornja Bistra, koji trebaju medicinsku pomoć 24 sata dnevno cijeli svoj život. Njihove teške medicinske dijagnoze razlog su više da ih nikad ne zaboravimo. Nada i ljubav uvijek postoje, pokažite to i svojim pozivima. Sredstva koja donirate pozivima namijenjena su za uređenje igraonice koja će im uljepšati svakodnevicu, poručuju s HRT-a dodajući da će se, osim HRT-a, novca prikupljenog tijekom glasanja u korist donacije odreći i Hrvatski Telekom te ITV, vlasnik licencije za format »The Voice Kids«.

Uz mentore Vannu, Miju Dimšić, Marka Tolju i Davora Gopca te njihove vokalne trenere i ekipu, osmero finalista - Tia Paola Pervanić i Tihana Marković, Niko Huljev Žuvan, David Šimunov, Nikol Kutnjak i Franka Prižmić, Ana Ajduković i Franka Žužić pjevat će punim glasom i punim srcem, a s publikom i gledateljima dodat će još jednu notu svojega srca i prikupiti i donirati sredstva za plemeniti cilj.

DINKO CEPAK/HRT

Finalisti druge sezone

NAJSTREAMANIJI HIT NEKE IZVOĐAČICE U POVIJESTI SPOTIFYJA

Billie Eilish svojim hvaljenim trećim studijskim izdanjem »Hit me hard and soft« ne prestaje nizati uspjehe. Za Grammy nominiran hit »Birds of a Feather« glazbenici je donio novi rekord. S više od 2,5 milijarde preslušavanja pjesma je službeno upisana kao najstreamanija pjesma na Spotifyju samostalne glazbenice u posljednjem desetljeću. Ujedno je, u povijesti ove glazbene platforme, riječ o pjesmi koja je najbrže postigla takav rezultat. Kada je riječ o statistici ljestvice Billboard Pop Airplay, »Birds of a Feather« je pjesma koja, u samostalnoj izvedbi jedne glazbenice, bilježi najduže vremena provedenog među najizvođenijima, povijesno je najdugotrajniji singl na ljestvici, a ona i »Hit Me Hard And Soft« okrunjeni su brojem 1 na Billboard Year End Hot Rock and Alternative Songs and Albums.

MELANI KROG

JASMINA MAKOTA Na Dori 2026. će izvesti »Higher«

Pjesma je posebna, kao i moj životni put

Dora je vrhunac svega što sam dosad radila u glazbi, prilika da se prvi put predstavim pred cijelom Hrvatskom, kaže Jasmina

Ivana KOCIJAN

RIJEKA » Jasmina Makota, kantautorica i pjevačica iz Pule ove će godine prvi put nastupiti na Dori. Predstavit će se pjesmom »Higher« za koju je sama napisala stihove, dok je glazbu stvorila zajedno s Marinom Hraščanecom koji je ujedno bio zadužen i za aranžman i audioprodukciju.

Zašto se se odlučili prijaviti na Doru 2026.?

- Dora je za mene iznad svega jedinstvena prilika za povezivanje sa širom publikom i glazbenim kolegama. Već dugo priželjkujem »level up« iskustvo u svojoj karijeri i znam da ću naučiti jako puno toga - već jesam. Oduvijek sam željela nastupiti uz koreografiju i plesačice na velikoj pozornici jer volim ples još od djetinjstva… Sada će to biti uz pjesmu koju sam napisala, mislim da nema većeg gušta!

Neobična i posebna

Otkrijte nam kako je nastala pjesma i što želite njome poručiti?

- Pjesma je nastala u razdoblju kad sam imala osjećaj da se život igra sa mnom, tako mi je sve išlo loše! Jurila sam u teretanu da se ispušem jednog hladnog jutra i refren mi je došao iznenada. Snimila sam ideju na mobitel i razradila ju u wc-u teretane. Pjesma je neobična i posebna, baš kao i moj životni put. Napisala sam je s ciljem da ohrabrim sebe i druge - da se prisjetim koliko sam moćna i da me nitko i ništa ne može zaustaviti. Uvijek će postojati ta vatra u meni, kojoj je pridonijela i moja hrabra mama, koja je uvijek u meni poticala skromnost, ali i ponos, snalažljivost, i izdržljivost.

Što nam možete reći o spotu?

- Redatelj Dinko Šimac je majstor videa, lighta, i savršeno je vizualno prenio moju glazbenu priču. Već sam imala zadovoljstvo raditi s njim na svoja prva dva spota, za pjesme »You Were Loved« i prvu verziju mog drugog singla »Venus de Milo«. Tada smo snimali na moru, u Istri, na Marleri i u Labinu. Ovo iskustvo sada bilo je sasvim drukčije, ali ništa manje uzbudljivo. Snimali smo u studiju Koprivnici, uz podršku odlične ekipe na setu. Imala sam savršen tim za šminku i frizuru, fotografiju, a producentica Helena Hraščanec brinula je o svakom detalju, Tom pravom »team effortu« dodali smo i podravske štrukle i domaću rakiju koja nas je zagrijala, a taj osjećaj zajedništva je bio prekrasan… Uz puno smijeha i dobre energije.

Oduvijek sam željela nastupiti uz koreografiju i plesačice na velikoj pozornici jer volim ples još od djetinjstva… Sada će to biti uz pjesmu koju sam napisala, mislim da nema većeg gušta!

Energičan nastup

Kakav nastup pripremate za Doru?

- Koreografkinja Klara Pergolis, plesačice i ja vam pripremamo zbilja uzbudljiv i energičan nastup kroz kombinaciju lepršavosti i ženstvenosti i naglasak na ženskoj snazi u punoj moći. Postoji cijeli svemir hrabrosti, senzualnosti, inteligencije i intuicije u svakoj ženi, koji nitko ne može riječima opisati. Potrudit ćemo se da kroz scenski nastup prikažemo barem mali djelić te energije.

Što za vas općenito predstavlja Dora?

- Za mene je Dora u ovom trenutku vrhunac svega što sam dosad radila u glazbi. Iza mene su godine pisanja pjesama, nastupa i traženja vlastitog zvuka, a Dora je prilika da se prvi put predstavim pred cijelom Hrvatskom. Naravno da je Dora natjecanje i velika je stvar imati priliku otići na Eurosong. Ne doživljavam to olako - došla sam s pjesmom u koju vjerujem i s jasnom željom da napravim snažan nastup. Za mene je Dora kombinacija priznanja za moj dosadašnji rad i šansa da napravim sljedeći veliki korak.

Glazbenica međunarodne karijere

Glazbenica s međunarodnim glazbenim iskustvom i snažnim, prepoznatljivim r'n'b vokalom, početkom godine objavila je debitantski album »Green« na kojem je ujedno i autorica svih pjesama. Njezin autorski i izvođački izričaj karakterizira snažna emocija, vokalna ekspresija i suvremena produkcija, a glazbeno spaja pop, jazz, r'n'b, fado, balkanske i elektroničke elemente u moderan, autentičan zvuk. Jasmina Makota djetinjstvo je provela u Puli, a sa 7 godina preselila se u Chicago gdje je odrasla te, zahvaljujući iznimnom talentu i predanom radu, ostvarila brojne uspjehe. Kao djevojčica je nastupala uz Chicago Symphony Orchestra te na pozornici Lyric Opera of Chicago. Zbog glazbenih postignuća primila je stipendije za neke od najuglednijih privatnih škola u SAD-u. Glazbeni i akademski put nastavila je na Oberlin College i Conservatory of Music u saveznoj državi Ohio uz stipendije Posse i Jesse Jackson, gdje je studirala neuroznanost i psihologiju, paralelno se usavršavajući u pjevanju, etnomuzikologiji i jazzu te nastupajući s jazz sastavima. Tijekom nekoliko godina života u New Yorku nastupala je u Kaufman - Astoria Studios, Triad Teatru i klubu Fine and Rare, a vokalno se usavršavala kod jazz legendi Jay Claytona i Mariona Cowingsa.

Uz autorski rad, Jasmina je aktivna i na elektroničkoj sceni gdje često spaja DJ set i vokalnu izvedbu uživo, a surađivala je i s Royem Davisom Jr.-om, jednim od pionira čikaške house scene. Također djeluje i kao učiteljica pjevanja, a česta putovanja i boravak u prirodi snažan su izvor inspiracije koji unosi u svoju glazbu. Singlom »Stand«, koji je snimila u Africi u suradnji s južnoafričkom glazbenom zvijezdom Q-Markom, okušala u i u amapianu, jednom od danas globalno najutjecajnijih i najbrže rastućih glazbenih žanrova.

»Na kolodvoru sna« Lea Rumore

HOMMAGE OSAMDESETIMA U MELANKOLIČNOM RITMU

RIJEKA » Leo Rumora, jedan od najupečatljivijih domaćih vokala i dugogodišnji bubnjar grupe Fiumens Nene Belana, otvara 2026. godinu novim singlom »Na kolodvoru sna«. Uz specifičan ugođaj tipičan za sjetni siječanjski tempo i hommage osamdesetim godinama, pjesma je rezultat suradnje niza glazbenika te Rumorinih prijatelja i suradnika. Autor glazbe je Josip Radić, tekst je napisao Olja Dešić, a aranžman je djelo Alena Širole. Klavijature je odsvirao Vedran Križan, a za finalni miks zaslužan je zadarski producent Jere Šešelja.

- Pjesma je plod suradnje s dragim prijateljima i talentiranim glazbenicima, u duhu glazbe i bendova koji su usmjerili moj put kojim koračam i danas. Dugo je nastajala, po raznim studijima diljem Hrvatske, u pauzama koncerata i putovanja, dali smo joj vremena da prodiše i konačno sjedne na mjesto. Što se tiče poruke, svaki kolodvor sna priča je za sebe, stoga je najbolje da se slušatelji prepuste i krenu s nama na ovo slatko četveerominutno putovanje, izjavio je Rumora.

Nakon zapaženih pjesama »Svaki novi dan« i »Kad se ljubav ušulja«, ovo je treći u nizu singlova Rumorinog samostalnog glazbenog putovanja kojem se posvećuje u pauzama intenzivne koncertne aktivnosti s Nenom Belanom. Album prvijenac je, ističe, negdje na horizontu, ali još će malo pričekati kako bi što bolje odrazio iskustvo ovog osebujnog riječkog glazbenika i jednog od omiljenih lica s domaće scene. (NL)

DAVOR DRAGIČEVIĆ

Za seriju o Harryju Potteru

HANS ZIMMER I BLEEDING FINGERS SKLADAJU GLAZBU

LOS ANGELES » HBO je objavio da će Hans Zimmer i Bleeding Fingers skladati novu glazbu za HBO originalnu seriju o Harryju Potteru. Serija će imati premijeru 2027. na HBO-u i HBO Max streaming platformi.

- Glazbena ostavština Harryja Pottera referentna je točka za skladatelje diljem svijeta i počašćeni smo što se pridružujemo tako izvanrednom timu na projektu ove veličine. Odgovornost koju preuzimamo nešto je što ni ja, ni Kara Talve, ni Anže Rozman ne shvaćamo olako. Magija je svuda oko nas, često tek malo izvan dosega, ali kao i u svijetu Harryja Pottera, samo je treba potražiti. Ovom glazbom nadamo se približiti publiku toj magiji, poštujući ono što je bilo prije, izjavio je Hans Zimmer.

LEE KIRBY

Hans Zimmer

Hans Zimmer skladao je glazbu za više od 500 projekata u svim medijima, koji su ukupno ostvarili više od 28 milijardi dolara na svjetskim blagajnama. Zimmer je dobitnik dvaju Oscara, triju Zlatnih globusa, četiriju Grammyja, nagrade American Music… Zadnje je skladao glazbu za »F1: The Movie«, najuspješniji sportski film svih vremena. Zimmer je i izuzetno uspješan izvođač na turnejama te će u proljeće 2026. završiti europski dio svoje turneje »Hans Zimmer Live«.

Bleeding Fingers Music, čiji su članovi i Kara Talve i Slovenac Anže Rozman, kolektiv je izvanrednih skladatelja raznolikog glazbenog izričaja, dobitnik nagrade Emmy, nominiran za Grammy i Baftu. Suosnivači su Hans Zimmer, Russell Emanuel i Steven Kofsky, a kolektiv je vođen načelom da je suradnja ključ inovacije - iznimna glazba nastaje kada se umjetnicima pruži sloboda da budu hrabri, eksperimentalni i kreativno velikodušni. Sa svojih 25 vrhunskih studija i vrhunskim produkcijskim timom, Bleeding Fingers stvara glazbu najvišeg standarda, uvijek pomičući granice. (T. K.)

Zima u jesen

Ivana KOCIJAN
Snimio Nikola BLAGOJEVIĆ

Ovog tjedna na Korzo je stigla - jesen! Takvo nešto, naime, možemo zaključiti po fotografijama našeg dežurnog fotoreportera koje obiluju bojama i nijansama karakterističnima za jesenske dane. Prije kiše ponovo su se nosile bunde, bundice, krzneni kaputi, prošivene jakne jer i dalje je bitno dobro se utopliti. Glavni modni dodatak ovog su puta bili mobiteli na uhu bez kojih šetnja Korzom, čini se, ne može proći.

nskim tonovima

Jena črna, jena bjonda

Zemljani tonovi

Šal dobro grije

Crno, ali ne...

Duo u šetnji

Mekano i toplo

Rukom pod ruku

LOREN FATOVIĆ Napadač hrvatskih vaterpolista uoči večerašnjeg susreta s Rumunjskom i prvo

Trebamo ozbiljno ući u utakm suprotnom bismo mogli biti u

Iskreno, Rumunje nisam gledao niti jednu utakmicu. Sparirali smo ovdje na jednom treningu, čak su pružili jako dobar otpor. Pokazuju lagani porast forme - tvrdi Fatović, najbolji hrvatski strijelac

EUROPEAN AQUATICS WATER POLO CHAMPIONSHIP MEN BELGRADE~2026

Denis FRANČIŠKOVIĆ

POTVRDITI ULOGU FAVORITA - Ivan Marcelić sa suigračima

A. KOVACS/HVS

RIJEKA ›› Vaterpolisti Hrvatske nisu uspjeli ostvariti željeno na euro smotri, s maksimalnim brojem bodova ući u novu skupinu i nastavak natjecanja, izabranici Ivice Tucka u velikom derbiju skupine B tijesno su poraženi od Grčke (10:11) nakon velike drame. Hrvatska u završnici nije uspjela iskoristiti igrača više i susret odvesti u rulet peteraca.

U konačnici je to Barakudama nakon prve runde natjecanja donijelo drugo mjesto u skupini uoči odlučujućih sudara s Rumunjskom, potom Turskom i na kraju s Italijom u novom derbiju, koji će, po svemu sudeći, odlučivati o polufinalnim vizama. Realno, Hrvatska je u ogledima s Rumunjima i Turcima izrazito veliki favorit, Azzurri su pak vrh svjetskog vaterpola, a za ulazak u krug borbe za medalje, trebat će pobijediti i jednog velikog protivnika. Znalo se to i uoči Europskoga prvenstva i novog sustava natjecanja u kojem nema klasičnog četvrtfinala.

Jasna računica

Pobjeda Grčke bila je zaslužena, priznao je to i sam izbornik Tucak, protivnik je u konačnici bio bolji za taj jedan gol, iako ostaje dojam da se moglo i više. Osim početnog hrvatskog vodstva, Grci su konstantno imali dva gola prednosti i igrača više.

Papanastasiou je početkom treće četvrtine povećao na plus tri (6:3), ali Hrvatska se golovima dvostrukog strijelca Butića i Fatovića vratila i izjednačila rezultat. U završnici je sjajni Argyropoulos zabio tri gola, od kojih je »šrauba« bila malo remek-djelo (11:9), a Genidounias je dobio isključenje bez prava zamjene (udaranja Žuvele), no Grci su se s igračem manje do kraja obranili i sačuvali minimalnu prednost.

Tucak je realno sagledao stanje u vodi Beogradske arene detektiravši previše početnih pogrešaka i dekoncentracije. Hrvatska je zapravo kasno počela igrati. Jasno je da sada odlučuje sama o sebi i svojoj sudbini, zadnja utakmice skupine, po svemu sudeći, bit će ključ polufinala.

Uoči početka drugog kruga računica s hrvatske strane sasvim je jasna, Barakudama trebaju sve tri pobjede.

- Mi smo objektivno bolji i od Rumunjske i od Turske, ali moramo ih shvatiti maksimalno ozbiljno da ne bismo sami sebi stvorili neke neugodne trenutke. Idemo se sada kroz te utakmice što više i bolje spremiti za Italiju. Rumunjska je solidna, većina igrača je iz Steaue, igraju u Ligi prvaka. Dobro su posloženi, nedostaje možda malo pojedinačne kvalitete - kaže vratar Ivan Marcelić.

Loren Fatović zabio je tri pogotka protiv Grčke i velika je uzdanica Hrvatske u napadu.

- Iskreno, nisam Rumunje gledao niti jednu utakmicu. Sparirali smo ovdje na jednom treningu, čak su pružili i izvanredno kvalitetno igru, dobar otpor. Mi samo trebamo ozbiljno ući u utakmicu, tada pobjeda ne bi trebala doći u pitanje. Mislim da Rumunji iz turnira u turnir pokazuju lagani porast forme. Samo nam je bitno shvatiti da će to to neće biti lagano jer smo onda u problemu - ističe Fatović.

Zvonimir Butić detektirao je probleme koji su momčad stajali bodova u važnom derbiju s Grčkom.

Viroza prošlost

- Vidjeli smo što smo promašivali protiv Grčke, prenervozno smo ušli u utakmicu i bili smo prepasivni i neodlučni u napadu - kaže Butić. - Jednostavno nismo pucali na gol i Grci su dominirali prvim poluvremenom. U drugom poluvremenu digli smo se na planu odlučnosti, ali Grci su pokazali ekstra kvalitetu s nekoliko vrhunskih poteza. Nisu nam dali da se vratimo. Neaktivnost nas je previše stajala, a kada smo imali šansu, njihov vratar je

Hrvatska - Grčka 10:11

Utakmica 3. kola skupine B Europskoga prvenstva vaterpolista: Hrvatska - Grčka 10:11 (2:3, 1:2, 4:3, 3:2). Beogradska arena. Gledatelja: 500. Suci: Kovasz (Mađarska) i Schwartz (Izrael).

HRVATSKA: Bijač, Marcelić, Burić 1, Fatović 3 (1), Lazić, Bukić, Vukičević, Žuvela 1, Bašić, Vrlić 1, Butić 2, Harkov 2 (1), Kržić, Lončar.

GRČKA: Zerdevas, Tzortzatos, Kakaris, Skoumpakis 1, Gkiouvetsis 3, Argyropoulos 4, Gkillas, Genidounias 1, Papanastasiou 1, Kalegoropoulos, Chalyvopoulos, Nikolaidis, Papanikolaou, Pouros 1.

Tri isključenja: Kržić (27'), Burić (30'). **Isključenje bez prava zamjene:** Genidounias (29').

Igrač više: Hrvatska 10 (4), Grčka 15 (4). **Peterci:** Hrvatska 2 (2), Grčka 1 (1).

Trener Puljana napravio je pregled pripremnog razdoblja te se osvrnuo na nastavak prekinutne utakmice s momčadi s K

Riera: Rijeka je jako profitirala odgodom ut

PEROJ ›› Nogometaši Istre 1961 odradili su jučer trening u Peroju, a već sam pogled na igrače koji su jurili odličnim travnjakom nudio je osmijeh na lice. Izvan treninga bili su tek ozljeđeni Antonio Maurić koji je obavio kontrolni pregled te Saydou Bangura, dok je Josip Radošević koji je preventivno preskočio ogled s Radomljem normalno trenirao sa suigračima. Štoviše, baš je Radošević na kraju treninga bio najprecizniji u pucanju na gol Petra Nemeta. Mladi vratar Zeleno-žutih upisao je par vrhunskih obrana, između ostaloga obranio je i udarac trenera Riere rekavši uz smijeh da zbog toga sigurno neće braniti u prvenstvu, ali udarce iskusnog veznjaka nije mogao zaustaviti.

- Zadovoljan sam s radom, ali uvijek je stvar toga kako će momčad izgledati kad krenu utakmice za bodove. Ukoliko ste pobijedili u pripremama, ne znači da ćete pobijediti i u idućoj utakmici. Pripreme su bile dobre, odnos igrača prema radu je bio vrhunski, i sad samo trebamo zadržati taj ritam, taj rad, pa ćemo vidjeti - kaže Oriol Riera.

Bilo je zanimljivo čuti kako djeluju igrači u odnosu na proteklu polusezonu.

- Igrači su isti, ali smo napredovali kao momčad. Mentalno smo napredovali, a fizički smo se dosta poboljšali. Sad više igramo momčadski, vide se rezultati onoga što vježbamo. Svakog dana, svakog tjedna moramo napredovati u svim segmentima, uspijevamo u tome, a najbolje je što igrači imaju još dosta prostora za napredak. Nogomet je takav, treba stalno napredovati, ne treba se zadovoljavati ostvarenim. Za mene nije dovoljno ovo što radimo i ne mislim pritom na rezultat, već je riječ o obrascu, o stvarima koje želimo raditi, o fizičkoj spremi.

V. ŽGANEC ROGULJA/PIXSELL

PROBLEMI S IZOSTANCIMA - Oriol Riera

Pulska momčad sezonu nastavlja odgođenom utakmicom protiv Rijeke u kojoj Riera neće imati na raspolaganju Lawala, Koskija i Maurića. Što znači da su Zeleno-žuti puno izgubili zbog toga što se utakmica nije nastavila u roku od 24 sata.

- Za Rijeku je velika prednost

LEGOVIĆ POBIJEDIO U LATVIJI

Hrvatski biatlonac Matija Legović pobijedio je na utrci juniorskog IBU Svjetskog kupa u latvijskoj Madoni. Matija je stazu od dužine 10 kilometara prešao za 25:10,5 minuta pritom promašivši jednu od deset meta i to na stojećem stavu.

Legović je poboljšao izglede u borbi za Veliki kristalni globus, trenutno se nalazi na drugom mjestu.

19. veljače Rijeka će u Nikoziji igrati prvu utakmicu play offa za plasman u osminu finala Konferencijske lige

...og ogleda drugoga kruga na EP-u

...nicu, u problemu

vrhunski branio.

Slijede dvije na papiru lakše utakmice pa novi veliki derbi, utakmica s visokim ulogom protiv Talijana.

- Svaka sljedeća utakmica je najvažnija. Ako budemo pravi, ući ćemo u polufinale i ostvariti ono što smo ciljali. Rumunji najviše prijete s centarskih pozicija i fizički su jaki. Talijani su ih »ubili« presingom po cijelom terenu, tako da i mi planiramo nešto slično te boljim plivanjem olakšati sebi utakmicu - najavljuje Butić.

I jedna dobra vijest u svezi prevladavanja manjih zdravstvenih problema. Naime, crijevna viroza koja je pogodila dio reprezentacije (Biljaka, Bašić, Fatović…) je stvar prošlosti.

NUŽAN OPREZ - Loren Fatović

A. KOVACS/HVS

...Kvarnera

...takmice

to što su napravili. Odgodili su utakmicu pravdajući to nastupom u Europi, ali s moje točke gledanja, osigurali su si time veliku prednost. Nama sad nedostaju ključni igrači, osim toga pravilo je takvo da igrači koji su bili u startnoj postavi ne mogu sad biti na klupi. Ukoliko ne počinju susret, moraju na tribinu. Stoga to smatram velikom prednošću za njih, neovisno o tome što im možda Fruk neće igrati. Da se razumijemo, to nisu izgovori, igrat ćemo s drugim igračima. Moram priznati da je ta odgoda za mene bilo veliko iznenađenje. Nisam očekivao da će se utakmica nastaviti tek u siječnju.

Budući da je u tijeku zimski prijelazni rok, bilo je zanimljivo čuti trenerovo viđenje istoga.

- Za mene će najbolji zimski prijelazni rok biti ako zadržimo sve igrače. Ukoliko neki igrač bude prodan, morat ćemo dovesti novoga na toj poziciji. Sad smo odlično popunjeni, na svim pozicijama imamo kvalitetne igrače i adekvatnu zamjenu. Ne igram samo s 11 igrača, koristim ih puno više. Stoga, najviše bih volio kad bi zadržali aktualan igrački kadar, u suprotnom gubimo snagu - dodao je Riera.

Roberto CAR

Na Rujevici predstavljen Peruanac Alfonso Barco, treće pojačanje Bijelih

EUROPSKI IZAZOVI - Alfonso Barco

HNK RIJEKA

Dolazak u Rijeku za mene je velika prilika

Znam da je Rijeka osvojila prvenstvo prošle godine i očekivanja su velika. Navijačima mogu samo poručiti da ću naporno raditi i ostaviti sve na terenu. Jako sam sretan što sam došao ovdje - kaže 24-godišnji Barco

RIJEKA Rijeka je potpisala ugovor s trećim igračem u zimskom prijelaznom roku. Nakon lijevog krila Gruzijca Tornikea Morchiladzea te svestranog braniča i mladog hrvatskog reprezentativca Tea Barišića, potpis na ugovor s Bijelima stavio je Peruanac Alfonso Barco, 188 centimetara visoki 24-godišnjak, koji igra na poziciji zadnjeg veznog, može zaigrati i stopera, ali i centralnog veznog igrača. Ekvadorski Emelec bio mu je posljednji klub prije dolaska na Rujevicu. Robusan, drži prostor ispred obrane, a jak je i na lopti. Odigrao je i jednu utakmicu za reprezentaciju Perua, debitirao je prošlog mjeseca u prijateljskoj utakmici protiv Bolivije.

Barco je već neko vrijeme na radaru Bijelih, a sada je sve konkretizirano. Ugovor s Rijekom potpisan je do lipnja 2028. godine s opcijom produženja za još godinu dana. Barco u Rijeku dolazi kao slobodan igrač i prvi je Peruanac u dresu Bijelih.

- Putovanje je bilo iscrpljujuće, ali vrlo sam sretan što sam ovde i što sam dio momčadi. Motiviran sam i jedva čekam početi - rekao je Alfonso Barco za klupske društvene mreže poslije puta s drugoga kraja svijeta.

Lima

Rođen je u Limi 2001. godine i prve ozbiljnije nogometne korake napravio je u gradskim klubovima Sporting Cristal i Universidad San Martin u čijem je dresu i debitirao u prvoligaškoj konkurenciji. Kasnije je igrao u Urugvaju i Ekvadoru, a Rijeka mu je prva europska destinacija. Zašto Rijeka?

- Znam da je Rijeka osvojila prvenstvo prošle godine i očekivanja su velika. Razgovarao sam s trenerom Sanchezom, ovo je za mene velika prilika.

Alfonso Barco nije prvi profesionalni nogometaš u obitelji, ali ni prvi koji se otisnuo u Europu. Njegov otac Alvaro bio je profesionalni igrač, upisao je 30 nastupa za reprezentaciju Perua uz dva nastupa na Copa Americi. Ujak Jose del Solar je također igrao na mjestu defanzivnog veznog i odigrao 149 utakmica u LaLigi.

- Često razgovaram s obojicom, dobijem neki savjet kada mi treba, a sve kako bih bio bolji i razvio se kao igrač. Ujak mi je rekao da odem u Europu i zahvalan sam mu na savjetu.

Za sebe će reći da su mu duge lopte i snaga najveće prednosti. Prije dolaska u Rijeku o Hrvatskoj je najviše znao...

Duge lopte

- Dobro znam hrvatsku reprezentaciju, pratio sam je još kao dijete. Imam dosta idola u hrvatskoj reprezentaciji. Prepoznao sam Kramarića na zidu. Shvatio sam da je igrao ovdje. Znam i da je Rijeka bila prvak prošle sezone i to mi je veliki motiv. Očekivanja su velika i navijačima mogu samo poručiti da ću naporno raditi i ostaviti sve na terenu. Jako sam sretan što sam došao ovdje - rekao je Alfonso Barco.

Hrvatska, Bosna i Hercegovina, Slovenija, Srbija, Švicarska, Nigerija, Litva, Francuska, Peru, Portugal, Brazil, Kongo, Gruzija, Crna Gora, Ujedinjeno Kraljevstvo, sve su to putivnice s kojima se mogu poslužiti igrači Rijeke. Plus španjolski trener. Svijet u malom.

Zlatko HORVAT

NOGOMETNA OBITELJ

Njegov otac Alvaro bio je profesionalni igrač, upisao je 30 nastupa za reprezentaciju Perua. Ujak Jose del Solar je također igrao na mjestu defanzivnog veznog i odigrao 149 utakmica u LaLigi

Omonia suparnik Bijelih u play-offu Konferencijske lige

Nogometaši Rijeke igrat će protiv ciparske Omonije u play-offu za plasman u osminu finala Konferencijske lige. Epilog je to ždrijeba održanog u Nyonu. Prva utakmica igrat će se 19. veljače u Nikoziji, dok je uzvrat 26. veljače u Rijeci. Točna satnica utakmica bit će određena naknadno. Rijeka je u ligaškom dijelu natjecanja zauzela 16. mjesto, dok je Omonia bila osamnaesta.

- U ovoj fazi natjecanja nikad ne možete sve znati jer nemate informacija o protivniku - ocjena je trenera Rijeke Victora Sancheza nakon ždrijeba u Nyonu, koji je Bijelima za suparnika donio trenutno vodeću momčad ciparskoga prvenstva.

- Nakon posljednje utakmice protiv Šahtara pogledali smo obje opcije koje smo imali. Prošlo je neko vrijeme, u prijelaznom roku dolazi do promjene u momčadima, ali kao uvijek sve ekipe su dobre, sve momčadi koje su prošle u drugi krug mogu pobijediti bilo koju ekipu u ovom natjecanju, što smo vidjeli ove sezone. Počet ćemo detaljno analizirati suparnika, pripremit se najbolje što možemo i do utakmice ćemo biti spremni - dodao je španjolski trener Rijeke.

A. KRIŽANEC

TRI DANA DO STARTA POLUSEZONE - Victor Sanchez

U ostalim susretima sastaju se: KuPS Kuopio - Lech Poznan, Noah - AZ Alkmaar, Zrinjski - Crystal Palace, Jagiellonia - Fiorentina, Škendija - Samsunspor, Drita - Celje i Sigma Olomouc - Lausanne-Sport.

UKRATKO

VAN NISTELROOY U STOŽERU NIZOZEMSKE

AMSTERDAM ›› Bivši napadač Ruud van Nistelrooy pridružit će se trenerskom osoblju nizozemske reprezentacije 1. veljače, uoči Svjetskog prvenstva, objavio je jučer Nizozemski nogometni savez (KNVB). Bivši napadač Manchester Uniteda bit će pomoćni trener Ronaldu Koemanu, koji je izrazio zadovoljstvo što može računati na neprocjenjivo iskustvo van Nistelrooya i kao igrača i kao trenera. Van Nistelrooy (49) tako započinje svoj treći mandat pomoćnog trenera u Nizozemskoj, nakon prethodnih razdoblja između 2014. i 2016. godine te tijekom EURA 2020. godine.

PANIĆ NAPUŠTA KRIMEJU

RIJEKA ›› Borna Panić napušta Krimeju. Bivši veznjak mlađih uzrasta Juventusa u fazi je raskida ugovora s Rijekom i potrazi za novim angažmanom. Blizu je odlaska u Sloveniju gdje se nada dobiti osjetniju minutažu nego u dresu Orijenta gdje se prošle jeseni nije uspio izboriti za više od 450 minuta u SuperSport Prvoj NL. Panićev odlazak samo je jedan od očekivanih pa i najavljenih uoči prvog treninga Crvenih u 2026. godini. Cherno Saho je preko Rijeke završio u Opatiji. Duje Ušalj se vratio na Kantridu. Karlo Valjan je otišao u prvoligaša Dubravu, a Dominik Paškvan u Grobničan. Nikola Medojević nije ni počeo pripreme s Orijentom. Ugovor s Rijekom istječe mu na ljeto. Panić je šesti igrač koji je napušta Krimeju ove zime.

Dobra vijest je što osim Duje Ušalja niti jedan od igrača koji je otišao nije bio standardan što znači da momčad ne bi smjela izgubiti na kvaliteti. Osim toga doveden je afirmirani napadač Miroslav Iličić, a na lijevoj strani obrane daroviti Mihael Rovis. Po svemu sudeći, bit će još promjena u Orijentovu kadru koji je jesen završio na skromnom osmom mjestu. (I. VO.)

ANTONIA RUŽIĆ BEZ FINALA

HOBART ›› Antonia Ružić nije uspjela u Hobartu izboriti prvi finale jednog WTA turnira u karijeri. U prvom polufinalu Međimurke bolja je bila kvalifikantica Talijanka Elisabetta Cocciaretto, koja je slavila sa 6:3, 6:2 poslije jednog sata i 19 minuta igre. Ružić je čak pet puta gubila servis, što je bio prevelik teret za 22-godišnju Međimurku, koja će idućeg tjedna upisati plasman karijere - 65. mjesto. Cocciaretto je prije tri godine igrala završnicu ovog turnira, a u novom finalu igrat će protiv Amerikanke Ive Jović, koja je pobijedila Australku Taylah Preston sa 4:6, 6:4, 6:1. (Z. H.)

PRVA POBJEDA GIOVANNIJA FRANZONIJA

WENGEN ›› Talijan Giovanni Franzoni pobjednik je super G-ja Svjetskog kupa, održanog u Wengenu. Franzoni je otvorio utrku na čuvenoj stazi Lauberhorn, ostvario vrijeme 1:45.19 minuta koje nitko nije uspio nadmašiti i ostvario prvu pobjedu u karijeri. Drugi je bio Austrijanac Stefan Babinsky (0.35 zaostatka), treći Švicarac Franjio Von Allmen (0.37), a četvrti uvjerljivi lider Svjetskog kupa Švicarac Marco Odermatt (0.53), koji je napravio jednu pogrešku, što ga je usporilo. U poretku super G-ja Odermatt ima 325, Austrijanac Kriechmayr 231, a Franzoni 218 bodova.

Danas se u Wengenu vozi spust (12.30 sati), dok je sutra spust. (Z. H.)

TIGRICE U ZABOKU

RIJEKA ›› Kuglačice Mlake danas u Zaboku mogu napraviti posljednji korak prema devetoj uzastopnoj tituli prvakinja, 11. u posljednjih 12 sezona, te 12. od 2012. godine. Igračice trenera Tončija Mikca u 11. kolu HEP Superlige gostuju kod drugoplasiranog Frozy Zaboka, sastava koji su u prvom dijelu prvenstva pobijedile s uvjerljivih 7:1. Tigrice imaju četiri boda prednosti na ljestvici, puno bolji omjer poena pa ih čak ni poraz ne može previše skrenuti s puta. No, poznavajući riječki sastav, Tigrice u Zabok putuju po pobjedu.

Bit će to i odlična uvertira za prvu utakmicu četvrtfinala Lige prvaka, u kojoj Mlaka 24. siječnja gostuje kod mađarskog Rakoshegyija VSE. Tigrice su u prvoj rundi izbacile mađarski ZTE-ZAEV uz dvije pobjede sa 6:2, dok je Rakoshegy VSE bio dvaput uspješniji od porečke Istre. (Z. H.)

SPORT VIKENDOM

SUBOTA

RUKOMET
PRVA LIGA (Ž)
SPLIT (18): Split 2010 - Zamet

KOŠARKA
SUPERSPORT PREMIJER LIGA (M)
RIJEKA (D. Lukarić, 19): Kvarner - Split
PREMIJER LIGA (Ž)
ZAGREB (17): Studio Zagreb - FSV
PRVA LIGA (M)
KOSTRENA (18): DepoLink Škrljevo - Aleta Puntamika

KUGLANJE
HEP SUPERLIGA (Ž)
RIJEKA (Mlaka, 12): Rijeka - Siscia
ZABOK (15): Frozy Zabok - Mlaka

ODBOJKA
DRUGA LIGA - ZAPAD (Ž)
RIJEKA (Dvorana mladosti, 18.30): Škurinje - Sveti Matej 06
RIJEKA (Dvorana mladosti, 14.30): Petica - Crikvenica

NEDJELJA

ODBOJKA
DRUGA LIGA - ZAPAD (Ž)
OPATIJA (12): Opatija - Sveti Matej 06

EUROPSKO PRVENSTVO Hrvatski rukometaši utakmicom prot

Červa Vjeruj polufi imam supar po mj

Nikoga ne treba podcjenjivati, ali imamo realne šanse za polufinale. Na velikim natjecanjima nema »lako ćemo«. Tu je borba za svaku loptu, svaki gol, svaka pobjeda je bitna. Mi smo viceprvaci svijeta, sada se treba dokazati. Imamo dobar ždrijeb i optimist sam - kaže Červar

Igor DUVNJAK

RIJEKA ›› Lino Červar, Mago di Umago, proslavljeni trener svjetske reputacije, ne staje, iako je već u 76. godini za njega je stalna rukometna aktivnost svakodnevnica, način života. Dok kao i masa ostalih zaljubljenika u ovaj sport razmišlja o Europskom prvenstvu, koje Hrvatska otvara današnjom utakmicom protiv Gruzije (18 sati), jednostavno ne zna mirovati. Netom je okončao poduže snimanje emisije za jednu televizijsku kuću, a jučer je u Osijeku održao predavanje i tamošnjim stručnjacima prenosio detalje iz svog bogatog znanja i iskustva.

I on je u koru onih koji ističu iznimno visoku kvalitetu ovog kontinentalnog natjecanja, smatrajući ga najjačim rukometnim turnirom na svijetu.

- Činjenica je ono što mnogi govore da je Europsko prvenstvo uvijek jače od Svjetskoga prvenstva. I to zato što je vrhunska kvaliteta koja je prisutna u Europi ipak dominantna. Izvan nje, istina, imamo Egipat i možda još koju zemlju, ali je vrhunsko europsko natjecanje vrlo nezgodno i itekako zahtjevno.

Višedesetljetni uspješni strateg osvrnuo se na trendove u modernom vrhunskom rukometu na koje ima niz primjedbi. Međunarodni rukometni odnosi idu na ruku moćnijima, koji, naravno, imaju i veći utjecaj.

- Mislim da je ovaj trenutak rukometa obilježen pravilima koja su donesena, a na njih se neki još prilagođavaju. To je jedan problem, a drugi je što neki razmišljaju o razlozima da mi ili neki drugi zato što imamo manje novaca, ostajemo po strani. Konkretno, nakon SP-a u Hrvatskoj, Skandinavija će imati domaćinstvo prvenstva sve vrijeme, dakle, oni će gotovo pa stalno igrati kod kuće. Uhvatili su tu nešto Nijemci, tako da se praktički sve igra ili u Skandionaviji ili u Njemačkoj. Tu je možda jedno natjecanje u Francuskoj i to je to.

Suđenje

Osvrt na pravila, pogotovo na činjenice vezane uz famozno »slobodno sudačko uvjerenje«, prožet je Červarovim kritikama.

- Rukomet se promijenio i on više nije kolektivni sport, postao je igra u kojoj se igra »jedan na jedan« ili »dva na dva«, dakle, individualizam je u ovakvoj situaciji prerastao kolektivni loptački sport. I ne znam kako će se mnogi snalaziti u svemu tome, veliki je pritisak na Europsku i Svjetsku federaciju, EHF i IHF, primjedbe su da pravila nisu sukladna olimpijskoj povelji po kojoj ista pravila važe za sve. Ona govori da svi imaju jednake šanse. Pravila su vrlo opasna zato što pojedinac odučuje na osnovi nekih svojih parametara. On tako donosi neke odluke, a mislim da pojedinac ipak ne može rješavati neke tako važne stvari. Tu,

Danas

Skupina E, 18: Hrvatska - Gruzija, **20.30:** Švedska - Nizozemska.
Skupina A, 18: Austrija - Španjolska, **20.30:** Srbija - Njemačka.
Skupina C, 18: Ukrajina - Francuska, **20.30:** Češka - Norveška.

Iako je generalna proba za nastavak sezone donijela poraz od austrijskog Hartbe

Ne smijemo tako griješiti

ZAGREB ›› Iako je generalna proba za nastavak sezone donijela poraz od austrijskog Hartberga na stadionu Maksimir (1:2), Mario Kovačević nije zabrinut, s time da mu navijači i simpatizeri Dinama moraju vjerovati na riječ jer je taj pripremni ogled bio zatvorenog tipa, bez gledatelja i prijenosa. Prrema njegovim riječima, utakmica je poslužila svrsi.

- Od početka se igralo žustro. Dobro smo otvorili utakmicu, ali lopta nije htjela u gol. Opet nam se dogodilo da nam suparnik zabije nakon prvog dolaska na naš dio terena. Utakmicu moramo podijeliti na dva dijela. U prvih 60 minuta igrala je jedna momčad, tu smo dominirali, ali vidjelo se da nam nedostaje mekoće u zadnjoj trećini - kazao je Kovačević.

Nužno je istaknuti da je ova utakmica bila složena u nesvakidašnjem formatu. Prvo se igralo dva puta po pola sata, a zatim još dva puta po 25 minuta. Za Dinamo je nastupilo 29 igrača, uključujući i nekoliko juniora. Tijekom razdoblja koje je Kovačević opisao kao dominaciju, Hartbergu je gol prednosti donio Benjamin Markus. Modri su pak u dva navrata gađali okvir gola umjesto mreže. U nastavku je Aziz Musibau povisio vodstvo gostiju, a Marko Soldo je potom postavio konačan rezultat. Kasnije je i Hartberg u istoj akcija dva puta pogodio okvir gola.

Pritom nije na odmet spomenuti i razlike u tempiranju forme zbog kalendara natjecanja. Dinamo, naime, nastavlja sezonu već idućeg četvrtka utakmicom sedmog kola Europske lige protiv rumunjskog FCSB-a, dok se Hartberg priprema za utakmicu 18. kola austrijske Bundeslige s Rapidom, što je na rasporedu 7. veljače, odnosno petnaest dana kasnije.

Uz to, postoje i još neke razlike. Dinamova svlačionica ima tržišnu vrijednost od 64,45 milijuna eura, a Hartbergova je 14,1 milijuna eura. Modri su, doduše, igrali bez Ismaëla Bennacera i Mounsefa Bakrara, koji su se tek u petak priključili momčadi nakon nastupa za Alžir na Afričkom kupu nacija. Nije na odmet spomenuti i da Hartberg trenutno drži četvrto mjesto

tiv Gruzije (18 sati) otvaraju nastup u Švedskoj

JASAN PLAN - Ivan Martinović

G. STANZL/PIXSELL

Sigurdsson: Prva utakmica je uvijek nezgodna

- Moramo biti spremni za Europsko prvenstvo. Nismo bili presretni zbog dvaju poraza od Njemačke, ali imali smo dobrih trenutaka. Imamo samopouzdanja poslije dobrih nastupa u kvalifikacijama i na prošlom Svjetskom prvenstvu. Važno je dobro otvoriti prvenstvo, prva utakmica uvijek može biti nezgodna. Moramo biti fokusirani na prvi izazov - kaže hrvatski izbornik Dagur Sigurdsson.

- Smatraju nas za autsajdere? Neka, mi smo tad uvijek bili najjači. Još bolje za nas. Bez pritiska. Ova je momčad pokazala da smo najjači kad nas svi otpišu. Ovo prvenstvo treba iskoristiti da uživamo u svakoj utakmici. U prvoj utakmici smo favoriti, ali neće biti lagano. Gruzija je reprezentacija koja ima glavu i rep - kaže Luka Cindrić.

- Treba cijeniti svakog protivnika. Svi koji su se plasirali na Europsko prvenstvo igraju na visokoj razini i brzo. Svi želimo startati pobjedom, dignuti samopouzdanje za sljedeće dvije utakmice. Siguran sam da će biti dosta navijača koji će nas bodriti, a mi ćemo dati sve od sebe - dodao je kapetan Ivan Martinović.

M. MIJOŠEK

naravno, mislim na suđenje, primjerice, oni osobnim kriterijem odlučuju kada je pasivna igra. Nekima puštaju 20, a nekima čak 40 sekundi. Pravila je inače napisao netko tko nikada nije igrao rukomet. No, nama bi trebala odgovarati ta pravila, sjetimo se da je Balićeva generacija igrala zonu »3-2-1« uz »5- 1« i »6-0«. Ova posljednja nije aktivna, već je reaktivna zona. U napadu pak nemamo šutera poput Lackovića, koji puca izvana.

Spomen slavnog »Laca« podsjeća na Linov kopernikanski obrat kada je u nekoliko mjeseci od posljednjeg mjesta na EP-u preuzeo momčad koja je ekspresno postala prvak svijeta i olimpijski pobjednik. U sedam godina u tu su kolekciju dodana još dva svjetska i tri europska srebra. Červar smatra da Hrvatska na EP-u nema težak put za proboj.

Ždrijeb

- Ovakav ždrijeb si ne bismo sami napravili. Imamo realne šanse za drugi krug u kojem možemo dobiti i Mađarsku i Sloveniju. Nikoga ne treba podcjenjivati, ali imamo realne šanse za polufinale. To je ocijenio svatko tko imalo razumije rukomet. No, sve to pod pretpostavkom da odigramo dobro jer u slučaju da nije tako, težak je svaki suparnik. Na velikim natjecanjima nema »lako ćemo«. Tu je borba za svaku loptu, svaki gol, svaka pobjeda je bitna. Mi smo viceprvaci svijeta, to je dobro, a sada se treba dokazivati. Imamo dobar ždrijeb i gledam pozitivno.

Hrvatska je 2003. godine izgubila od Argentine i prvo poluvrijeme od Saudijske Arabije, no unatoč tome postala je prvak svijeta. Hrvatska sad igra s autsajderom Gruzijom, čekaju je potom Nizozemska i Švedska.

- Gruzija nije na razini o kojoj treba pričati, neugodan suparnik nam može biti Nizozemska. Vodi je Šveđanin Olsson, bio je dobar obrambeni igrač i može postaviti dobru zonu. Imaju i dobru tranziciju. No, ozlijedio im se desni bek. Ipak, mi smo ekipa s reputacijom. Trebali bismo pobijediti, no treba biti oprezan da nas ne uhvate na brzu tranziciju. Shvatimo li ih ozbiljno i budemo li motivirani, trebali bismo pobijediti. Šveđani su nam najveće iskušenje, ali dvije reprezentacije idu dalje u drugi krug. Sigurno da bi bilo dobro s dva boda ući u drugi krug. Ne smijemo unaprijed razmišljati da smo izgubili, Švedska nije jaka kao što je bila, s njom se može igrati. Nije sporno da smo mi i oni glavni kandidati za drugi krug, a dobro bi ih bilo pobijediti, ipak je to mat glavnom konkurentu. U drugom krugu moramo biti oprezni, ali imamo suparnike po mjeri s kojima možemo igrati.

> *Gruzija nije na razini o kojoj treba pričati, neugodan suparnik može biti Nizozemska. Šveđani su nam najveće iskušenje, ali nisu jaki kao što su bili, s njima se može igrati*
>
> Lino Červar

erga, trener Dinama Mario Kovačević nije zabrinut

S. STRUKIĆ/PIXSELL

LOPTA NIJE HTJELA U GOL - Mario Kovačević

u austrijskom prvenstvu, s time da ima pet bodova više od desetoplasiranog Tirola iz Innsbrucka.

- Ne mogu reći da postoji nešto što mi se posebno nije svidjelo, možda jedino pogreške kod primljenih pogodaka. Ne smijemo tako griješiti, na tome moramo raditi. Imamo dovoljno vremena da to ispravimo do dvoboja protiv Rumunja u Europskoj ligi. Mislim da se vidjelo da smo trkački dobri. Imali smo dobre uvjete na pripremama u Čatežu, gdje smo trenirali na dobrom terenu. Tamo su temperature bile vrlo niske, ali to smo i htjeli jer nas takvi uvjeti čekaju na skorašnjim utakmicama - zaključio je Kovačević.

Josip Jukić, centar Kvarnera, uoči gostovanja Splita

Iznenađenje? Vjerujem da uz pravi pristup imamo šanse

Vjerujem da ćemo uz pravi pristup i našu dobru partiju imati šanse. Hoćemo li je iskoristiti, neće ovisiti samo o nama jer je Split odlična ekipa - kaže Jukić

RIJEKA » Košarkaši Kvarnera večeras će u dvorani »Dinko Lukarić« ugostiti Split (19 sati) i pokušati drugi put ove sezone na svojem terenu režirati iznenađenje protiv ABA-ligaša. Prva se senzacija dogodila u Centru Zamet protiv Zadra krajem prosinca prošle godine, a danas su Riječani domaćini na Kozali zbog zauzetosti zametske dvorane.

Centar Kvarnera Josip Jukić danas će se susresti sa »svojima«. Splićanin je čak osam sezona bio dio momčadi Žutih, a jedan od trenera bio mu je i Ante Grgurević. Bivši igrač i trener Splita preminuo je prije dva dana.

- Teško mi je pronaći riječi... Bio je čovjek kojeg će biti nemoguće nadoknaditi. Živio je sve što je govorio, a bio je puno više od trenera svima s kojima je radio. Jako veliki gubitak u svakom pogledu. S njim sam surađivao od moje prve seniorske sezone u Splitu, bio mi je pomoćni trener, a nakon Anzulovićevog odlaska bio mi je i glavni trener. Teško je pričati o tome... - govori Josip Jukić o preranom odlasku velikog splitskog košarkaša koji je u Splitu radio i u omladinskom pogonu.

Na Kozali će danas istrčati ekipe koje su u srijedu upisale poraze. Kvarner je izgubio na gostovanju kod Dinama nakon poprilično lošeg drugog poluvremena, dok je Cibona slavila na Gripama u izjednačenom derbiju.

Kvaliteta

- Za mene osobno to je veliko razočaranje. Išli smo u Zagreb s nadom i željom da pobijedimo i mislili smo da imamo dosta dobre šanse. Moj dojam je da je puno veći poraz prvo poluvrijeme jer smo tada trebali na odmor otići s nekih plus šest do deset poena. Imali smo osjećaj da kontroliramo utakmicu, a nikako to nismo kapitalizirali i tu smo gubili dva razlike na poluvremenu. A u drugom dijelu je Dinamo krenuo puno bolje, nismo najbolje odgovorili na njihove prilagodbe i samo se nastavilo u tom tonu... Iskoristili su naše pogreške, a mi smo bili dosta sterilni. Pogotovo u obrani gdje su nas prolazili »jedan na jedan«, što je nedopustivo.

Riječka ekipa u današnjoj će se utakmici fokusirati na ispravak pogrešaka s nadom u novo ovosezonsko iznenađenje. Prošle sezone je Kvarner barem jednom pobijedio svaku ekipu Premijer lige pa tako i Split.

- Sigurno da ćemo tražiti svoju šansu i da vjerujemo da možemo igrati s njima. Oni su favoriti i nadaju se borbi za naslov, ali Zadar smo uspjeli iznenaditi. Doduše, nama to nije bilo toliko iznenađenje jer mi vjerujemo da možemo igrati sa svima i da imamo kvalitetu nego nam jednostavno nedostaje konstanta. Imamo bljeskove, pokažemo da možemo igrati, a onda se izgubimo pa na trenutke nikako ne izgledamo. Vjerujem da ćemo uz pravi pristup i našu dobru partiju imati šanse. Hoćemo li je iskoristiti, neće ovisiti samo o nama jer je Split odlična ekipa - kaže Jukić.

Riječani

Teško je u Splitu izdvojiti jednog ili nekoliko pojedinaca jer je momčad vrlo dobro posložena na svim pozicijama. Tu su i trojica Riječana, bekovi Antonio Jordano, Vito Kučić i Paolo Marinelli. Jordano je nedavno postao rekorder s 11 zabijenih trica na utakmici hrvatskog prvenstva. Žuti imaju i trojicu Amerikanaca, a najzvučnije ime je ipak Zoran Dragić, bivši euroligaški i NBA igrač.

- Imaju vrhunske pojedince koji su igrali u odličnim klubovima. Kompletna su ekipa, šuterski sjajna, koja zabija po 90 do 100 poena i ima kvalitetu da u kontinuitetu igra na velik broj poena. Naš najveći zadatak je probati utakmicu svesti u neke normalnije okvire. Spustiti Split na 80 poena, kada se pogleda njihova statistika i način na koji igraju, već je dobar posao i dobra polazna točka. Sve ispod toga je vrhunski. Jordano ima odličnu sezonu i dosta toga se vrti oko njega, unutarnja linija su Amerikanci koji imaju kvalitetu, a tu je i Dragić... Borba Splita za titulu sa Zadrom? Mislim da će šansa postojati, ova ekipa ima kvalitetu za to, ali Zadrova najveća prednost je što imaju naviku pobjeđivanja i trebat će poraditi na psihološkom aspektu - zaključio je Josip Jukić.

FSV u Zagrebu

Košarkašice FSV-a danas od 19 sati gostuju kod četvrte ekipe Premijer lige, Studio Zagreba. Riječanke nakon slavlja nad drugoplasiranim Šibenikom love još jednu pobjedu protiv na papiru superiornije ekipe. Zagrepčanke igraju i WABA ligu, ali FSV je ove sezone pokazao da može parirati i najjačima u ligi. Mogao bi ovo biti i dobar test za završnicu Kupa »Ružica Meglaj-Rimac« jer su FSV i Studio Zagreb dvije od četiriju ekipa koje su izborile Final Four. Polufinalni parovi će se izvlačiti sljedećeg tjedna.

A. KRIŽANEC

SVESTI UTAKMICU U NORMALNE OKVIRE - Josip Jukić

OBAVIJESTI O SMRTI

Svim prijateljima, rođacima i poznanicima javljamo da je 8. siječnja 2026. u 100. godini, naš voljeni otac, svekar i nono

BRANKO PADJEN

krenuo na svoje posljednje putovanje.

Sprovod će se u krugu obitelji i prijatelja obaviti u utorak 20. siječnja u 14 i 30 sati na groblju Trsat.

Sjećanje na njega će zauvijek biti dio naših života.

BRANKO ostavlja iza sebe sina BRANKA, snahu ADELINE te unuke JONATHANA i DUNJU

193770

Javljamo tužnu vijest rodbini, prijateljima i znancima da nas je 16.1.2026. u 93. godini života napustila naša draga mama, punica i baba

KATE JURAS

Pogreb drage nam pokojnice bit će u subotu 17.1.2026. godine u 14 sati na mjesnom groblju Poljica.

Počivala u miru Božjem.

Ožalošćeni: sin DRAGAN i kći DRAGICA s obiteljima

194148

Umrla je naša draga supruga, majka, svekrva, punica, baka i prabaka

NEVENKA ŠIMUNOVIĆ

Zadnji put ćemo se od nje oprostiti 17. siječnja 2026. u 12 sati na starom kastavskom groblju

Ožalošćeni:

suprug LJUBO, sinovi PETAR, VLADO, SLOBODAN, EMIL i IVAN, kćer ŽELJKA, nevjeste RADMILA, GABRIELA, JADRANKA i ILDI, zet BRANKO, unuci ANTE s MARIJOM, MANUELA s HENRIJEM, ANA s ROBERTOM, MATEJ sa SANJOM, EDI s MATEOM, IGOR s PETROM, ADRIANA s MARKOM, ANTONELA, BRANKA, LUKA, MARIJANA, ANA, EMILIA, HRVOJE, KARLO, LUCIJA i PETRA, praunuci DORA, DOMAGOJ, FILIP, EMA, JOSIP, LEONA, LOVRE, NIKO, FRANE, NUŠA, TENA i EVA

194083

S tugom u srcu javljamo svoj rodbini, prijateljima i znancima tužnu vijest da je u četvrtak 15.1.2026. u 75. godini preminuo naš dragi otac

MILAN ŠTOKIĆ BULIN

Ukop dragog nam pokojnika sa sv. misom zadušnicom bit će u ponedjeljak 19.1.2026. godine u 15 sati na gradskom groblju Sv. Vid u Senju.

Počivao u miru Božjem.

Molimo za tihu sućut.

Ožalošćeni:

sinovi JOSIP i DENIS i ostala tugujuća rodbina

194095

Tužna srca javljamo da nas je 5. 1. 2026. u 78. godini zauvijek napustila naša voljena i dobra mama, teta i sestra

ANICA DRČA

Posljednji ispraćaj drage nam pokojnice bit će 19.1.2026. u 10.30 sati na groblju Kozala.

Ožalošćeni: sin NENAD, sestra IVANKA s obitelji i nećakinja IVANKA s obitelji

194150

S neizmjernom tugom javljamo da me je 14.1.2026. napustio u 95. godini moj voljeni suprug

SANJIN MARGAN

Posljednji ispraćaj voljenog pokojnika održat će se 19.1.2026. u 14 sati na mjesnom groblju Kostrena - Sv. Barbara.

Oćžalošćeni: supruga ANĐELKA, nećaci i ostala rodbina

194006

Javljamo tužnu vijest da nas je zauvijek u 65. godini života napustio naš dragi

JOSIP POLIĆ

Pogreb dragog nam pokojnika bit će u subotu 17.1.2026. godine u 15 sati na groblju Mrkopalj.

Ožalošćeni: supruga VERICA, kćer KATARINA, sestre MARIJA i BLAŽENKA s obiteljima

194164

S tugom u srcu javljamo rodbini i prijateljima da je u četvrtak, 15.1.2026. preminula naša voljena supruga, mama i nona

NEDA BRANČELLA

Posljednji ispraćaj bit će u krugu obitelji.

OŽALOŠĆENA OBITELJ

194074

Javljamo tužnu vijest da nas je 16. 1. 2026. u 87. godini napustila naša draga sestra, šogorica i teta

MARA FIČOR

(MARICA)

Ispraćaj drage nam pokojnice bit će u utorak, 20.1.2026. u 14 sati na groblju Jelenje.

Počivala u miru Božjem.

Ožalošćeni:

sestra DARKA, šogorice ANKICA, MARINA i nećaci

194133

S tugom u srcu javljamo da nas je u 90. godini napustio naš brat i barba

JOSIP SILIĆ

(PEPO)

Sprovod će se održati u Švedskoj.

Ožalošćeni:

sestra BOSILJKA s djecom STANKO, MARICA, ANKICA i BETI, nećak MLADEN, nećakinje SNJEŽANA, ĐURĐA i MIRJANA s obitelji

194127

Javljamo tužnu vijest da nas je 6. 1. 2026. napustio naš voljeni otac

STJEPAN CINDRIĆ

Posljednji ispraćaj bit će 20.1.2026. u 10.30 sati na groblju Drenova.

Molimo za tihu sućut.

Ožalošćene kćeri: NATALIJA, ANA i NIVES s obiteljima

194108

POZDRAVI

Posljednji pozdrav majci našeg dragog kolege Ivana

NEVENKI ŠIMUNOVIĆ

Počivala u miru.

DJELATNICI TRGOTRENTE I TRENTANOVE

194109

Posljednji pozdrav dragoj priji

NEVENKI ŠIMUNOVIĆ

Neka te Gospodin primi u svoje kraljevstvo i podari ti vječni mir.

Počivaj u miru Božjem.

JADRANKINA MAMA

194073

Posljednji tužni pozdrav voljenoj teti

AJI

U tišini vječnog mira
neka ti duša nađe spokoj.
Anđeli neka te čuvaju.

Tvoji: IVANKA i SINIŠA, KRISTINA i MARTINA s obiteljima

194152

Posljednje zbogom voljenoj majci

ANICI DRČA

Tvoja ljubav i dobrota bit će zauvijek u mom srcu.

Počivala u miru.

Tvoj NENAD

194155

Posljednji pozdrav dragoj sestri, šogorici i teti

ANKICI

IVANKA, JOE i SABRINA

194153

Posljednji pozdrav najdražoj prijateljici i susjedi

BRANKI IVANČIĆ

HELENA s obitelji

194113

Posljednji pozdrav mami našeg kolege Zorana

DUNJI SAPUNDŽIJA

Počivala u miru!

Djelatnici poduzeća 3t. cable d.o.o.

194157

Posljednji pozdrav tati naše Dajane

BOGOMIRU ŠUBATU

ZORICA, MARINA i SILVIO, MARIJANA i DEJAN, MELITA i NIKOLA

194064

Posljednji pozdrav našem umirovljeniku

BOGOMIRU ŠUBATU

Od radnika HEP-Proizvodnje d.o.o. TE Rijeka, Kostrena

194090

Posljednji pozdrav ocu naše kolegice Dajane

BOGOMIR ŠUBAT

Neka Vas spokoj vječni prati.

Kolegice i kolege ADRIA OIL B.P. Kukuljanovo

194159

Posljednji pozdrav mami našeg dugogodišnjeg kolege Lea, gospođi

MIRJANI CRVIĆ

Iskrena sućut obitelji.

RUTING HONDA

193934

Posljednji pozdrav dragom suprugu i tati

JOSIPU POLIĆU

Hvala ti za sve što si za nas učinio. Bol je velika, ali je ljubav koju si nam usadio još veća.

Putuj s anđelima i odmori se, zaslužio si.

Tvoja VERICA i KATARINA

194169

Posljednji tužni pozdrav voljenom bratu

JOSIPU POLIĆU

Počivao u miru Božjem.

Čuvali te anđeli.

Sestra MARIJA, šogor ZORAN, nećaci IVAN, ZVONIMIR, ANTE i MARINA s obiteljima

194166

Posljednji tužni pozdrav dragom bratu, šogoru i ujaku

JOSIPU POLIĆU

Sestra BLAŽENKA, šogor VILIM, nećaci INGRID i IVAN s obitelji

194168

Posljednji pozdrav tati naše trenerice

JOSIPU POLIĆU

Počivao u miru Božjem.

AK SPEKTAR PULA

194165

Posljednji pozdrav našem susedu

ARSENU

Od familija:

RONČEVIĆ, BARTOLIĆ, I. BURAZER, RADIĆ, R. BURAZER, R. ČARGONJA, MARGAN, FRANELIĆ, KLINCOV, KUČIĆ, ČOP, PEŠUT, KOSTIĆ, BARICA, ERIKA, GRGURIĆ, MAJOLI, PALALEOGOS, FILČIĆ, MARKOVIĆ, PAŠKVAN, MAGDIĆ, VALJAN, BOSNAR

194096

Posljednji pozdrav Dometovoj i Matejkovoj baki

JELKA VUKUŠIĆ

Počivala u miru Božjem.

Obitelji iskrena sućut od prijatelja iz Kostrene:

AŽO, BABA, BARA, BOCA, DRME , IVE, JOLE, JURA, LILA, MIŠKO , PUX

194018

Posljednji pozdrav dragom barbi

ARSENU SMOKVINA

Neka ti je laka draška zemlja.

Počivao u miru.

HELENA, DAVOR, VLADIMIR, KATARINA i GORAN

194057

Posljednji pozdrav našem kujinu

ARSENU SMOKVINA

ANTE i NADICA s obiteljima

194093

Posljednji pozdrav bratu i barbi

JOSIPU SILIĆU

(PEPOTU)

Brat STANKO s familijom, nećaci VESNA, JUBIĆ, VALTER i ROBI s familijama

194128

Posljednji pozdrav

KATI JURAS

Djelatnici »MILOHNIĆ« d.o.o.

194149

Posljednji pozdrav dragoj teti

MARICI

ALBERT, MIRJANA i djeca

194135

Posljednji pozdrav dragoj

MARICI

Počivala u miru.

Šogorica MARINA

194136

Posljednji pozdrav dragoj susjedi

MARIJA VIDA

Stanari zgrade A. R. ŠPANCA 7

194084

Posljednji tužni pozdrav šogoru i barbi

MARIU DUJMOVIĆU

Počivao u miru Božjem.

IVANKA, FRANKO, SANDRA, HELENA, BRANKA, DEJAN, KSENIJA, MARINA, MARIN i KRISTIJAN s obitelji

193223

Posljednji tužni pozdrav dragoj susjedi

NEDA BRANČELLA

ĐANI, SANDRA i LAURA

194028

Posljednji pozdrav dragom susjedu

SANJIN MARGAN

Počivao u miru.

Susjedi stambene zgrade ANTUNA BARCA 3

194118

Posljednji pozdrav dragom susjedu

STEVI ĆOSO

Obitelji iskrena sućut.

STANARI ZGRADE MATE LOVRAKA 20

194092

Posljednji pozdrav dragom susjedu

STJEPAN CINDRIĆ

Obitelji iskrena sućut.

Od stanara zgrade MOŠE ALBAHARIJA 1

194154

Posljednji pozdrav majci naše prijateljice

VESNI KALANJ

Tvoje PAULA i DOROTEA

194077

Posljednji pozdrav dragom prijatelju i kumu

ZDRAVKU SABLJAKU

Iskrena sućut obitelji.

Od obitelji PAVEŠIĆ iz Pašca: IVICA, LORI, IGOR i HRVOJE

194158

SJEĆANJA

Tužno sjećanje na našu voljenu kćerku, mamu i suprugu

HELGA BABIĆ

17.1.2024. - 17.1.2026.

Godine prolaze, a bol ostaje ista.

Zauvijek nam nedostaješ.

Tvoji otac EMIL, suprug SINIŠA, kćer IVANA i sin DINO s ENI

194062

Tužno sjećanje na našeg voljenog

ANDRIJU CRNKOVIĆA

17.1.2025. - 17.1.2026.

Uvijek si u našim mislima.

BORNA, LEO i SANDRA

194051

Sjećanje na

SLAVKO NOVAKOVIĆ

17.1.2024. - 17.1.2026.

Čuvaj naša dva anđela preminula 70-tih godina.

Tvoja supruga JADRANKA s našom djecom. Kćerima i sinom, unucima, zetovima

193282

Tužno sjećanje na našu dragu

SONJU MONJAC

MIHOTOVU

17.1.2024. - 17.1.2026.

Fališ nan puno i saki dan se zmislimo na te.

TVOJI NAJMILIJI

194076

Tužno sjećanje

VELJKO GRBČIĆ

17.1.2022. - 17.1.2026.

Nedostaješ...

U svemu i zauvijek...

TVOJI NAJMILIJI

194061

Svidjelo se Gospodinu da vas uvede u svoje kraljevstvo, istoga sata, dana i godine

BOŽIDAR MILETIĆ

OLGA BONANO

rod. MILETIĆ

Falite mi.

Vaša sestra LJILJANA ČAČIĆ

194116

Prije 8 godina umro je naš

DAMIR ALBERINI

16.1.2018. - 16.1.2026.

S tugom u sjećanju.

SUPRUGA, DJECA i UNUCI

194161

Mojoj voljenoj mami

MARIJA BEVANDIĆ

MOVA

17.1.2024. - 17.1.2026.

S ljubavlju, ponosom i poštovanjem što sam te imala, čuvam uspomenu na tebe, tvoj lik, dobrotu i ljubav.

Počivala u miru Božjem.

Tvoja SONJA

192951

Tužno sjećanje na moje voljene roditelje

OLGA SUDAN

1996. - 2026.

JOSIP SUDAN

2009. - 2026.

Uvijek ste u našim srcima i mislima.

Vaši VESNA, RANKO i ZLATKO s familijom

194145

OGLASNI RIJEKA RADNO VRIJEME

PONEDJELJAK - PETAK
8 - 18 SATI
(osmrtnice se primaju do 17,30 sati)

SUBOTOM ZATVORENO
NEDJELJOM I PRAZNICIMA
13 - 18 SATI

tel: 051 212 102

ZAHVALE

Zahvala

KLEMENT GRBAC

Dirnuti pažnjom koja nam je iskazana u trenucima naše velike tuge, zahvaljujemo rodbini, prijateljima, susjedima i svim dragim ljudima koji su bili uz nas i izrazili riječi utjehe te dostojanstveno ispratili našeg dragog i voljenog na vječni počinak.

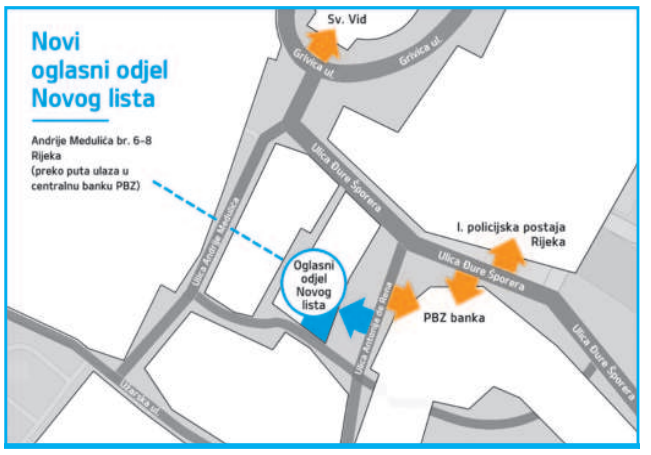
Posebno hvala pateru Šimo Marinović iz župe Presvetog Srca Isusova Zamet, prijateljicama Marini Sanković s obitelji, Alice Tibljaš s obitelji, Ani Veselić Mariani, Zlati Čemeljić, dragoj susjedi Boženi i Marinu s obitelji i gospodinu Jerolimu Matak s obitelji.

Od srca vam veliko hvala.

Počivao u miru Božjem.

Familije GRBAC i DELCARO

193938

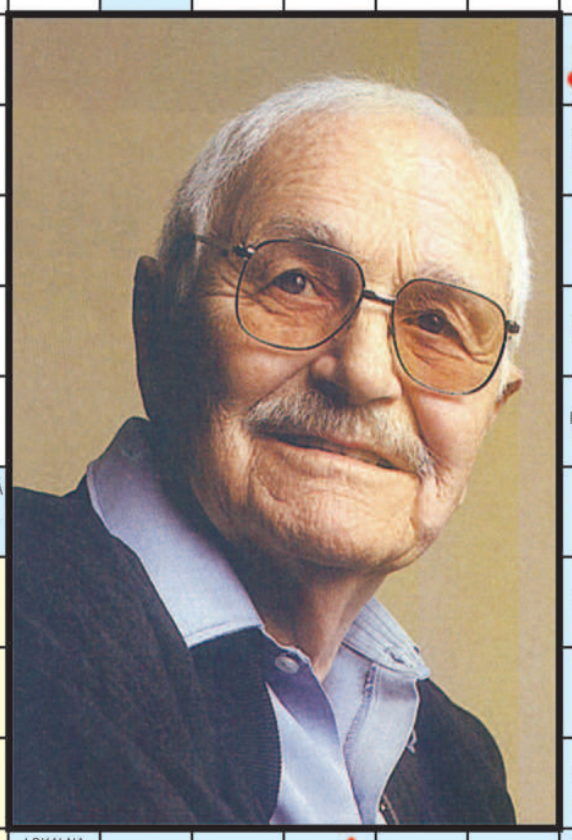

OGLASNI RIJEKA RADNO VRIJEME

PONEDJELJAK - PETAK
8 - 18 SATI
(osmrtnice se primaju do 17,30 sati)
SUBOTOM ZATVORENO
NEDJELJOM I PRAZNICIMA
13 - 18 SATI
tel: 051 212 102

	UZNEMIREN, UZRUJAN	KOMEDIJA REDATELJA NA SLICI S BORISOM DVORNIKOM	PRIPADNICA MONGOLSKOG PLEMENA, OBARKA	LONČAR	FENIKS	IZLOŽBA INOVACIJA NA ZAGREBAČKOM VELESAJMU	VRIJEME, RAZDOBLJE	ŠPANJOLSKA	OBROČNI IZNOS OTPLATE DUGOROČNOG ZAJMA	BIVŠI GEN. TAJNIK, UN-A, TRYGVE HALVDAN	UREĐEN PROSTOR ZA IGRU	SELEN	DRAMA IZ 1959. REDATELJA SA SLIKE
GRAD U ISTRI (ATP-TURNIR)					SANJAR, ZANESENJAK / PODNOŽNIK FOTELJE (MN.)								
ZAKLJUČNO, KONAČNO								DRŽAVA U AFRICI / SUBMOLEKULARNA ČESTICA					
HRVATSKI REDATELJ NA SLICI												ITALIJA / AM. PISAC, EDGAR LAWRENCE ("RAGTIME")	
ULAZITI TRČEĆIM KORAKOM										PJESNIKINJA NEGRI / GLUMAC KINSKI			
NAGLO IZRASTANJE (MN.)							DEVIJACIJA / OTPORAN NA ZARAZNE BOLESTI						
JEZERO U FINSKOJ (INARI)						MALI POLUNAMETNICI NA STABLU / I JEDAN I DRUGI							
RIJEČ NUTKANJA			VLAGA, VLAŽNOST	GLUMAC CRUISE / NEVA ROŠIĆ				SUJETAN / "SLIČNO"					VERDIJEVA OPERA
FILM S VIŠE PRIČA SRODNE TEMATIKE / FILM I TV-SERIJA O DJECI U RATU REDATELJA NA SLICI SA SLAVKOM ŠTIMCEM									ŽLIJEB NA DASCI ZA SPAJANJE / "AMPER"				
PJEVAČKI KOR					STARTER MOTORA (MN.)								
AMERIČKA KUNA										FENIKS	OGULIN / RATNI FILM IZ 1956. REDATELJA SA SLIKE		
MARLJIVOST, VRIJEDNOST										"NUCLEAR WEAPONS OFFICER"			
OČEVI										DRUGI VOKAL		"LITRA" / KOMEDIJA IZ 1962. REDATELJA SA SLIKE	
GLUMAC DIESEL										"OPTICAL POINTING ERROR"			
AMALIJA OD MILJA										PODZEMNA ŽIVOTINJA			
POČETAK NJAKANJA			MELODRAMA IZ 1957. REDATELJA SA SLIKE							ŽITELJ ANTIČKE RECIJE			
"EAST"		"SOUTH" / LIFT (MN.)								EVO, GLE (TAL.)			
"ULSTER DEFENCE ASSOCIAT."										ZADNJI KRAJ "FIĆE"			IZBOR IZMEĐU VIŠE MOGUĆNOSTI
GLUMAC CARREY										NAROD U NIGERIJI I SUDANU			
MUŠKO IME, AZUR OD MILJA				LOKALNA REAKCIJA TKIVA NA TEMPERATURU	OTPORNOST, IZDRŽLJIVOST (MN.)	ESKIMSKA VJETROVKA	FENIKS / ZVIJEZDA PADALICA / SLIKARICA LASTA BUDOR	"METAR"	GRČKO SLOVO	ŽETALAČKA ALATKA / TURSKA			
ŽITKO TLO PUNO BLATA I VODE								ZEMLJIŠTE POD TRSOM / SLOVENSKI KOŠARKAŠ, SLAVKO					
DOTRAJALO PROMETALO, PODRTINA										VELIKA RIJEKA U PAKISTANU / SATNICA (LAT.)			
ŽITELJICA GRADA KOD BARCELONE									POKAZNA ZAMJENICA / "UNIVERSITY COLLEGE GALWAY"				
ŠVEDSKA		MUŠKO IME, ILARION / JUŽNOAM. ROMANSKOG PODRIJETLA											
FRANZ KAFKA			PUSTOLOVINE / HIT DAMIRA URBANA									"ENERGIJA" / ZVONIMIROV GRAD	
"EDUCATION RADIO NETWORK"				SITNO STAKLO NA PROZORU (MN.) / GOROSTAS							POLA KLJUČA / POZDRAV CEZARU		
ENGLESKI NOGOMETNI PRVOLIGAŠ						NITON	MJESTO KOD MAKARSKE / ILIJA IVEZIĆ						
OSVAJAČ ZGODITKA U IGRAMA NA SREĆU									LOKALITET NA OTOKU MURTERU / "SJEVER"				
UHVATITI ILI UBITI DIVLJAČ								VJERNI CRNI PRATILAC (MN.)					

RJEŠENJA: UMAG, IDEALIST, ZAVRŠNO, NIGER, BRANKO BAUER, I, UTRČAVATI, ADA, DIKANJA, OTKLON, ENARE, IMELICE, NU, TOM, TAST, OMNIBUS, UTOR, ZBOR, ANIASERI, ILK, OG, MAR, NWO, OCI, E, L, VIN, OPE, AMA, KRT, NJA, RET, E, S, EKO, UDA, CO, JIM, IBO, AZO, SRP, KALUŽA, METEOR, OLUPINA, TRSJE, BADALONKA, IND, S, ILARIO, ONAJ, FK, AVANTURE, E, ERN, OKANCA, KLJ, LEEDS, IGRANE, DOBITNIK, IVINJ, ULOVITI, SJENE.

liburnijski
NOVI LIST
Broj 350., Ponedjeljak, 19. siječnja 2026.

Veseli dječji pozdrav zadnjem podnevu u 2025.
str. 3.

Na Pusni ponedjeljak u Opatiji - Lumber klub

MI SMO Z LUMBERA DOMA Lumber klub iz Opatije ove godine slavi 60. rođendan

Tanac, smijeh i »pusne nemotarije« jučer, danas, sutra i zauvijek

Aleksandra KUĆEL-ILIĆ
Fotografije iz arhive Novog lista i Lumber kluba

Ovaj su »najveseliji opatijski klub« osnovali stari Opatijci iz obitelji Meak, Grozić, Benčinić, Vičić, Barbiš, Terčić... Kada su se »stari Lumberaši štufali«, ova je opatijska »pusna kumpanija« doživjela stagnaciju i dane mirovanja, a onda su ojilu priču obnovili i »na noge stavili« potomci prve generacije članova Lumber kluba, njihova djeca

MATULJI
Zvoneća domaćin Miće zvončarske smotre
str. 4

OPATIJA
Završila još jedna uspješna turistička sezona
str. 5.

LOVRAN
Dobre vibracije i lijepe uspomene s Novogodišnjeg koncerta
str. 6.17.

U PONEDJELJAK

- **MI SMO Z LUMBERA DOMA:**
  - Lumber klub iz Opatije ove godine slavi 60. rođendan
  - Tanac, smijeh i "pusne nemotarije" jučer, danas, sutra i zauvijek
- **PREDAJA KLJUČEVA:**
  - Zvonejski zvončari preuzimaju vlast od Općine Matulji
  - Zvoneća ponosni domaćin Miće zvončarske smotre
- **IZVRSNOST I KVALITETA:**
  - Opatija ispratila vrlo uspješnu turističku godinu
  - Kvarnerska perla postaje cjelogodišnja destinacija
- **PLES DO PODNEVA:**
  - Održan je još jedan zabavan Dječji doček Nove na Ljetnoj
  - Najluđi pozdrav zadnjem podnevu u 2025. godini
- **TAKO SE TO DELA:**
  - Ispraćaj 2025. godine uz Puhački orkestar Lovran oduševio
  - Lovranski puhači ispunili kino vrhunskom glazbom i dobrim vibracijama
- **LIBURNIJSKI FOTO ĐIR:**
  - Bijeli blagdan Sveta tri kralja u oku mnogih kamera
  - Bajkoviti ples pahuljica na Opatijskoj rivijeri

Urednica
Aleksandra KUĆEL-ILIĆ

DNEVNI HOROSKOP

OVAN 21.III. - 21.IV.

Vikend je i trenutno se ne događa puno toga. No, dosta razmišljate, jer želite stvoriti neke planove za budućnost. U tome bi mogli biti i dosta uspješni, jer ste ipak poprilično inspirirani poslom. No, pred vama je ipak vrijeme koje je namijenjeno odmoru.

BIK 21.IV. - 21.V.

Nakon niza manjih problema, neke će se stvari početi razvijati mirnije. To je dobar trenutak i za opuštanje, za zabavu i druženje i sve što ide uz to. Danas bi se mogli ugodno osjećati, znatno lakše nego prijašnjih dana. Poboljšana je komunikacija.

BLIZANCI 22.V. - 21.VI.

Preko vikenda možete razmišljati o svojim poslovnim planovima. Imate neke konkretne želje, ali ste realni i ne očekujete previše. Svjesni ste kako se ambicija može početi ostvarivati kad se za to stvore uvjeti.

RAK 22.VI. - 22.VII.

Idućih dana bolje iskoristite prilike za širenje poslovnih kontakata. Ne treba se opterećivati poslovima, ali ništa ne treba ni zanemariti. Obiteljski odnosi će, nakon posla, biti glavna tema vaših razmišljanja.

LAV 23.VII. - 22.VIII.

Tek nakratko bi se mogla pojaviti napetost, uglavnom vezana uz neke poslovne obaveze, ali i zbog događanja u užem obiteljskom krugu. Međutim, nastojat ćete to ne pokazivati, barem ne previše.

DJEVICA 23.VIII. - 22.IX.

Premda je vikend namijenjen odmoru, danas biste mogli dosta razmišljati o poslu. Sada vam ne treba ništa površno, nešto što bi trajalo samo kratko vrijeme. Treba vam dokazivanje i trebaju vam rezultati. Imat ćete dovoljno vremena za planiranje.

VAGA 23.IX. - 22.X.

Ovo je za vas prilično miran dan bez pretjerane poslovne buke, ali i bez previše obaveza. Uglavnom, u vama će biti pomalo neutralno raspoloženje prema svemu, što znači da bi se mogli vrlo dobro odmoriti.

ŠKORPION 23.X. - 21.XI.

Posljednjih dana lako donosite odluke i to je dobro. Ne želite previše slušati o problemima jer smatrate da ih treba rješavati. Dosta ste samouvjereni, a pazit ćete kako biste iskoristili svaku dobru priliku koja vam se ukaže.

STRIJELAC 22.XI. - 21.XII.

Uglavnom je miran dan pred vama. Odgovarat će vam druženje s prijateljima. Neće biti previše posla, pa se barem s tim nećete morati opterećivati. Ima toliko toga što bi partneru htjeli reći, no možda nije pravi trenutak za to.

JARAC 22.XII. - 20.I.

Ne treba pretjerivati u razmišljanjima o poslu. Iza vas je puno toga, međutim, korisnije bi bilo iskoristiti vikend za odmor. Razmišljanje o poslu sada vam neće pomoći. Za to će biti vremena kasnije. Uživajte.

VODENJAK 21.I. - 18.II.

Dosta je toga na poslu što vam donosi zadovoljstvo. Poslovi, ma kakvi bili, neće vas umarati. No, danas ipak o poslovima ne bi trebalo razmišljati. Vikend bi trebalo iskoristiti za izlet i boravak u prirodi, jer to vam je nakon svega potrebno.

RIBE 19.II. - 20.III.

Imat ćete vremena razmisliti o svojim odnosima s nadređenima koji nisu dobri. No, ne treba donositi nikakve nagle odluke. Ako nešto i odlučite napraviti, najprije o svemu dobro razmislite.

FENIKSOV SUDOKU

4								5
		2			1	9		
	5			8			6	
			1				3	
		9		2		6		
	8				3			
	6			4			8	
		7	9			3		
5								4

RJEŠENJE

4	7	2	6	1	3	8	9	5
6	1	3	8	5	9	7	4	2
9	8	5	7	4	2	1	6	3
2	9	4	3	7	6	5	8	1
1	5	6	4	2	8	9	3	7
8	3	7	5	9	1	4	2	6
7	4	9	2	8	5	6	1	9
6	2	8	9	3	4	2	7	8
3	6	1	2	4	7	3	5	4

FENIKS ENIGMATSKI MAGAZIN

Dogodilo se na današnji dan

Rođena je engleska književnica i pjesnikinja Anne Brontë

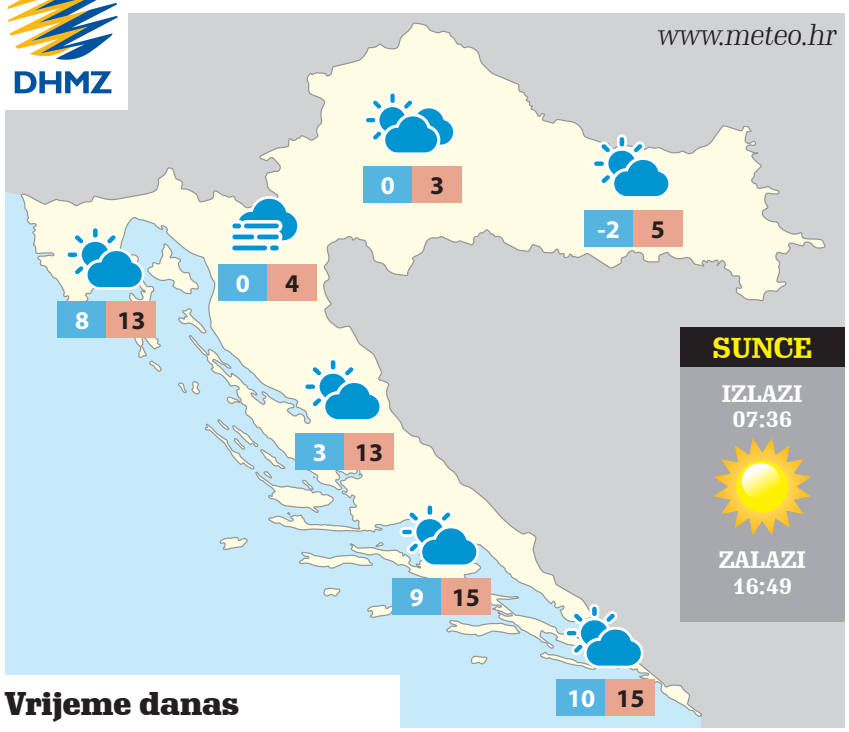
Wikipedija

Engleska književnica i pjesnikinja, najmlađa iz literarne obitelji Brontë, Anne Brontë, rođena je u Thorntonu 17. siječnja 1820. godine, a preminula je u Scarboroughu 28. svibnja 1849. godine. Anne je rođena u selu Thornton, u pokrajini Yorkshire kao najmlađa i zadnja od šestero djece, navedeno je u biografskim podacima. U potonjima piše da joj je majka, Maria Branwell Brontë, preminula od raka 1821., godinu dana nakon njenog rođenja. Obitelj se preselila u Haworth. Dok je bila dijete, njezine dvije najstarije sestre Maria i Elizabeth, preminule su od tuberkuloze. Često se navodi kako su ti tragični događaji utjecali na njen život, a prije toga i majčina smrt i na život njezinih sestara Charlotte i Emily, kao i na njihovo pisanje. Annine pjesme izdane su, zajedno s onima njenih sestara, 1846. godine pod pseudonimom »Acton Bell«, kratko nakon smrti brata Branwella i sestre Emily na zimu 1848., dok je Anne umrla u Scarboroughu 28. svibnja 1849. godine. Pokopana je u Dvorištu Sv. Mary. Djelo »Stanarka napuštene kuće« na engleskom »The Tenant of Wildfell Hall« objavljeno je 1848. godine. Najmlađa od šestero djece župnika u engleskoj grofoviji Yorkshire, sestra književnica Charlotte i Emily te slikara i pjesnika Branwella izuzev kratkotrajna školovanja u Mirfieldu obrazovala se uglavnom kod kuće u Haworthu. Radila je kao guvernanta. U izdanju sa »Orkanskim visovima« sestre Emily, objavila je roman »Agnes Grey«, o teškome društvenom položaju istoimene guvernante, prožet autobiografskim elementima. Zanimanje za likove samosvojnih žena, socijalno-kritički i moralistički pristup sadržaju, realizam i ironiju, iskazala je i u romanu »Stanarka napuštene kuće«, objavljenom pred smrt, koji se zbog svoje, za ondašnje društvo kontroverzne i subverzivne pripovijesti o ženi u bijegu od muža alkoholičara, drži jednim od prvih feminističkih romana, istaknuto je u materijalima. Kao zanimljivost valja kazati kako smo prije otprilike godinu dana imali mogućnost gledati televizijsku seriju o sestrama Brontë, istoimenog naslova, koja je bila smještena u Zapadni Yorkshire 1845. godine. Potonja pripovijeda nevjerojatnu priču o Charlotte, Emily i Anne, slavnim sestrama koje su prevladale nedaće i društvena ograničenja, te postale cijenjene autorice klasičnih romana »Jane Eyre«, »Orkanski visovi«, »Stanarka Wildfell Halla«. (S. U.)

DRŽAVNI HIDROMETEOROLOŠKI ZAVOD

DHMZ

www.meteo.hr

Vrijeme danas

U središnjoj i Gorskoj Hrvatskoj prevladavat će oblačno, uglavnom prijepodne mjestimice i magla, a drugdje pretežno sunčano. Vjetar slab do umjeren sjeveroistočni, na istoku jugoistočni i istočni. Na većem dijelu Jadrana umjerena bura, na sjevernom dijelu i jaka, navečer s olujnim udarima, a na južnom dijelu istočnjak i jugo. Najniža temperatura zraka između -2 i 3, na Jadranu od 6 do 10 °C. Najviša dnevna na Jadranu između 12 i 16 °C.

Sljedeća 3 dana

Na kopnu idućih dana djelomice sunčano i postupno sve hladnije. Više oblaka u gorskim krajevima, ali uglavnom suho. Vjetar slab do umjeren istočni i sjeveroistočni. Na Jadranu djelomice, mjestimice i pretežno sunčano. Puhat će umjerena, u nedjelju na sjevernom dijelu jaka i olujna bura, a na južnom dijelu umjereno jugo.

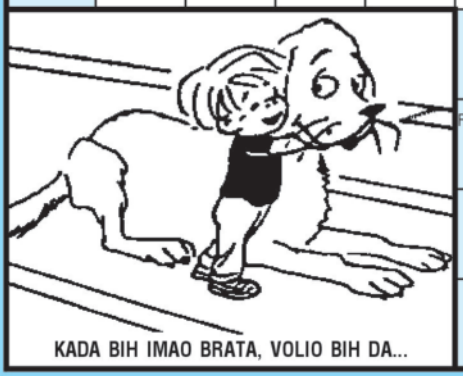
MJESEČEVE MIJENE

18.1.	26.1.	1.2.	9.2.
20:52	5:47	23:09	13:43

FENIKSOVA SKANDINAVKA

AUTOR: TOMISLAV REBROVIĆ	UBADATI ŽALCEM (PČELA, OSA)	UZBRDICA	DAVID MAMET	"EUROPEAN RESOURCE PLANNING"	KEMIJSKI ELEMENT (ZNAK Y)	SMANJIVATI CIJENE	CRTICA U PISANJU	GLUMAC TOMLJENOVIĆ	FRANCUSKI DRUŠTVENI PLES IZ 18./19. STOLJEĆA	"AMPER"	PAPIRI ZA UMATANJE	ŽITELJ DIJELA RIJEKE SA SVETIŠTEM I GRADINOM	ŽITELJI NAŠEG NAJVEĆEG POLUOTOKA
ZAVRŠETAK TEKSTA KARIKATURE													
OBJAVA O ČIJOJ SMRTI U NOVINAMA										HRANA KOJA SADRŽI MESO KRALJ IZ EPA "MAHABHARATA"			
"SVJETSKO PRVENSTVO"			NEUSILJENOST PALADIJ										
ARTILJERIJSKO ORUŽJE, KANONA				SLOVO GLAGOLJIČKE AZBUKE ITALIJA				POLJODJELAC VRATARNICA (MN.)					
VELIKA AZIJSKA DRŽAVA							KOKOŠJI MLADUNCI OSIM (ZAST.)						
					GUDAĆE GLAZBALO						ANTONIO JANIGRO KNJIŽEVNICA PEROCI		
					ROCK-GRUPA BRANIMIRA JOHNNYJA ŠTULIĆA					POKOJNA GLUMICA BEGOVIĆ KIRK DOUGLAS			
					RIMSKI POVJESNIČAR LIVIJE				ZATIK; KAJLA DUŠIK				
					DAN PROSLAVE VLASTITA IMENA (MN.)								

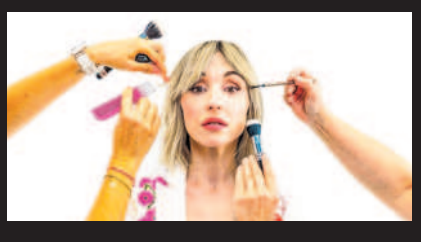
RJEŠENJE: BUDE ISTI KAO TI, OSMARTNICA, MRS, SP, PRIRODNOST, TOP, IŽE, RATAR, INDIJA, PILIĆI, VIOLA, AJ, AZRA, ENA, TIT, KLIN, IMENDAN.

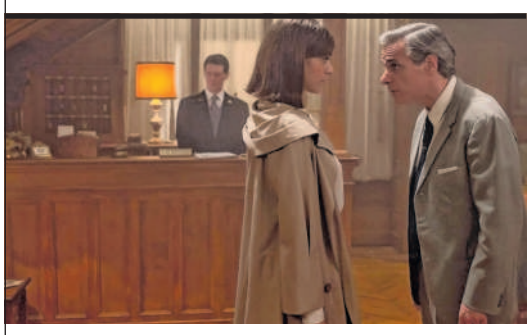
SHOW DANA

SHOW HRT1 20.15

The Voice Kids

Nakon osam emisija - audicija, troboja i polufinala - vrijeme je za konačnu odluku.
Mentori su odabrali osam finalista, a u posljednjoj emisiji The Voice Kidsa gledatelji će odlučiti tko ima najljepši dječji glas Hrvatske. Djeca će u svojim završnim nastupima pjevati iz dubine srca, a vi - birajte srcem. Ne propustite odlučiti svojim glasom, odnosno telefonskim pozivima, tko će biti pobjednica ili pobjednik. No vaš poziv nije samo glas za onoga tko vam je najbolji - on je i način da pomognete malim pacijentima Specijalne bolnice za kronične bolesti dječje dobi u Gornjoj Bistri.

SERIJA HRT1 17.15

Oriana Fallaci

Uz pomoć producenta Alberta Gordona, Oriana uspijeva intervjuirati neke od najvećih holivudskih zvijezda. No kada shvati da je njezina neovisnost dovedena u pitanje, odlučuje otići.

DOKUMENTARAC HRT2 20.15

Škotski otoci s Benom Fogleom

Ben Fogle odlazi na Islay i Juru, prateći rutu kršćanskih redovnika iz 6. stoljeća, preko divljih morskih putova, kako bi otkrio zajednice koje ulažu dodatni napor skrbeći jedne o drugima.

Nacionalni programi

HRT 1

06.20 Sandokan, serija (4/6)
07.20 Zajedno u duhu
07.55 Jednom nogom u paklu, am. film (1960.) - ciklus klasičnog vesterna
09.30 Dobro jutro, Hrvatska
10.50 Prizma, multinacionalni magazin
11.40 TV kalendar
12.00 Dnevnik 1
12.15 Sport
12.18 Vrijeme
12.20 HAK - promet info
12.30 Veterani mira
13.17 Nepoznate bitke Domovinskog rata - Iz zore heroja, doku. serija (3/3)
14.13 Doktor za pet, doku. serija (2/6)
14.51 Nakon kiše sunce, am. film (2010.)
16.21 HAK - promet info
16.30 Vijesti
16.45 Regionalni dnevnik
17.15 Oriana Fallaci, serija (3/8)
18.09 Oriana Fallaci, serija (4/8)
18.59 Vrijeme
19.00 Dnevnik 2
20.08 LOTO 7
20.15 The Voice Kids (2) (9/9)
22.40 SRAM (3), serija (2/10)
23.10 Dnevnik 3
23.29 Vijesti iz kulture
23.40 Plijen, am. film (2019.) (15)
01.05 Muholovka, američko-njemački film (2011.) (15)
02.30 Nakon kiše sunce, am. film (2010.)
04.00 Prizma, multinacionalni magazin

HRT 2

06.45 Gran Hotel (2), serija (18/28)
07.35 Gran Hotel (2), serija (19/28)
08.25 Britanski vrtovi s Montyjem Donom, doku. serija (3/5)
09.30 Krimi matineja: Grantchester (8), serija (6/6)
10.20 Krimi matineja: Slučajevi Thomasa Lynleya, serija (4/4)
11.50 Ski zona (2) (2/10)
12.25 Skijanje, Svjetski Kup: Wengen – spust (M), prijenos
13.50 Krimi matineja: Nezaboravljeni (5), serija (3/3)
15.25 Tragom slavnih i bogatih: Mitski St. Moritz - luksuz, snijeg i ludorije, doku. serija (1/4)
16.15 Svijet zabave
16.48 Posljednji - Hadza posljednji lovci sakupljači, doku. serija (1/4)
17.45 Beograd, Europsko prvenstvo u vaterpolu: Hrvatska - ?, prijenos (moguć termin i u
20.30 h)
19.23 Ususret Dori 2026. (1/4)
20.15 Škotski otoci s Benom Fogleom (2), doku. serija (2/4)
21.20 Arktički uspon s Alexom Honnoldom, doku. serija (1/3)
22.10 Graham Norton i gosti (33) (10/22)
23.05 Zucchero: Otac talijanskog bluesa, glazbeno-doku. film
00.45 Grantchester (8), serija (6/6)
01.30 Svijet zabave
02.00 Peti dan
03.00 Noćni glazbeni program - spotovi

HRT 3

06.35 Juhuhu - program za djecu
13.05 Bilješke o jeziku: Je li punica tašta?
13.26 Cestovnica - Jozefina, doku. serija (2/3)
14.00 Dnevnici iz crne kutije, doku. film
15.40 S nekim riječ podijelit', doku. film (2004.)
16.20 Bosanski lonac, hrvatski film (2023.)
18.00 Šahovski komentar: Shankland - Abdusattorov
18.21 Jesenja sonata, francusko-njemačko-švedski film
19.50 EFA 2026 - uvodni prilog
20.00 38. svečana dodjela Europskih filmskih nagrada, prijenos
23.00 Posebni dodaci: Joachim Trier (1. dio)
23.10 Najgora osoba na svijetu, norveško-francusko-švedsko-danski film (2021.) (15)
01.13 Posebni dodaci: Joachim Trier (2. dio)
01.30 Proslava, dansko-švedski film (1998.) (15)
03.15 Jesenja sonata, francusko-njemačko-švedski film
04.45 Skica za portret: Josip Diminić
04.55 S nekim riječ podijelit', doku. film (2004.)

RTL

06.20 Top.HR
07.20 Yu-Gi-Oh! Sevens, animirani film
07.45 Večera za 5, zabavna emisija
09.50 TV prodaja - Telestar
09.55 Večera za 5, zabavna emisija
11.00 Gradi(ONA)
11.15 TV prodaja - Telestar
11.40 Snow show, zabavna emisija
12.10 Obračun legendi, film
14.00 To je Voyo
14.10 Harry Potter i zatočenik Azkabana, film
16.30 RTL Danas
16.45 Vrijeme je za rukomet
18.00 EP u rukometu: Hrvatska - Gruzija, prijenos
19.30 RTL Danas
20.40 Smrtonosno oružje, film
22.20 Ponoćni specijal, film
00.10 To je Voyo
00.20 Ted, film
03.00 RTL Danas

RTL 2

06.45 Vatre ivanjske, serija
08.25 Novi život pod suncem: Gdje su sada
11.10 InDizajn s Mirjanom Mikulec
11.55 Top.HR
12.45 To je Voyo
12.55 TV prodaja - Telestar
13.10 Poirot, krimi serija
14.55 Mućke, , humoristična serija
15.25 Mućke, humoristična serija
16.00 Inspektor Rex, krimi serija
16.55 Kosti, krimi serija
17.45 Dr. House, dramska serija
19.40 Chicago P.D., dramska serija
20.30 EP u rukometu: Švedska - Nizozemska, prijenos
22.00 Teorija velikog praska, humoristična serija
22.40 Dva i pol muškarca, humoristična serija
23.25 Prijatelji, humoristična serija
00.15 Kraljevina, film
02.05 Poirot, dramska serija
03.50 To je Voyo

HRT1 14.51

NAKON KIŠE SUNCE
Glavni lik je umirovljeni lučki radnik Don. Donu je obitelj cijeli svijet.

HRT2 16.15

SVIJET ZABAVE
Dodijeljeni su Zlatni globusi, a emisija donosi sve sočne detalje s crvenog tepiha.

HRT3 18.21

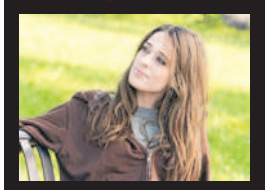
JESENJA SONATA
Charlotte je slavna norveška pijanistica koja prvi put u sedam godina posjećuje kći Evu.

RTL 18.00

EP U RUKOMETU
Reprezentativci Hrvatske Europsko prvenstvo u skupini H u Malmöu počinju susretom protiv Gruzije

RTL2 19.40

CHICAGO P.D.
Burgess je napadnuta i oteta tijekom istrage pa je tim u utrci s vremenom kako bi je spasio prije nego što bude prekasno.

Filmski i dokumentarni programi

HBO

07.25 Karate Kid: Legende 09.00 Sumrak saga: Pomrčina 11.05 P.S.Volim te 13.10 Alma i Oskar 14.40 Netko koga sam poznavala 16.25 Izazivači 18.35 Priprema, pozor, polijetanje: Svemirski kamp 20.00 Čežnja 21.50 Karate Kid: Legende 23.25 Pakleno ljeto 00.55 Odvuci me u pakao 02.30 Na vrhu

HBO 2

08.15 Eddie zvan Orao 09.55 Harry Potter i Red feniksa 12.10 Izazivač: Le Mans '66 14.35 Dina: Drugi dio 17.15 Planet majmuna: Rat 19.30 Kraljevstvo nebesko 21.50 Kraljica kostiju 23.15 Industrija IV, ep.1 00.05 I tek tako... III, ep.2 00.50 Prizivanja 4: Posljednji obredi 03.00 Kraven the Hunter

CINEMAX

08.05 Istjerivači duhova 10.00 Prvaci 2 12.05 Pregovarač 13.55 Teorija svega 16.00 Istjerivači duhova 17.55 Nemoguća misija 3 20.00 Transformers 3 22.30 Conan barbar 00.40 Posljednja šansa u Arizoni 02.15 Hipnoza 03.55 Mentor

CINEMAX 2

07.55 Margueritein teorem 09.50 More pijeska 11.55 Pod sivim nebom 13.25 Kamen, papir, granata 15.00 Miran život 16.40 Margueritein teorem 18.35 Hepiend 20.30 Clementov opus 22.05 Jastog 00.05 Miljenica 02.05 Uključi me 03.45 Oči pune pijeska

NATIONAL GEOGRAPHIC

12.00 Podzemlje Rima 13.00 EUROPA IZ ZRAKA 14.00 Najčudnije stvari 15.00 Inke: Uspon i pad 16.00 Isušivanje oceana kompilacija 19.00 Najbolja svjetska odredišta putovanja: Guizhou 20.00 Drevna Kina iz zraka 21.00 Izgubljena blaga Egipta 22.00 Izgubljena blaga Angkora: drevni Laos 23.00 Izgubljena blaga Arabije

CINESTAR TV

09.35 Blinky Bill: Neustrašiva koala 11.25 Intervju s Bogom 13.20 Sjena špijuna 15.25 Znaš li čuvati tajnu? 17.15 Smisao života jednog psa 19.10 Poker Face 21.00 Poslije svega: Finale 22.50 Doušnik

CINESTAR TV ACTION

08.55 Pustolovine Spiroua i Fantasia 10.40 Valerian i grad tisuću planeta 13.10 Različita 15.40 Trilogija Različita: Odana 15.40 Trilogija Različita: Pobunjena 17.50 Trilogija Različita: Odana 20.00 Plaćenica 22.05 Odmazda 23.50 Elitni ubojice

CINESTAR TV FANTASY

09.40 Dvostruki zmaj 11.15 Priče iz skrivenog grada: Banda čupavih repova 12.55 Svemir između nas 15.05 Posjetilac iz budućnosti 16.55 Sedam minuta nakon ponoći 18.50 Max Steel 20.30 Riddick: Vladar tame 22.40 Đavolji plijen

CINESTAR TV COMEDY

10.40 Porođajni bolovi 12.10 Juraj i hrabri vitezovi 13.40 Obitelj za Božić 15.10 Snježna mladenka 16.40 Božić kod Cooperovih 18.30 Opasne žene 20.15 Paddington 21.50 Zavedi me ako možeš 23.50 Te lude 80-te

CINESTAR TV PREMIERE 1

08.55 Izvan sebe 10.50 Koati 12.30 Duh u oklopu 14.25 Knjiški moljac 16.15 Nakon vjenčanja 18.15 Čudovišno ljeto 20.00 Borderlands 21.50 Najveći ulov

CINESTAR TV PREMIERE 2

08.30 Grof Monte Cristo 09.25 Girl You Know It's True 11.35 Vau vau zvijezda 2 13.15 Bad Genius 15.00 Legenda o Ochiju 16.45 Golubica: Čudesna priča 18.50 Posljednji udah 20.30 Kći kralja močvare 22.25 Vrana

KLASIK TV

08.32 Pet minuta raja 09.56 Operacija Beograd 11.21 Ničije dijete 12.58 Putovanje u Vučjak 14.01 Dobar dan za vješanje 15.28 Lutalice 16.53 Brat doktora Homera 18.24 Ničije dijete 20.02 Salaš u Malom Ritu 22.06 Posljednji Srbin u Hrvatskoj 23.36 Senke nad Balkanom 00.49 Ciganska magija 02.58 Dječak i njegov pas

STAR Channel

06.25 Simpsoni 06.50 Dva i pol muškarca 09.25 Škorpion 12.10 Uzbuna: odjel nestalih osoba 14.55 Spider-Man 2 17.10 Simpsoni 18.00 Dva i pol muškarca 21.00 Solaris 23.05 Navy CIS: Izvori 00.40 Simpsoni 01.05 Uzbuna: odjel nestalih osoba

STAR Movies

07.40 Živjeti za jedan dan 09.35 Matilda 11.35 Dobri dileri iz Dallasa 13.50 Fontana života 15.45 Austin Powers: Špijun koji me hvatao 17.40 Total Recall: Potpuno sjećanje 20.00 Rimu, s ljubavlju 22.15 Pijanist 01.15 Šetnja u oblacima 03.10 Zaboravljeni

NOVA TV

07.50 Coolturist, magazinska emisija S1 E134/135 R

08.25 Tom i Jerry show, animirana serija S2 E18/26

08.50 Legende Kung Fu Pande, animirana serija S1 E9/26

09.10 Legende Kung Fu Pande, animirana serija S1 E10/26

09.30 Zdravlje na kvadrat, magazinska emisija S1 E404

10.10 Bogu iza nogu, igrana serija R

11.00 Bogu iza nogu, igrana serija S1 E67/70 R

11.50 Bogu iza nogu, igrana serija S1 E68/70 R

12.45 Božić na Aljasci, igrani film

14.35 Slatka samoća, igrani film

16.10 Tečaj za slomljena srca, igrani film

17.00 Vijesti Nove TV, informativni program

17.10 Tečaj za slomljena srca, igrani film

17.55 Provjereno, informativni program

19.00 Dnevnik Nove TV, informativni program

20.15 Plaćenik, igrani film (15)

22.05 Osvetnik, igrani film (15)

23.55 12 rundi 3, igrani film (15)

01.30 Good Doctor, igrana serija S6 E13/22

DOMA TV

07.00 Liječnica sa sela, igrana serija S1 E13/60 R

07.45 Gorski liječnik, igrana serija S13 E10/16 R

09.30 TV izlog, razno

09.45 Coolturist, magazinska emisija S1 E134/135

10.20 TV izlog, razno

10.35 Hamburg 112, igrana serija S16 E23/28 R

11.25 TV izlog, razno

11.40 Hamburg 112, igrana serija S16 E24/28 R

12.35 TV izlog, razno

12.50 Gorski spašavatelji, igrana serija S10 E7/14

13.40 Gorski spašavatelji, igrana serija S10 E8/14

14.35 Cobra 11, igrana serija S13 E7/12

15.20 Rookie, igrana serija S1 E17/20 R

16.15 Rookie, igrana serija S1 E18/20 R

17.00 Rookie, igrana serija S1 E19/20 R

18.00 Supertalent, magazinska emisija

20.00 Savršeni stranac, igrani film (15)

22.00 Dah u tami, igrani film

00.10 Bjegunac, igrani film R

02.15 Rookie, igrana serija S1 E17/20 R

03.00 Cobra 11, igrana serija S13 E7/12 R

03.40 Gorski spašavatelji, igrana serija S10 E6/14 R

04.20 Gorski spašavatelji, igrana serija S10 E7/14 R

05.00 Liječnica sa sela, igrana serija S1 E14/60 R

NOVATV 22.05

OSVETNIK
Paul Kersey je postao podijeljena osoba. Osoba koja spašava živote i oduzima ih.

DOMATV 20.00

SAVRŠENI STRANAC
Nakon ubojstva svoje prijateljice istraživačka novinarka Rowena odluči saznati istinu o njenom smrti.

TV PREPORUKA

DOKUMENTARAC **HRT2 21.17**

Artički uspon s Alexom Honnoldom

Nakon što se popeo na liticu El Capitan u nacionalnom parku Yosemite, što smo vidjeli u dokumentarnom filmu »Sam na stijeni« (Free Solo), Alex Honnold predvodi ekspediciju na Grenland kako bi se popeo na jednu od najviših neosvojenih litica na svijetu. To nije samo penjački pothvat. Alex istražuje i posljedice klimatskih promjena na ledenjake, ledene kape i fjordove u ovom zabačenom dijelu Arktika.
1. epizoda: Vrhunski penjač Alex Honnold kreće u prvu grenlandsku ekspediciju. Cilj mu je popeti se na morsku liticu visoku 1220 metara. Prije toga on i njegov tim moraju prijeći golemi ledenjak i prikupiti dragocjene znanstvene podatke o ovom izoliranom dijelu svijeta. Na putu do viših područja ledenjaka, počinju uspon na stijenu visoku 457 metara, na koju nitko dotad nije kročio.

DOKUMENTARAC **HRT2 23.05**

Zucchero: Otac talijanskog bluesa

Dokumentarac otkriva nam život talentiranog glazbenika - njegovim riječima ali i kroz perspektivu njegovih kolega i prijatelja, među kojima su Bono, Sting, Brian May, Paul Young, Andrea Bocelli, Salmo, Francesco Guccini, Francesco De Gregori, Roberto Baggio te mnogi drugi. Putovanje pratimo kroz slike iz njegove privatne arhive i kroz fotografije njegove posljednje svjetske turneje kako bismo upoznali ne samo uspješnog glazbenika već i spoznali istinsku krhkost ljudske duše.

DOKUMENTARAC **HRT2 15.25**

Tragom slavnih i bogatih

St. Moritz je najmondeniji zimski sportski centar na svijetu, sjajne, uzbudljive povijesti. Coco Chanel ondje se sklonila tijekom rata, Alfred Hitchcock je u jednom od grand hotela pronašao nadahnuće za svoj prvi filmski klasik i desetljećima je odsjedao u istom apartmanu. Perzijski šah neko je vrijeme upravljao carstvom iz planinske vile na brdu Suvretta. Ovo selo na veličanstvenom položaju u Engadinu privlačilo je najpoznatije osobe prošloga stoljeća...

Talijanski

RAI 1

07.00 TG 1 **07.05** Rai Parlamento Settegiorni **07.55** Che tempo fa **08.00** TG1 **08.20** Tg1 Dialogo **08.35** UnoMattina in famiglia **09.00** TG1 **09.04** UnoMattina in famiglia **09.30** TG1 L.I.S. **09.33** UnoMattina in famiglia **10.30** Buongiorno Benessere **11.25** Linea Bianca Olympia **12.00** Linea Verde Discovery - Racconti di prov **12.30** Linea Verde Italia - Imperia **13.30** TELEGIORNALE **14.00** Bar centrale **15.00** Passaggio a Nord-Ovest **16.10** A Sua immagine **16.50** Gli imperdibili **16.55** TG1 **17.05** Che tempo fa **17.10** Ciao Maschio **18.40** L'Ereditŕ weekend **20.00** TELEGIORNALE **20.35** Affari tuoi **21.30** The Voice Kids 4 - Seconda Blind Auditions

RAI 2

07.15 Il Confronto **07.45** Punti di vista **08.15** Il meglio di Radio2 Social Club 2 **09.30** Rai Sport Live Weekend **10.45** Discesa femminile **10.55** Rai Sport Live Weekend **12.15** Discesa maschile **12.20** Rai Sport Live Weekend **13.00** TG2 - GIORNO **13.30** TG2 Week-End **14.00** Playlist **15.30** Storie al bivio **17.00** Top - Tutto quanto fa tendenza **17.50** Gli imperdibili **17.55** TG2 L.I.S. 2 **18.00** TG Sport Sera **18.05** Dribbling **19.15** Sognando Milano-Cortina - Sulle orme dei **19.40** 9-1-1 **20.30** TG2 - **20.30 21.00** TG2 Post **21.20** F.B.I. **22.10** F.B.I. International **23.00** Il Sabato al 90°

RAI 3

08.00 Mi manda Raitre **10.05** Gli imperdibili **10.10** Punto Europa **10.45** Speciale TGR **12.00** TG3 **12.22** TG3 persone **12.25** Il settimanale **12.55** Petrarca **13.25** Bellitalia **14.00** TG Regione **14.19** TG Regione Meteo **14.20** TG3 **14.45** TG3 Pixel 3 **14.55** TG3 L.I.S. **15.00** Tv Talk **16.45** Report **19.00** TG3 **19.30** TG Regione **19.51** TG Regione Meteo **20.00** Blob **20.15** La Confessione **21.25** La Cittŕ ideale **23.50** TG3 Mondo

CANALE 5

07.53 Traffico **07.59** Tg5 **11.00** Forum - **12.58** Tg5 **13.41** Beautiful **14.06** Forbidden Fruit **14.39** La forza di una donna **16.30** Verissimo **19.35** Tg5 anticipazione **19.36** Caduta libera **19.54** Tg5 Prima Pagina **20.01** Tg5 **20.40** La ruota della fortuna **21.20** C'e' posta per te

ITALIA 1

07.01 The Tom & Jerry Show **07.22** Scooby-doo e Blue Falcon **08.38** Young Sheldon **10.04** THE BIG BANG THEORY **10.55** Due uomini e 1/2 **12.25** Studio Aperto **13.04** Sport Mediaset **13.46** Drive Up Winter Edition **14.23** Storie segrete **14.49** Dr. House - Medical division **16.35** Cold Case - Delitti irrisolti **18.21** Studio Aperto Live **18.30** Studio Aperto **18.56** Studio Aperto Mag **19.31** C.S.I.- Scena del crimine **20.36** NCIS - Unita' Anticrimine **21.30** Il Gatto con gli Stivali 2: L'ultimo desiderio **23.37** Transformers - La vendetta del Caduto

RETE 4

07.03 La promessa **07.35** Terra Amara **09.40** The Family **10.42** Harry Wild - La signora del delitto **11.55** Tg4 **12.25** La signora in giallo **13.57** Lo sportello di forum - **16.03** Il cucciolo **18.58** Tg4 **19.41** La promessa **20.29** 4 di sera weekend- **21.33** ...Piu' forte, ragazzi! **23.38** Il ritorno del Monnezza

IMPRESSUM

IZDAVAČ I TISKAR
»NOVI LIST«
Novinsko nakladničko dioničko društvo, Rijeka, Zvonimirova 20/A
p.p. 130, 51001 RIJEKA
Telefon: 051/650-011, 051/650-013
Telefax: 051/672-114, 051/672-118
E-mail: redakcija@novilist.hr
Web: www.novilist.hr
UPRAVA
Bojan **DIVJAK** - predsjednik
Renato **IVANUŠ** - član
GLAVNA UREDNICA
Slavica **BAKIĆ**
GLAVNA UREDNICA SUPERDESKA
Dijana **PAVLOVIĆ**
UREDNIK DIGITALNIH IZDANJA
Damir **KUNDIĆ**
IZVRŠNI UREDNIK
Dražen **HERLJEVIĆ**
UREDNIČKI KOLEGIJ
Nenad **HLAČA** – NOVOSTI i SVIJET
Danijela **BAUK** - NEDJELJNI BROJ
Helena **FOGAS** – RIJEKA
Boris **PEROVIĆ** – REGIJA
Zlatko **HORVAT** – SPORT
Kim **CUCULIĆ** – KULTURA i MEDITERAN
Ivana **KOCIJAN** – MOZAIK
GRAFIČKA SLUŽBA
Tea **LILIĆ PRIBANIĆ**
TAJNICA REDAKCIJE
Branka **VRABEC**
DOPISNIŠTVO U ZAGREBU
Ulica Matka Laginje 6
WEB PORTAL
novilist.hr
E-mail: portal@novilist.hr
MARKETING I PROMOCIJA
Rijeka, Zvonimirova 20a
Direktorica:
Silvija **GERC VODOPIJA**
Telefon: 051/650-088
Telefax: 051/650-110
E-mail: oglasi@novilist.hr
Web: marketing.novilist.hr
TISKARA I KOMERCIJALA
Telefon: 051/650-024
Telefax: 051/650-036
E-mail: tiskara@novilist.hr
OGLASNI ODJEL RIJEKA
Andrije Medulića 6-8,
Telefon: 051/212-102
E-mail: oglasni.rijeka@novilist.hr
Web: http://oglasni.novilist.hr
PRETPLATA
Telefon: 051/650-170
Radno vrijeme od 7.30 do 15.30 sati
TISAK
NOVI LIST d.d. Rijeka
List izlazi svaki dan. Rukopise i materijale ne vraćamo.

HRT Radio Rijeka

07.00 Jutarnja kronika
07.25 Promenada
07.30 Servisne informacije
08.00 Najava događaja
08.15 Puntapet
08.30 Kamo danas
08.45 Vrijeme za vrijeme
09.00 Promenada
10.00 Vijesti Radio Rijeke
10.30 Notiziario
11.00 Kafe
12.00 Vijesti Radio Rijeke
12.30 Notiziario
12.40 Klasa optimist
13.05 Sa mnom do kraja
14.00 Vijesti Radio Rijeke
14.45 Vrijeme za vrijeme
15.00 Danas aktualno
16.00 Giornale Radio
16.25 Kamo danas 2
16.30 Glista
18.00 Pusti TV, upali Radio Rijeku
19.15 Servisne informacije
22.00 Kronika dana

Ostali programi

KANAL RI

07.00 DNEVNIK (r) **07.25** Bilanca uspjeha, talk show (r) **08.00** ICT na Ti, talk show **08.30** Glazbeni kanal **12.15** Od mora do gorja, reportaža **12.30** Rotor, emisija o oktanskim i ekstremnim sportovima (r) **13.20** Art caffe, emisija o kulturi **14.10** Pasivna Hrvatska, putopisni serijal **14.40** Glazbeni kanal **15.00** Zelena minuta, dokumentarni serijal **15.35** Auto moto nautic vision, emisija **16.05** Glazbeni kanal **16.25** Školska liga, emisija o sportu **17.00** Rijeka zdravlja, emisija o zdravlju (r) **18.00** DNEVNIK **18.20** Puls PGŽ – Mozaik, emisija **18.55** Glazbeni kanal **20.00** Špica s Macanom, talk show **20.50** Zeleno plavi horizonti, emisija pod pokroviteljstvom **21.25** Emisija o filmu **22.00** DNEVNIK (r) **22.20** Kratki rezovi, emisija o filmu **23.00** Zapisano u zvijezdama, astro show (18)

TV NOVA

10.05 Telegiornale **10.20** Vijesti Istre i Kvarnera **11.00** Sveta misa i obred ukopa zemnih ostataka mons. Jurja Dobrile - uživo iz Poreča **13.00** Babičini recepti **13.30** Multikulturalnost u Istri **14.00** Odaberi zdravlje **16.00** Automoto Moto Nautic Vision **16.30** Comunita, emisija za pripadnike talijanske nacionalne manjine **17.00** Forum 1, the best off **17.30** Dokumentarci dr. Semira Osmanagića **18.30** Novi milenij **19.00** Art Club **19.30** Agroistra, poljoprivredna emisija **20.00** Volin te Istro **21.00** Domisan predstavlja **21.15** Trajnaninenaj **22.00** Agrokultura, poljoprivredna emisija **23.10** Vrata sudbine, emisija o alternativnom načinu života

HRT 4

18.00 TV student **18.30** Regionalni dnevnik **18.53** Vrijeme RH sutra **18.54** Vrijeme Europa sutra **18.56** Vrijeme svijet sutra **19.00** Dnevnik 2 **19.53** Vrijeme RH sutra **19.54** Vrijeme Europa sutra **19.56** Vrijeme svijet sutra **19.59** HAK - promet info **20.00** #REPORTAŽE: Posvajanje djece **20.05** Intervju tjedna **20.45** Talenti EU regija **21.00** Pregled dana **21.45** Veterani mira **22.20** Razglednica iz Dobrote, doku. film **23.12** Vijesti na engleskom jeziku **23.20** Vijesti na španjolskom jeziku **23.30** Studio 4: Jutarnji intervju **23.50** #REPORTAŽE: Keramika **00.10** Vijesti iz kulture

Jabuka TV

07.30 Serbus Zagreb, informativna emisija **08.00** Svakodnevica, mozaična emisija **09.30** Glazbeni trenutak, glazbena emisija **10.00** Manje je više, emisija o nacionalnim manjinama **11.00** Moda XL **13.00** Vrijeme je za zabavu, zabavni program **15.30** Domoteka, tv prodaja **16.00** Riječ Života, duhovni program **16.30** Veterinarska ordinacija, emisija o kućnim ljubimcima **17.00** Domoteka, tv prodaja **17.15** Srce Hrvatske, mozaična emisija **17.45** Odaberi zdravlje, emisija o zdravlju **18.45** Frtalj kulture, razvoj umjetnosti **19.00** Serbus Zagreb, informativna emisija **19.30** Trenutak za čisti kutak, emisija o zaštiti okoliša **20.00** Groznica subotnje večeri, zabavna emisija **22.50** Na kraju dana, informativna emisija **23.00** Zlatna zora (18), alternativni kutak **02.00** Zagrebancija, info show **02.25** Na kraju dana, informativna emisija

CMC

08.00 24 sata vijesti **08.05** 100% hitovi **09.00** Vijesti **09.15** CMC Mix **10.00** Top 30 - (Nacionalna lista CMC televizije) **10.45** CMC Mix **11.00** Evergreen **11.15** 100% hitovi **12.00** Dobar dan **13.00** 100% hitovi **14.00** CMC Mix **15.00** 100% hitovi **16.00** CMC Mix **17.00** 100% hitovi **18.00** CMC Mix **19.00** 100% hitovi **20.00** CMC Večer **21.00** 24 sata vijesti **21.05** CMC Party **00.00** 100% hitovi **01.00** 24 sata vijesti

www.novilist.hr
NL
SUBOTA
17. SIJEČNJA 2026.

ČITAJ NOVI LIST 0-24
SKENIRAJ ZA VIŠE VIJESTI BEZ PRESTANKA!

MARICA LICUL Umirovljenica stvara umjetnička djela

Crteži koji nestaju uživanjem u - kavi

Umjetnost koja nastaje i brzo - nestaje

Medicinska sestra primalja u mirovini ima rijetku i neobičnu vještinu - crta na pjeni od kave, i to izravno u šalici s čačkalicom

Napisao i snimio Branko BIOČIĆ

LABIN Medicinska sestra primalja u mirovini Marica Licul iz Labina ima rijetku i neobičnu vještinu - crta na pjeni od kave, i to izravno u šalici. Iako je dar za crtanje otkrila još u osnovnoj školi, životni put umjesto prema likovnoj akademiji odveo ju je u zdravstvo. A crtanje po pjeni kave, kriva ili zaslužna, donijela je korona.

Doma nije gušt

- Došlo mi je to nekako samo od sebe u vrijeme korone. Ranije smo suprug i ja izlazili dosta vani, sjedili na terasama kafića, ispijali kavu i tako sam jednom u Rapcu počela čačkalicom crtati na pjeni od kave. Ispalo je dobro i tako je krenulo crtanje u mnogim labinskim kafićima, a crtala sam i u hotelu Pula. Do sada sam u ovih pet godina napravila više od tisuću crteža u kavama, ne samo po Labinštini, nego i u Puli, Zagrebu, Barceloni...

Marica Licul u crtalačkom zanosu

U švicarskom Luganu nacrtala sam konobaricu koja me zbog toga počastila dodatnom kavom, te u Zagrebu, u kafiću gdje me već poznaju. Crtala sam gdje god bih pila kavu, a najčešći motivi bili su mi portreti, priroda, životinje, kućice i morski motivi. Uglavnom vani jer doma mi nije neki gušt, ljudi to sa zanimanjem promatraju i ugodno su iznenađeni, ispričala nam je Marica.

Otkrila nam je i zanimljiv detalj iz djetinjstva: kao desetogodišnja učenica četvrtog razreda osnovne škole 1959. godine na zadanu temu igre naslikala je najljepšu sliku u Labinu. Slika je uokvirena i završila kao poklon za rođendan predsjednika Tita u Beogradu, u tadašnjoj Štafeti mladosti.

Pjena presudna

Cijeli je život crtala, nekad više, nekad manje, a sudjelovala je i na zajedničkim izložbama slikara amatera. O neobičnom crtanju na pjeni kave kaže:

- Najvažnija je dobra pjena, ako je ona kvalitetna, crtež, kada se ispije kava, padne na dno, a ako nije, onda on brzo nestaje. Sve ovisi i o tome u kojem se kafiću pije kava, negdje je bolja, negdje lošija. Inače za crtež mi trebaju do tri minute, ali moram reći da nisam neki kafedžija, no crtanje na pjeni je gušt. To me drži, kaže Marica.

Najvažnija je dobra pjena, ako je ona kvalitetna, crtež, kada se ispije kava, padne na dno, a ako nije, onda on brzo nestaje. Sve ovisi i o tome u kojem se kafiću pije kava, negdje je bolja, negdje lošija

Pred nama je nacrtala dvije slike u šalici kave, među njima i portret autora ovog teksta. Crtat će, kaže, i dalje, a osim čačkalice danas koristi i poseban pribor koji je u međuvremenu nabavila. Crteži, doduše, nestanu s posljednjim gutljajem, ali dojam koji ostavljaju - ostaje.

U sutrašnjem broju

Danijel Frka
Motiv da pronađem neistraženu olupinu gura me i danas

NIKOLA BLAGOJEVIĆ

Karla Baličevac

NIKOLA BLAGOJEVIĆ

Loptu zamijenila utezima i odmah osvojila medalje

Luka Oman iz Prijatelja životinja
Možemo razviti suosjećajniji i pravedniji društveni sustav

NEVA ZGANEC/PIXSELL

Najnovije satelitske slike visoke rezolucije

Nova karta otkriva skriven krajolik ispod antarktičkog leda

WASHINGTON Znanstvenici su izradili dosad najdetaljniju kartu terena skrivenog ispod goleme ledene ploče koja prekriva Antarktiku, otkrivajući raskošan krajolik planina, kanjona, dolina i ravnica. Za to su koristili najnovije satelitske slike visoke rezolucije i analizu perturbacije protoka leda, metodu koja procjenjuje subglacijalnu topografiju i uvjete na temelju površinskih obilježja, kako bi mapirali cijeli kontinent uključujući i neistražene dijelove. Bolje poznavanje subglacijalnog reljefa stjenovite podloge može pomoći u prognozama povlačenja antarktičke ledene ploče uzrokovanog klimatskim promjenama. Prethodna istraživanja ukazala su na to da grubi teren, poput nazubljenih obronaka i planinskih vrhova, može usporiti to povlačenje.

- Imati najtočniju kartu oblika antarktičkog terena ispod ledene ploče ključno je jer njegov oblik značajno kontrolira trenje koje djeluje protiv protoka leda. To moramo uključiti u numeričke modele koji se koriste za predviđanje brzine kojom će antarktički led teći prema oceanu, topiti se i pridonositi globalnom porastu razine mora, rekao je glaciolog Robert Bingham sa Sveučilišta u Edinburghu, jedan od voditelja istraživanja objavljenog ovog tjedna u časopisu Science.

Istraživači su uspjeli mapirati subglacijalni teren s neviđenom preciznošću. Primjerice, identificirali su više od 30.000 dotad neucrtanih brežuljaka, definiranih kao uzvišenja od najmanje 50 metara.

Antarktika je oko 40 posto veća od Europe, 50 posto veća od SAD-a i zauzima otprilike polovicu površine Afrike.

- Svi ovi kontinenti sami po sebi sadrže niz vrlo različitih krajolika, od visokih planinskih lanaca do golemih ravnih nizina. Skriveni krajolik Antarktike također sadrži te goleme ekstreme. Nipošto nije dosadan, rekao je Bingham. (Hina)

Valute označene zvjezdicom za koje Banka ne objavljuje kupovni i prodajni tečaj za efektivu ne smatraju se valutama s Tečajne liste Banke u kojima Banka vodi transakcijske račune i/ili zaprima gotovinske naloge za plaćanje i/ili provodi otkup deviza. Tečajevi za predmetne valute (tečajevi za devize) koriste se za preračunavanje u bezgotovinskim transakcijama.

TEČAJNA LISTA BROJ: 12
Erste & Steiermärkische Bank d.d.
Primjenjuje se od 17.01.2026.

Valuta	Jed.	Kupovni za efektivu	Kupovni za devize	Srednji za devize	Prodajni za devize	Prodajni za efektivu	Srednji tečaj HNB
AUD	1	1,803700	1,785100	1,734400	1,683600	1,665000	1,734400
CAD	1	1,678000	1,660600	1,613500	1,566300	1,548900	1,613500
CZK	1	25,330200	24,996300	24,286000	23,575600	23,241700	24,286000
DKK	1		7,689700	7,471200	7,252600		7,471200
HUF	1	401,899100	396,600900	385,330000	374,059000	368,760800	385,330000
JPY	1	191,567800	189,042300	183,670000	178,297600	175,772100	183,670000
NOK	1		12,063100	11,720300	11,377400		11,720300
SEK	1		11,032500	10,719000	10,405400		10,719000
CHF	1	0,968500	0,958500	0,931300	0,904000	0,894000	0,931300
GBP	1	0,901600	0,892300	0,867000	0,841600	0,832300	0,867000
USD	1	1,208100	1,195600	1,161700	1,127700	1,115200	1,161700
BAM	1	2,032100	2,011000	1,955830	1,900500	1,879500	1,955830
PLN	1	4,406400	4,348300	4,224800	4,101200	4,043100	4,224800